

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

Bůh na naše prosby odpovídá jen třemi způsoby:

- Ano, dám ti to, o co žádáš.
- Chvíli počkej, ještě na to není pravý čas.
- Dám ti něco mnohem lepšího.

Bůh nikdy neříká NE!

Speciál:
Po Ježíšových stopách
(str. 10-34)

Obsah:

čtyřicáté osmé číslo

- 3 Pochválen buď Ježíš Kristus!
- 4 Rabín a přitažlivost Kristova kříže
- 9 Jaký kůň je lepší? / Jak získat moudrost
- 10 Po Ježíšových stopách levně aneb Průvodce i pro ty, kteří do Svaté země putovat (zatím) nebudou
- 13 Bůh přišel na svět jako děťátko
- 16 Žije ve skrytu třicet let
- 18 Veřejný život Ježíše Krista
- 24 Ani na chvíli jsme nezaváhali a jeli
- 31 Mapa událostí Ježíšova života s obrazy mistrů: Do začátku veřejného působení / Veřejné působení / Pašijový týden, smrt a zmrtvýchvstání
- 35 Pouze „dobrý člověk“?
- 37 Víš, že jsi dědicem? (nebo, že jím můžeš být...)
- 40 Paní učitelka a její dětičky
- 42 Tajemství víry aneb Není tajemství jako tajemství
- 43 Návrat z lehčí cesty
- 46 Slíbil jsem duši ďáblu, ale Bůh na mě nezapomněl
- 50 A. C. Morrison: Sedm důvodů proč jako vědec věřím v Boha
- 55 Prý shoda náhod
- 57 Doufat proti vši naději (a beznaději)
- 59 „Ať ti Bůh žehná a chrání tě...“
- 60 Vzájemně si žehnejme
- 61 Rodičovské požehnání
- 62 Společenství čistých srdcí: Odvaha jít za štěstím
- 63 Návrat Apokalypsy

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
48/2019, XIII. ročník, vydáno 22. ledna 2019

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sestery Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.
Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Pexels, Pixabay (CCO)

Milovaní čtenáři!

Díky vaší podpoře začínáme již 13. ročník časopisu *Milujte se!* a toto 48. číslo mohlo vyjít v nákladu 80 000 výtisků. Hned jak dokončíme jeho rozeslání vám, kteří jste pravidelnými odběrateli časopisu, **rozešleme ho i do všech knihoven v České republice.** Je jich asi 6500 a časopis dostanou i s knihou *Dotyky nebe a země. 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení.* Vy, kteří máte časopis objednaný, jste tuto knihu dostali již jako přílohu předchozího, tj. 47. čísla. Připomínám, že je stále možné objednat si dodatečné výtisky pro další šíření, a to jen za příspěvek na tisk (30 Kč) + obyčejné poštovné České pošty, na www.amims.net, kde je i kompletní kniha v PDF zdarma ke stažení. Zaslání knižní přílohy bylo možné díky vaší štedré podpoře. Další zajímavou knihu připravíme, dá-li Bůh, k příštímu číslu... Za všechny dárce, podporovatele a šířitele časopisu a za jejich rodiny sloužím každý měsíc mši svatou.

Před rokem začal časopis vydávat nový subjekt „Milujte se! z.s.“. S tím souvisí i nové číslo účtu **2101330155/2010** na podporu časopisu. Staré číslo účtu již nepoužívejte, a pokud máte zadaný trvalý příkaz, prosím, změňte ho. Bylo také nutné vybudovat i nový systém pro evidenci odběratelů a darů. S lednovým číslem vám vždy zasíláme potvrzení o vašich darech za minulý rok. Nový systém budují (zcela zdarma) naši spolupracovníci „za pochodu“ a nevíme, jak se vše podaří stihnout a doladit. Pokud by vám potvrzení o zaslaných darech za minulý rok s tímto číslem časopisu nepřišlo nebo přišlo chybné, kontaktujte nás na redakce@milujte.se a my se budeme snažit vše napravit.

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sestery Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Foto: Designed by peoplecreations / Freepik

Známý spisovatel Bruno Ferrero vypráví tento příběh ze života:

Na operační sál univerzitní kliniky byl přivezen vozík s nemocným. Chirurg mu vysvětloval operaci, kterou měl pacient podstoupit: „Máte dosti vážnou formu karcinomu na hlasivkách. Jsme si jisti, že jej můžeme kompletně odstranit. Zachráníme vám tak život, ale nebudete moci již nikdy mluvit...“

Lékař se odmlčel a pak pokračoval: „Pokud nyní chcete říct poslední slova svého života, můžete to učinit.“

Pacient chvíli tiše ležel a pak jasným hlasem pronesl: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“

Bruno Ferrero dodává: „Miliony lidských bytostí již byly připraveny ‚podepsat‘ slova svatého Pavla (napsal je kolem roku 55 po Kristu křesťanům do řeckého města Filipy): ‚Cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi

nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista, a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře, abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtnýchvstání,‘ (Flp 3,7–11).“

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

Zdroj: Bruno Ferrero: *Deset slov o víře*, Portál, Praha, 2011

Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtnýchvstání.

**Poznáte pravdu
a pravda vás osvobodí**
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha,
Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista,
Syna jeho Jediného,
Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřižován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha,
Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla
a život věčný.
Amen.

Foto: Wikimedia Commons, Omer Markovsky (CC BY-SA 3.0)

Rabín a přitažlivost Kristova kříže

Francouzský židovský rabín a otec osmi dětí Jean-Marc Setbon se nechal 14. září 2008 ve svých 44 letech pokřtít. Jeho upřímná konverze na katolickou víru dožrávala řadu let a znamenala pro něj nejen vstup do plného života ve společenství Církve, ale i ztrátu dosavadních přátel. Sám se o tom zmiňuje takto: „Věděl jsem, že mě nikdo nepochopí a že mě všichni rozhořčeně odmítnou, a tak se i stalo. Dostával jsem dopisy plné hrozeb a vydírání... Moji nejlepší přátelé, které jsem znal třicet let, se ke mně ze dne na den přestali hlásit. Už pro ně neexistuji. Jsem pro ně mrtvý... Neříkám to jako obvinění, ale jako svědectví a říkám to s klidem, protože mám v nitru pokoj a cítím se dobře.“

Normální kluk – jen Žid

To, že patří do židovské rodiny a že on sám je Žid¹⁾, a co to s sebou nese, se dozvěděl teprve postupně. V jeho rodině se totiž víra neprojevila, ale byly chvíle, kdy si to mohl uvědomit. Při návště-

¹⁾ Ve jménu Žid/žid se píše velké písmeno, pokud označuje příslušníky národa, malé písmeno tehdy, jestliže označuje příslušníky antropologické skupiny nebo náboženského vyznání. Není tedy vždy jednoduché poznat, kdy volit velké písmeno a kdy malé. (Zdroj: prirucka.ujc.cas.cz)

Kdykoli někde zahlédl kříž, cítil zcela zvláštní pocit. Nevěděl proč, netušil, co znamená...

vách prarodičů si časem všiml, že otcovi rodiče dodržovali židovské tradice, přestože nepovažovali za důležité je předat dál. Matka zase občas připomínala pronásledování, kterými jejich národ procházel. To vše však nebránilo tomu, aby malý Jean-Marc žil stejně jako jeho vrstevníci a se svým nejlepším přítelem muslimem se zajímal hlavně o fotbal.

Zvláštní úkaz – nevysvětlitelný vztah ke kříži

Jedna z myšlenek svatého Augustina říká: duše lidská je od přirozenosti křesťanská. To se zcela neobvykle projevilo u tohoto židovského chlapce tím, že ho už od dětství zcela nevysvětlitelně přitahoval pohled na kříž. V prostředí, kde se pohyboval, se sice běžně s křížem nesetkával, ale kdykoli ho někde zahlédl, míval zcela zvláštní pocit. Nevěděl proč, netušil, co kříž znamená, ale přímo si ho zamiloval. Věděl ovšem, že to musí zůstat jeho tajemstvím.

Tajné výpravy do kostela

Když mu bylo 12 let, osmělil se a tajně se vypravil do baziliky Sacré-Coeur – bazi-

Foto: sr. Gregorie

liky Nejsvětějšího Srdce Ježíšova na návrší Montmartre uprostřed Paříže. Tam zažíval podobné pocity jako při pohledu na kříž. Utajené výpravy do tohoto chrámu pak podnikal častěji. Dokonce vždy, když se mu poštěstilo přijít v době mše svaté, zašel ke Svatému přijímání – nevěděl sice

vůbec, o co jde (a naprosto netušil, že jako nepokřtěný ho přijímat nemůže), ale opět tu byl ten zvláštní pocit. Neměl se koho zeptat, a tak zůstával u těchto svých tajných výprav – dokonce si pořídil malý křížek, který tajně nosil na krku.

Promarněné rozhodnutí

Když mu bylo 15 let, rozhodl se, že konvertuje. Jeho touha stát se křesťanem byla větší než strach, který ho provázel ve všem, o čem tušil, že by jako žid dělat neměl. Vzpomíná na to: „Vcházím do baziliky a srdce mi zběsile buší. Jsem si vědom toho, že jsem učinil zásadní, nezvratné rozhodnutí. Ale je to silnější než já, chci konvertovat a stát se knězem. Je mi jasné, jaký skandál toto mé roz- ▷

„Duše lidská je od přirozenosti křesťanská.“

sv. Augustin

Foto: PixHere (CC0)

hodnutí vyvolá, a jsem připraven přijmout všechny jeho důsledky.“ Vstupuje do zpovědnice a na vyzvání kněze říká: „Jsem žid a chci se stát křesťanem.““

Zpětně na to vzpomíná: „A je to venku! Na pár vteřin jsem dokonale šťastný.“ Kněz však hned poté vyběhl ze zpovědnice, prý že se za chvíli vrátí. Čekání se však protahuje a zoufalého mladíka, pro kterého už bylo nesmírně těžké odhodlat se zveřejnit své rozhodnutí, napadá: „Co to dělám? Vždyť přece nemohu zradit svou židovskou identitu.“ Vstává a odchází zmatený. Už se pak nikdy nedověděl, zda se ten kněz do zpovědnice vrátil...

Naplno židem

Až do svých 18 let potají přichází do kostela a ke svatému přijímání, ale ona zkušenost s knězem ho na řadu roků odradila, aby pokročil dál...

Vstupuje do zpovědnice a říká: „Jsem žid a chci se stát křesťanem.“

V té době začal víc dodržovat židovský zákon, což přispělo k neshodám v rodině – chtěl to totiž i po ostatních. Jeho zájem o poznání víry otců dozrává v touhu vypravit se do Izraele. V osmnácti tam přes nesouhlas rodičů odchází. Se svými kamarády a kamarádkami, které už znal dřív ze školy, se účastní tříletého programu Bnei Akiva. První dva roky jsou věnovány intenzivní výuce hebrejštiny a studiu Tóry a třetí rok službě v armádě.

Z Izraele do Francie

V Izraeli zůstává i po skončení tohoto tříletého programu a stává se z něj ultraortodoxní žid. Žije v komunitě, podobné jako žijí mniši, celé dny studuje, nosí dlouhý vous, bílou košili, černý oblek a klobouk. Studia ukončí ve svých 25 letech a na povolání rabína se pak připravuje ještě rok ve Francii. Rok na to se žení s Martinou, která patří mezi lubavičské židy. Rok a půl spolu pobývají v Izraeli a po návratu do Francie přicházejí na svět děti – postupně celkem sedm.

Žid s tajným vztahem ke křesťanství

A opět žije dvojím životem. V rodině dodržuje vše tak, aby to bylo zcela košer, a to vůbec není snadné, ale zároveň se znovu objevuje – jak tomu sám říká – „kristovský syndrom“. Znovu přichází po letech do kostela, kontaktuje kněze – a přitom učí na židovské škole a pokračuje v rabínských studiích. I nyní v tomto hledání zůstává osamocen. A doma o tom musí mlčet...

Nebezpečí rozvodu

Až to jednou vychází najevo – paradoxně kvůli zlodějům. Poté co byl vykraden byt, manželka najde vše vzhůru nohama. Objeví též knihu od kněze, křížek a evangelia. Jean-Marc na to vzpomíná: „Vracím se domů a žena se hrozně zlobí. Křičí na mě: ‚Ty ses zbláznil! Musíš to všechno vyhodit, je to nečisté!‘ Možná se divíte, že o tom nechtěla vědět něco víc. My, ortodoxní židé, jsme však vychováni k tomu, abychom se konverzi ke křesťanství vůbec nesnažili pochopit a abychom ji jedinečně odsuzovali. Žid, který se obrátil ke křesťanství, je souzen a prohlášen za odpadlíka. V každodenní modlitbě, která dává našim dnům řád, těmto odpadlíkům zlořečíme.“ Jean-Marc dále vzpomíná: „Mohu jí jen říci, že je to něco, co nedokážu ovlivnit

Foto: Flickr, BostonCatholic (CC BY-ND 2.0)

„To, že jsem se stal křesťanem, neznamená, že jsem zapomněl, kdo jsem: jsem žid, který se obrátil ke Kristu.“

Kardinál Jean-Marie Aaron Lustiger (1926–2007)

vůli, že to začalo už v dětství. Navrhuji jí rozvod. Cítím, že má láska k Ježíši je tak silná, že ji budu pocítovat pořád, a já nechci, aby trpěla. Rozvod odmítá, miluje mě.“ Společně pak všechny ty věci vyhazují a Jean-Marc se vzdává svých nedovolených kontaktů. Nedokáže se však vzdát svých křesťanských projevů zbožnosti.

Smrt manželky

Už v době předčasného narození sedmého dítěte, které dostává jméno Chneor, je jeho žena vážně nemocná a 11. března 2004 umírá. Tato ztráta Jeana-Marca velmi bolestně zasahuje. Nejmladší dítě svěruje ještě před manželčinou smrtí do péče švagrové a o ostatních šest se stará sám. Vzdává se zaměstnání a zůstává s dětmi doma, ale i tak má práce nad hlavu. Už nechodí ani pravidelně do synagogy, je velmi unavený. Říká k tomu: „Čím dál víc toužím po takovém vztahu k Bohu, který by byl více osobní a méně formální.“

Nepřehlédnutelné znamení

A Bůh na něj nezapomněl – sám mu dává různá pozvání a znamení. Jedním velmi silným je pro něj znamení kardinála Lustigera. Stalo se to takto: 6. srpna 2007 byl s dětmi na pláži a najednou dětem říká slova, kterým se sám podiví, protože o zmíněného člověka se nikdy nezajímal: „Kardinál Lustiger právě umírá v nemocnici...“ Sám netuší, odkud se tato slova

Ježíš Kristus o židovském zákonu a víře: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon a Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit.“ (Mt 5,17)

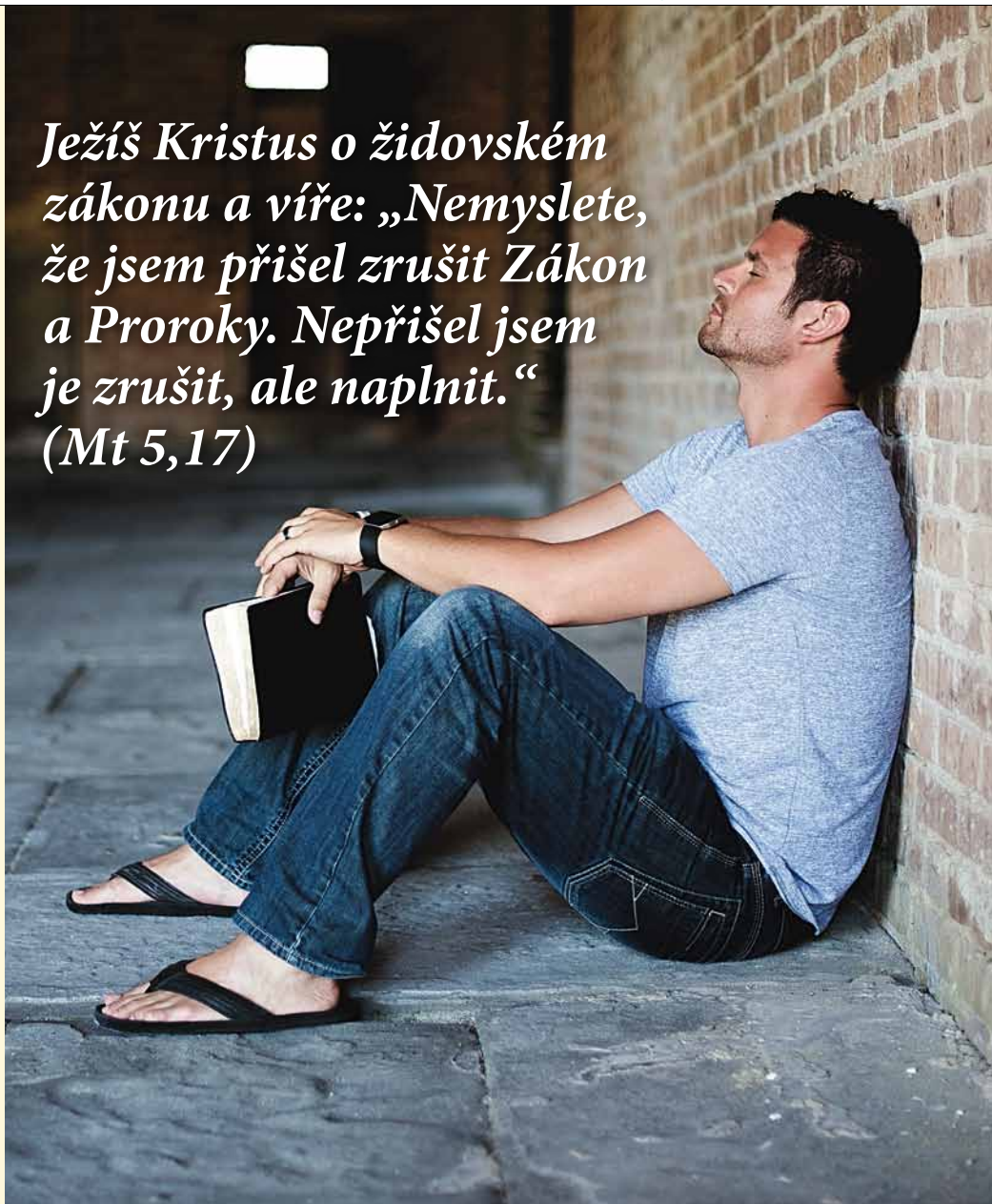

Foto: Pixabay, Pexels (CC0)

vzala. Večer doma prožije šok, když z televize uslyší: „Kardinál Lustiger dnes večer zemřel.“ Zůstává ohromen. Postupně se mu rozjasňuje: „Tentokrát je volání naprosto jasné! Kardinál Lustiger mi jde naproti. Jean-Maria Lustiger, žid, který přijal křesťanství (a stal se knězem a později pařížským arcibiskupem – více viz *Milujte se!* č. 9, str. 18nn – pozn. red.), mi dává znamení a skrze něj mě volá Kristus. Tak snadné to je! Právě takhle událost uvede všechno do pohybu...“

Nelehká příprava na křest

Když pak Jean-Marc po nějaké době začíná katechumenát (přípravu na křest), není to lehké ani pro něj, ani pro doprovázejícího kněze. Přes veškerou snahu se mu nedaří přijmout všechny pravdy víry rozumem. Kde jsou však lidská vysvětlení slabá, tam nastupuje nečekaně Boží milost. Ta v jediném okamžiku pomáhá

zahlédnout souvislosti, které napomohou k přijetí pravdy srdcem. Takto Jean-Marc navazuje vztah s Pannou Marií a dokonce se do ní zamiluje – a později je zcela nečekaně schopen přijmout pro žida tak těžce stravitelnou pravdu o Božství Ježíše Krista a o Nejsvětější Trojici. Pak už nic nebrání, aby byl pokřtěn. Během katechumenátu ho provází velký pokoj v srdci a vnitřní radost. Vzpomíná na tuto velkou změnu, která provázela jeho úplné uvěření: „Ze dne na den u nás není ani košer jídlo, ani šabat. S tím vším je konec. Děti, které mě vždy vídaly oblečeného jako rabína, mě teď vidí v oblečení, jaké nosí všichni: v džínách a košili nebo tričku.“

Nový život

Jeho křest se koná u betlémských sester v roce 2008 na svátek Povýšení svatého Kříže. Je pokřtěn ponořením a přijímá křestní jméno Jean-Marie Élie (Jan ▷

„Židovské náboženství pro nás není něčím vnějším, nýbrž do jisté míry tvoří jádro našeho náboženství. Proto k němu máme takový vztah jako k žádnému jinému náboženství. Jste naši vyvolení a – dalo by se do jisté míry říci – starší bratři.“
papež sv. Jan Pavel II. při návštěvě Velké synagogy v Římě roku 1986

Maria Eliáš). Ještě pár měsíců před křtem se poznává se svou budoucí druhou ženou Petronylou a v roce 2012, když je jí 46 roků, se jim narodí syn Natanael.

Druhá stránka mince

Jeho konverze mu však nepřinesla jen samé radosti. Vzpomíná na to, jak bolestně se rozešel se svými sourozenci: „Po křtu jsem zatelefonoval svým sourozencům a pozval je k nám. Vylíčil jsem jim svou cestu za Ježíšem od samého počátku. Na mou konverzi ale zvědaví nebyli. Vyčetli mi, že jsem jim nic neřekl a že jsem se postupně zcela odřízl od rodiny. Tohle nedorozumění mě mrzí a rád bych s nimi zase navázal opravdový vztah.“

Také děti jsou na cestě ke křesťanství

Za největší zázrak on sám považuje skutečnost, jak tuto jeho proměnu ze žida v katolíka přijaly jeho už dospělé děti. Dost se toho obával, ale chtěl každému z nich ponechat naprostou svobodu. Děti to ale vzaly jako něco normálního. Přestože nedostaly nějaká zvláštní osvícení, každé z nich objevuje víru poměrně rychle. Právě tu víru, kterou táta hledal tak dlouho. Většina z nich se dala postupně pokřtít, někteří i biřmovat, a i když u ostatních hledání dosud pokračuje, i oni dávají přednost hledat v křesťanství a ne v židovství.

Židé jsou nadále bratři

I jako křesťanovi mu stále leží na srdci jeho národ: „Sám za sebe mohu říci, že vůči svým židovským bratrům, s nimiž sdílím společný původ, nechovám žádnou zášť, hněv ani hořkost. Pro mě zůstávají i nadále bratry. To, že jsem se stal křesťanem, neznamená, že jsem zapomněl, kdo jsem: jsem žid, který se obrátil ke Kristu. Nepopírám nic z toho, co mi židovství dalo a co jsem mu mohl dát zase já, jen teď už žiji jinak.“

P. Marek Dunda ■

Zdroj:

Setbon, Jean-Marie Élie: *Od jarmulky ke kříži. Příběh konverze francouzského rabína.* Karmelitánské nakladatelství, 2018.

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Mohou Židé za Ježíšovu smrt?

Nikdo nesmí na „Židy“ svalovat kolektivní vinu za Ježíšovu smrt na kříži. Co však Církev s jistotou vyznává, je spoluvina všech hříšníků (tedy i nás) na Ježíšově smrti.

Prorocký stařec Simeon předpověděl, že Ježíš bude „znamením, kterému se bude odporovat“ (Lk 2,34b). Židovské autority skutečně odmítly Ježíše, avšak mezi farizeji se našli i jeho tajní přívrženci, například Nikodém nebo Josef z Arimatie. Na Ježíšově soudním procesu se podíleli různí římsí i židovští představitelé a instituce (Kaifáš, Jidáš, velrada, Herodes, Poncius Pilát), jejich individuální vinu zná jenom Bůh sám. Představa, že všichni tehdy či dnes žijící Židé nesou vinu na Ježíšově smrti, je zvrácená a biblicky neodůvodnitelná.

Prál si Bůh smrt vlastního syna?

Ježíšova násilná smrt nebyla plodem jen tragických okolností. Ježíš byl „vydán, jak to Bůh předem rozhodl a předpověděl“ (Sk 2,23). Nebeský Otec „s tím, který byl bez hříchu, jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem“ (2 Kor 5,21), abychom my, děti hříchu a smrti, měli život. Velikost oběti, jakou Bůh Otec požadoval od svého Syna, odpovídala velikosti Synovy oddanosti: „Co mám říci? Otče, vysvobod mě od té hodiny? Ale právě kvůli té hodině jsem přišel“ (Jan 12,27). Na obou stranách je to z lásky, která se osvědčuje v krajní situaci kříže.

Abychom nás Bůh zachránil ze smrti, vylil „lék nesmrtelnosti“ (jak říká sv. Ignác z Antiochie, který zemřel cca v roce 107 po Kristu) na náš svět smrti – svého Syna Ježíše Krista. Otec a Syn byli v tomto poslání nerozlučnými spojenci, plnými ochoty a touhy přijmout na sebe z lásky k člověku i nejkrajnější situaci. Bůh se rozhodl k výměně, aby nás navždy zachránil. Chtěl nám darovat svůj věčný život, abychom se mohli těšit z jeho radosti, a byl ochoten vytrpět naše umírání, naše zoufalství, naši opuštěnost a naši smrt, aby měl

s námi podíl úplně ve všem. Aby nás miloval až k smrti, a ještě až za ni. Ježíšova smrt je Otcovou vůlí, ale není jeho posledním slovem. Od okamžiku, kdy pro nás Ježíš umřel, můžeme vyměnit svou smrt za jeho život.

Srov. „Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Z nauky Církve¹⁾

Bůh je pouze jeden.^[De fide]

V Bohu jsou tři Osoby: Otec, Syn a Duch Svátý. Každá z těchto tří Osob vlastní numericky tutéž Božskou bytnost (tj. jedno jediné společné Božství – pozn. redakce).^[De fide]

Boží Matce Marii patří *cultus hyperduliae* (tj. zvláštní typ úcty převyšující úctu, jakou prokazujeme ostatním svatým; co je ale třeba zdůraznit, nepřísluší jí úcta klanění, která patří jediné samému Bohu – tuto úctu, která přísluší jen Bohu, nazýváme *cultus latriae*).^[Sent. cert.]

Pouze druhá božská osoba (tj. Bůh Syn) se stala člověkem.^[De fide]

Ježíš Kristus je pravý Bůh a skutečný Boží Syn.^[De fide]

Kristus přijal nejen tělo, nýbrž také rozumovou duši (tj. Bůh Syn se v Ježíši Kristus stal skutečným pravým člověkem – měl to, co má každý člověk a co dělá člověka „kompletním“ člověkem: tělo i duši – pozn. red.)^[De fide]

Kristus poskytl svým utrpením a smrtí zástupné dostiučinění za hříchy lidí.^[Sent. fidei prox.]

Bůh nebyl nijak nucen – z vnějšku nebo zevnitř –, aby vykoupil lidi (ze hříchů, do kterých upadli, a vrátil jim dar věčného života, který ztratili – pozn. red.)^[Sent. cert.]

Kristus třetí den po své smrti slavně vstal z mrtvých.^[De fide] (Pozn. redakce: od této skutečnosti se odvíjí vše ostatní, čemu jako křesťané věříme. Pokud vstal z mrtvých, je pravý Bůh. Je-li pravý Bůh, můžeme mu na sto procent věřit i vše ostatní, co nám řekl, přikázal, slíbil...)

Srov. *Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.*

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevylučují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učáním Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. probabilis** – názor považovaný teology za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

Jaký kůň je lepší?

Mistr se zeptal učedníků: „Co myslíte, jaký kůň je lepší – rychlý, nebo pomalý?“

Učedníci odpověděli: „To je jasné, přece ten rychlý!“

Ale Mistr se usmál: „To záleží na tom, jestli jedete po správné cestě.“

Hodnotím rychlost, nebo správnost cesty?

*Jakého koně
bys potřeboval
právě nyní?*

Foto: Flickr, A.Davey (CC BY-NC-ND 2.0)

Jak získat moudrost

„Rabi, jak mohu dosáhnout moudrosti, jak se naučit porozumění?“ ptal se žák rabiho.

„Prostřednictvím zdravého rozumu a správného úsudku.“

„Dobře, ale jak dosáhnu správného úsudku?“

„Prostřednictvím zkušenosti,“ odpověděl rabi.

„Ale jak získám takové zkušenosti?“

Rabi se usmál: „Mylnými úsudky a jejich následky!“

Neboli „Chybami se učíme“. Proto díky i za omyly!

Pravé moudrosti se učíme vlastní zkušeností i z chyb, pozorováním života druhých i z knih.

2x Jitka Krausová („Příběhy moudrosti. Pomoc na cestě k sebepoznání a k růstu“, 96 stran, doporučený příspěvek na tisk cca 50 Kč; kontakt pro objednání: krausova@arcibol.cz) ■

Foto: FreeGreatPicture (CCO)

Chybami se člověk učí. A moudrý se dokáže poučit i z cizích...

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Jaký vztah má Církev k Židům?

Židé jsou „staršími sourozenci“ křesťanů, protože Bůh si je zamiloval jako první a hovořil nejdříve k nim. Skutečnost, že se Ježíš Kristus jako člověk stal příslušníkem židovského národa, nás spojuje. To, že v něm Církev uznává Syna živého Boha, nás odděluje. V očekávání konečného příchodu Mesiáše jsme ale zajedno.

Židovská víra je kořenem naší víry. Písmo svaté Židů, kterému my říkáme Starý zákon, je první částí naší Bible. Židokřesťanský obraz člověka, jehož etika je určována Desaterem, tvoří základ západních demokracií. Je ostudné, že křesťané po celá staletí nechtěli uznávat toto úzké příbuzenství se židovstvím a že se svou pseudoteologickou argumentací až příliš často aktivně podíleli na smrtící nenávisti vůči Židům. Proto papež Jan Pavel II. při příležitosti svatého jubilejního roku 2000 výslovně poprosil židy za odpuštění. Druhý vatikánský koncil jasně prohlašuje, že Židům jako národu nesmí být připisována kolektivní vina za Ježíšovu smrt na kříži.

Jak se Církev dívá na ostatní náboženství?

Církev respektuje všechno, co je na jiných náboženstvích dobrého a pravdivého. Ctí a podporuje svobodu vyznání jako jedno ze základních lidských práv. Přesto si je vědoma toho, že Ježíš Kristus je jediným Spasitelem všech lidí. On jediný je „cesta, pravda a život“ (Jan 14,6).

Srov. „YouCat – Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Po Ježíšových stopách levně

aneb Průvodce i pro ty, kteří do Svaté země putovat (zatím) nebudou

Flickr, Dan Lundberg (CC BY-SA, 2.0)

Když jsem se v roce 1992 poprvé vydal na pouť do Svaté země, jel jsem s kamarády téměř polovinu cesty stopem. Přesto nás pouť stála jedenáct tisíc korun. To byly tehdy čtyři měsíční platy! Domníval jsem se, že je to jednou za život a vícekrát se tam asi nedostanu... Netušil jsem, že za čtvrt století bude možné vypravit se s trochou odvahy (a Boží pomocí) do Izraele na pár dní na celkem levný „výlet“. Stačí i méně než čtyři tisíce korun. Mnoho lidí to netuší dodnes, i když tato možnost tu již několik let je! Následující série článků může být inspirací pro ty, kteří se na takovou pouť vypraví. A k ní připojená obrazová kronika mapující místa, na kterých se odehrával pozemský život Ježíše Krista (viz str. 10–30), zaujme snad každého. Doprovázejí ji krátké úryvky z Evangelii, texty naplněných proroctví a mapová schémata, aby se „poutník“ orientoval, kde se právě nachází, když s pomocí obrazů a Slova (textů Božího slova) půjde s námi po Ježíšových stopách.

Nic těžkého...

Řada přátel mi vyprávěla, jak se s trochou štěstí vypravili na dva až tři dny třeba do Londýna nebo do Říma a letenka je stála i méně než tisíc korun. Těch, kteří objevili kouzlo nízkonákladových leteckých společností, je dnes již hodně. Ale málokdo ví, že za jeden až dva tisíce korun se dá koupit zpáteční letenka do Izraele. Já je hledám ve vyhledávací www.azair.cz. Termín většinou nenastavuji, nechám prohledávat celý následující rok. Jen odškrtnu, že nechci spoje v neděli – jsem kněz a najít zástup na nedělní bohoslužby je velmi komplikované. Zadám počet dní pobytu (např. 4 až 6) a pak mi již vyhledávač nabídne všechny nalezené letenky, počí-

... anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef. Anděl k ní vešel a řekl: „Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího.“

z Lukášova evangelia (Lk 1,26–31)

Foto: Gallery Yopriceville (3x)

tri roky jsem se do Svaté země takto vydal celkem šestkrát. Nejdřív jsem to zkusil s kamarádem knězem, pak se svými třemi bratry (viz článek *Svatou zemí se třemi bráchy a batohem, Milujte se!* č. 43, str. 10–17, on-line

v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se), potom jsem to „vyzkoušel“ i na své třiasedmdesátileté mamince, která ve Svaté zemi ještě nikdy nebyla. A pak jsem se již odvážil vydat se na takovou pouť i s lidmi z Dubňan, kde jsem farářem: se dvěma desetičlennými a jednou pětičlennou poutní výpravou. Zpáteční letenky se nám podařilo koupit za cenu od 1350 do 1850 korun. Jen s jednou skupinou, ve které byli i učitelé, kteří nemohli jindy než o jarních prázdninách, jsme za letenku platili 2800 korun. Odlétali jsme z Bratislavy, Krakova, Vratislavi (Wrocław) a jednou i z Berlína (levné letenky do Svaté země bývají i z Katovic a Budapešti – z Prahy většinou ne...).

Na palandě v hostelu, nebo pod akvaduktem

Levné ubytování v Jeruzalémě se dá pořídit již za 250 až 550 Kč za noc (používali jsme platformu booking.com a nechali si seřadit výsledky „od nejlevnějšího“). S bratry jsme spali třeba i pod akvaduktem v Césareji. V Izraeli je po většinu roku teplo a sami Izraelci často stanují ve volné přírodě.

Jídlo je sice v Izraeli celkem drahé, ale na pár dní se dá vzít i s sebou. Mně se osvědčily „čínské polévky“ s nudlemi – varná konvice je k dispozici v každém ubytovacím zařízení. Přidávám si do nich plátkový sýr a zajídám je arabským chlebem.

Půjčeným autem, autobusem, ale i pěšky

Půjčení auta je na větší vzdálenosti při plném obsazení vozidla nejlevnějším způsobem dopravy po Izraeli. Ta menší jsou k máni již za 700 Kč na den (+ benzín si musíte tankovat a platit sami). Jako vůbec nejlevnější se osvědčila objednávka auta dlouho předem pomocí odkazu, který při koupi letenky pošle letecká společnost Ryanair. Při výpůjčce na tři a více dní nebývá limit na ujeté kilometry. My jsme jich jednou za tři dny najezdili téměř čtrnáct set. Dálnice jsou zdarma (kromě dálnice č. 6 – pro tu je třeba zaregistrovat auto předem, nebo se jí vyhnout; jen krátký úsek šestky, který je společný s dálnicí č. 1 z Jeruzaléma do Tel Avivu a její jižnější část šestky až po křižovatku Soreq jsou bezplatné). S auty z půjčoven se nesmí na palestinská území – asi by vám je tam kameny rozmlátili... Výjimkou je silnice 90, která vede údolím Jordánu a kolem Mrtvého moře a na ni navazující silnice 1 do Jeruzaléma. Skoro všechna auta v izraelských půjčovnách mají automatickou převodovku. Když jsme si objednali manuální, stejně jsme nakonec dostali automat. Usmáli se na nás a řekli: „Jiné teď nemáme...“ Poprvé to byl pro mě trochu šok. Kauci na poškození vozidla (zhruba 600 až 1200 USD podle typu auta) vám při převzetí vozu zablokují ▶

Dle tradice místo setkání Panny Marie s andělem – bazilika Zvěstování v Nazaretu, postavená nad jeskyní (foto nahoře), která byla součástí domu Svaté rodiny (samotný dům byl ve středověku přenesen do italského Loreta). Vpravo jedna z mozaik Panny Marie, darovaných chrámu z celého světa (tato z Indonésie)

naje od nejlevnější (vůbec nejlevnější zpáteční letenku z Bratislavy na letiště Eilat-Ovda v Negevské poušti jsem viděl za 550 korun!). A pak již postupně vylučuji termíny, ve kterých rozhodně nemohu – až snad najdu nějaký, kdy by to šlo. Nebo to zkusím zase po čase. Někdy levné letenky jsou, jindy nejsou... Svatá Terezie říkala: „S trpělivostí se dosáhne všeho!“ Platí to i při hledání levných letenek. Za poslední

Za poslední tři roky jsem se do Svaté země vydal celkem šestkrát. Zpáteční letenku se podařilo koupit za cenu od 1350 do 1850 korun...

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. (...) Alžběta byla naplněna Duchem Svatým a zvolala: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?“

z Lukášova evangelia (Lk 1,39–42)

na kreditní kartě a po vrácení vozidla zase odblokují. Ale až po několika dnech, aby vám mohli strhnout případné pokuty, které mezitím dojdou... Debetní kartu – to je ta, kterou u nás většinou dostanete automaticky jako první kartu k běžnému účtu –, ani hotovost pro složení kauce použít nelze, vozidlo by vám s ní nepůjčili a předem uhrazené půjčovně by propadlo! Kreditní karta musí mít dostatečný limit, aby kauci pokryl!

Ani autobusy nejsou drahé. Z letiště Ben Gurion u Tel Avivu do Jeruzaléma stojí autobus asi 100 Kč (16 šekelů) a jezdí ve dne v noci každou hodinu. Jen o šábesu (šabat) nejezdí žádný! Je dobré vědět, že židovský šábés (sobota) začíná již v pátek před setměním a naopak sobotní večer již k šábesu nepatří – a autobusy zhruba půl hodiny po setmění opět začnou jezdit. Jediná izraelská autobusová linka, která funguje i o šábesu, je spojení mezi pouštním letišťem Ovda a Eilatem. Židé světlí sobotu daleko důsledněji než my neděli...

Vzdálenosti ve Svaté zemi jsou malé a leckde se dá dojít i pěšky. My jsme si takto prošli třeba velkou část Vádí Kelt (Wadi Qelt) v Judské poušti, kudy v době Pána Ježíše vedla cesta z Jeruzaléma do Jericha.

Bibli s sebou!

Rozhodně si s sebou vezměte Písmo svaté, alespoň kapesní Nový zákon. Nebo si ho nainstalujte do mobilu. Přečíst si úryvky z Písma přímo na těch místech, kde „se to stalo“, a nechat tam Boží slovo na sebe působit – to byl nejen pro mě, ale i pro ty, kteří putovali se mnou, vždy nezapomenutelný zážitek. Také až si budete prohlížet „obrazového průvodce“ na této a následujících stranách, najdete u nich i krátké úryvky z Evangelii a texty na Pánu Ježíši splněných starozákonních proroctví.

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Flickr, Larrywkoester (CC BY 2.0)

Foto: Wikimedia Commons, NoroNordWest (CC BY-SA 3.0) / MSF

Bronzové sousoší Navštívení Panny Marie (setkání dvou těhotných žen – Panny Marie a její příbuzné Alžběty) na nádvoří kostela Navštívení v Ain Karim 8 km od Jeruzaléma. Vpravo snímek studny nad pramenem v kryptě kostela Navštívení Panny Marie

„Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emmanuel, to je Bůh s námi.“
prorok Izaiáš (Iz 7,14), cca rok 732 před Kristem

Chrám římského císaře Augusta v Ankaře (Turecko). Vytesaný nápis na zdi chrámu svědčí o třech sčítáních lidu, které císař Augustus v Římské říši během své vlády nařídil

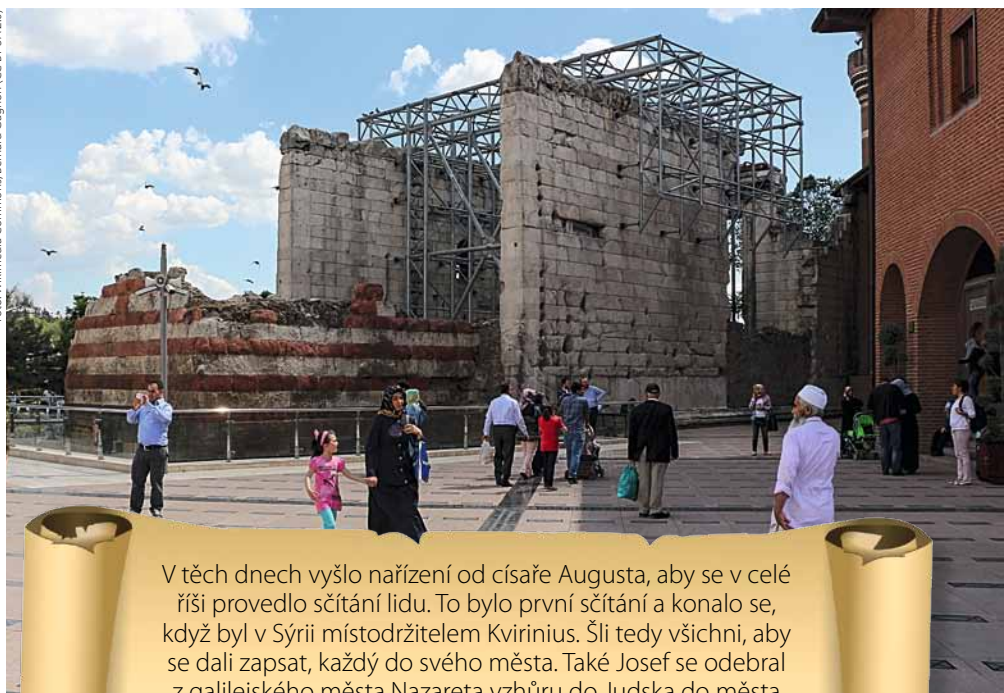

Foto: Wikimedia Commons, Bernard Gagnon (CC BY-SA 2.0)

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plénky a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.

z Lukášova evangelia (Lk 2,1–7)

Bůh přišel na svět jako děťátko

O Vánocích zpíváme: „Nám, nám
narodil se...“ Je v tom veliký
působ! Působ a překvapivost
Božího jednání.

*Bylo to něco,
co nikdo nečekal.
Ani ti, kteří
na Někoho
čekali.*

Foto: Flickr, larrywkoester (CC BY 2.0)

Kaple na „Poli pastýřů“ na okraji Betléma asi 2,5 km od Chrámu Božího narození, postaveného nad jeskyní, kde se Ježíš narodil. Kaple připomíná událost z Lukášova evangelia 2,8–14. Dole nástěnná malba z interiéru kaple na „Poli pastýřů“

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner (CC BY-SA 3.0)

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plénky a položené v jeslích.“ A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení.“

z Lukášova evangelia (Lk 2,8–14)

Foto: Gallery Yopriceville (3x)

Očekávaný – přichází nečekaně

On – Bůh sám – přišel jako dítě. Bylo to něco, co nikdo nečekal. Ani ti, kteří na Někoho čekali. Lidé, aspoň ti zbožní a ti, kdo měli promyšleny dějiny, čekali nějakého Vykupitele, Zachránce, Spasitele. Lidstvo ho čekalo. Nejenom v národě vyvoleném, i u jiných národů byla touha po Někom. To je častý zjev! I v moderní době mnohokrát lidé čekají, když jsou tísněni, že přijde někdo, nějaká osobnost, která tomu udělá konec, a začne ▷

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-SA 2.0)

Chrám Božího narození postavený nad jeskyní, kde se Ježíš narodil – v Betlémě napadne sniž jen výjimečně jednou za několik let. Dole detail ikony umístěné v jeskyni narození

Foto: Flickr, deternitydx (CC BY-NC-ND 2.0)

Jeskyně pod Chrámem Božího narození: hvězda s nápisem „HIC DE VIRGINE MARIA JESUS CHRISTUS NATUS EST“ (Zde z Panny Marie Ježíš Kristus narozen jest). Jeskyně tvoří součást celého jeskynního komplexu a mohla ve starověku sloužit jako chlív

„A ty, Betléme Efratský, maličký jsi mezi judskými rody, z tebe mi vyjde ten, který bude vládcem v Izraeli; jeho původ je od pradávna, od věčnosti.“

**prorok Micheáš (Mich 5,1),
cca rok 720 před Kristem**

Foto: Wikimedia Commons, Dan Lundberg (CC BY-SA 2.0)

Když andělé odešli od pastýřů do nebe, řekli si pastýři mezi sebou: „Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!“ Pospíchali (tam) a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích.

*z Lukášova evangelia
(Lk 2,15–16)*

lémě jako děťátko. A celé to jeho narození je doprovázeno takovými milými událostmi. Je to dítě obyčejné, žije v chudobě, ale přitom takové mimořádné zjevy: andělé zvěstují pokoj lidem dobré vůle, přijdou chudí a lidmi opovrhovaní pastýři, mudrci z daleka přijdou, aby se mu poklonili...

Syn císaře...

Tehdy se narodilo mnoho dětí na celém světě... A víme, že přibližně v té době se narodil i císaři Augustovi syn. A máme dokonce v historických knihách římského

impéria popis, jakou z toho dovedli dělat parádu, když se narodil císařský syn. Že zasedal senát a že byl zvláštní obřad, kdy to dítě zástupci senátu přinesli před otce, jestli je přijme za vlastní, že císař dítě vzal a položil do zlaté kolébky – a to byl státní akt! Potom to bylo slavnostně vyhlášeno nejdřív v římském senátu, pak ohlášeno lidu, a potom se rozjela zpráva po celé říši oznamovat zprávu, že se narodil císařský syn. Římané to měli zařizeno tak, že z města Říma na všechny strany vedly silnice, byly štace, kde se přepřahalo, takže jeli úžasnou rychlostí, na tehdejší dobu až neuvěřitelnou – během několika málo dní se dostal posel až do nejzazších končin římské veleříše a všude zněla zpráva: „Narodil se císaři syn!“ A hned byly svolávány posádky, místní vládce to oznamoval lidem a házel jim peníze, konaly se slavnosti a pořádaly se pitky... – narodil se císařský syn!

Jak se jmenoval syn císaře Augusta? No, to už dnes vlastně nikdo neví! To je

Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner (CC BY-SA 3.0)

Původní kostel Božího narození z roku 327 byl jako jediný ve Svaté zemi ušetřen při vpádu Peršanů (r. 614). Uvádí se, že na jednom z obrazů v kostele viděli scénu klanění mudrců od Východu (sv. Tří králů), podle oděvů poznali Peršany, a proto ho nezničili. Kostel byl zničen požárem v 6 století, ale později byl obnoven. Pod současnou podlahou byly odkryty mozaiky původního kostela. Vpravo: hlavní vchod do Chrámu Božího narození byl ve středověku snížen, aby do něj muslimové nemohli vjíždět na koních a každý, kdo vstupuje, se musel, pokud chce dovnitř, sklonit

v pořádku. Aspoň si člověk uvědomí: Celý aparát státní moci světovládného Říma byl k dispozici, aby to jméno bylo všem známo, zapisovalo se to do kronik... Ale uplynulo 2000 let. Kdo to má vědět? Poněvadž se narodil člověk a lidí je moc, ani císaře si nepamatuujeme, natož obyčejné lidi...

... a Boží Syn

A teď si k tomu připomeňte, že v této době, ne v Římě, ale v zapadlém koutku říše tam v zemi Judské, ne v hlavním městě Jeruzalémě, ale v malé vesničce, ba ani v té ne, ale za městečkem v polojeskyni, v polochlévě neznámé dívce z Nazareta (Nazaret měl špatnou pověst, mimochodem řečeno, tehdy se říkalo: „Co může být z Nazaretu dobrého?“), se narodilo dítě... Nebylo to před senátem! V noci, jen pár pastýřů tam bylo, a uplynulo 2000 let a ptejte se: Jak se to dítě jmenuje? A každé děcko vám řekne: „Ježíšek“! Narodil se Kristus Pán, slavíme Vánoce, radujeme se.

Foto: Wikimedia Commons

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.“ Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: „V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: „A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.“

z Matoušova evangelia (Mt 2,1–6)

Bůh se dotýká nejen rozumu, ale i srdce člověka

Cítíte ten rozdíl? Je v tom důkaz! Důkaz, který se dotýká hlubin lidského srdce. To dětátko je Syn Boží! Ten nezapadl, protože to nebylo obyčejné dítě. A je v tom půvab a dodnes mnozí lidé si celý rok nevzpomenou, ale když přijdou Vánoce, když přijde to připomínání dětství, zjihnou jim srdce a aspoň kousek té poezie, aspoň kousek té krásy chtějí také spolu prožít. Nepodceňujme to. My to někdy příliš přehlízíme. Ono je v tom kus

důkazu. Takhle chtěl Vykupitel – Bůh sám – přijít! A to jeho náboženství má kus takové té něhy, sladkosti, má kus té poezie a mnohé lidi touto cestou k sobě vábí. Přišel jako dítě...

P. Josef Soukop (z knihy „Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky“, A.M.I.M.S., 2004 – upraveno; on-line text a objednávka tištěné knihy na www.fatym.com a www.amims.net, 64 stran, příspěvek na tisk 15 Kč – viz také objednávací kupon str. 56) ■

„... neboť tě zaleje bohatství moře, poklady národů přijdou k tobě. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sáby, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu chválu“.

jeden z pokračovatelů proroka Izaiáše (Iz 60,5n), 6. století před Kristem

Foto: Wikimedia Commons, Edmund Gall (CC BY-SA 3.0)

Žije ve skrytu třicet let

On, Boží Syn, nepovažoval za škodu třicet let žít obyčejným životem! Naším životem...

A on zatím řeže dřevo...

Víte, to je divné! Toto je někdy člověku k nepochopení. Lidé toužili po Vykupiteli... Představte si, že v Jeruzalémě, v chrámě se každý den konaly zvláštní oběti, kde kněží přinášeli beránka a prosili, aby už přišel Vykupitel! A modlili se: „Rosu dejte nebesa z hůry a oblakové deštěte spravedlivého! Otevři se země a vypuč Spasitele!“ Chtěli těmi svými modlitbami jakoby tlouct na nebe: „Už!“ Národy byly nedočkavé, miliony lidí trpících, ubohých, neznalých, ve hříchu...! A on už na světě byl, všemohoucí Bůh Syn. Už se stal člověkem. Mohl dělat zázraky, uzdravovat, mohl učit... A co on dělá? On je v Nazaretě, řeže dřevo a žije jako tesařův syn...

To jistě nedělal nadarmo! Těch třicet let obyčejného všedního života prožil, aby nám něco důležitého ukázal, zvláště mladým! Nevím, zda jste si to již uvědomili: Bůh zde na zemi žil jako mladý člověk, když zemřel na kříži, bylo mu asi tři a třicet...! A mladý člověk si představuje život a často si kreslí, že udělá něco velkého. To není jen v pohádce o Popelce... Dívka sní, že jednoho dne zastaví u jejich

Detail jeruzalémského Chrámu v Ježíšově době – součást modelu Jeruzaléma v měřítku 1 : 50 v expozici Izraelského muzea v Jeruzalémě. Vysoká budova je svatyně a velesvatyně Chrám, před ním se nachází nádvoří mužů a nádvoří žen, kolem nich nádvoří pohanů (více viz *Milujte se!* č. 43, str. 18–19, on-line na www.milujte.se)

Jeho rodiče putovali každý rok do Jeruzaléma na velikonoční svátky. Když mu bylo dvanáct let, vydali se na cestu jako obvykle. A když ukončili sváteční dny a vraceli se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, a jeho rodiče to nezpозorovali. V domnění, že jde ve skupině poutníků, ušli den cesty; teprve potom ho hledali. (...) Po třech dnech ho našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky. Všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpověďmi. Když ho rodiče uviděli, celí se zarazili a matka mu řekla: „Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!“ Odpověděl jim: „Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?“ Ale oni nepochopili, co jim tím chtěl říci.

z Lukášova evangelia (Lk 2,41–50)

domu takovej bourák..., že všichni vyvalí oči a vystoupí ten, který přijde pro ni, a to teprve uvidí, co vlastně se mezi nimi tady skrývalo! Ten sen... No, vždyť to znáte, ta písnička o těch zlatých střívičkách... On nakonec přijde, ale ne princ, nýbrž obyčejnej Honza, a on ti možná bude slibovat modré z nebe, ale přinese ti montérky z práce a bude je chtít druhý den čistě...! Jak je ten život někdy všední, obyčejný. A mohla by se někoho zmocnit lítost

a říct: „Mě je na to škoda! Já jsem nepochopená...!“

No, a mladí mužové, známe to, že? Plán – já to změním, já... Jen co dodělám školu. A pak z té školy vyjde, je rád, že našel nějakou práci – a na výplatním lístku nic moc... A nadře se a uhoní se... Když přijde domů, musí se rozčilovat s dětmi. Hypotéku bude splácet skoro až do důchodu. A řekne si: „A toto je ten život?“

Foto: Gallery Yopriceville (2x)

Foto: Wikimedia Commons, WorldNorthWest (CC BY-SA 3.0) / MSI

Foto: Wikimedia Commons, Fallaner (CC BY-SA 4.0)

Neobvyklé vyobrazení Ježíše jako teenagera v kostele sv. Josefa v Nazaretě

Hodnota „obyčejného života“

A tu máš příklad Krista Pána! On Boží Syn nepovažoval za škodu třicet let žít obyčejným životem. Čili i tím obyčejným, ale dobrým životem se asi dá získávat hodnota! Lze asi svět měnit i touto cestou! Nechci říct, že jste povolání jen k těm „obyčejným“ věcem, možná, že je mezi vámi mladými budoucí ministr, budoucí předseda vlády, budoucí nositel Nobelovy ceny a podobně... Já vám to přeji. Ale velká většina je pro ten úplně prostý život. A neznamená to míň! Neboť Ježíš Kristus, Boží Syn, sám touto cestou šel! Kristus Pán nám dal příklad, že může i v tom obyčejném životě měnit svět! Jen buď „pod jeho praporem“! Třicet let žije skrytým životem a to je pro nás velké ponaučení.

P. Josef Soukop (z knihy „Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky“, A.M.I.M.S., 2004 – upraveno; on-line text a objednávka tištěné knihy na www.fatym.com a www.amims.net, 64 stran, příspěvek na tisk 15 Kč – viz také objednávací kupon str. 56) ■

Foto: Wikimedia Commons, David Friedman (CC BY-SA 3.0)

Vykopávky antického města Sepphoris (Tzippori, Cipori), které leží 4 km od Nazareta, bylo v době Ježíšova mládí hlavním městem Galileje. V evangeliích není vůbec zmiňováno, ale právě z něho musel mít tesař Josef většinu svých zakázek

Potom se s nimi vydal na zpáteční cestu, šel do Nazareta a poslouchal je. Ježíš pak prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí.
z Lukášova evangelia (Lk 2,41–50)

I obyčejným, ale dobrým životem se dá získávat hodnota! Svět lze měnit i touto cestou!

Veřejný život Ježíše Krista

A potom, potom začal veřejně učit. A jaký byl? Úžasný! Skutečně! Tady je namístě to slovo, které tak rádi užíváme. Byl a dodnes je úžasný!

Setkání, které mění život

Jsou lidé, kteří ho poprvé uvidí a jdou za ním! Jen několik ukázek z Písma: třeba když Ježíš přichází poprvé k Janu Křtiteli, k Jordánu, kde se shromažďují lidé. Jan jim tam káže... Ježíš se tam vmísí mezi ty zástupy, dokonce se dává pokřtít a pak to přijde – Bůh Otec se dá z nebe slyšet: „Toto je Syn můj milý, v něm se mi zalíbilo!“ A Jan Křtitel potom prohlásí: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ Upozorňuje na něho! – A tehdy tam byl také mladý muž Jan, syn Zebedeův, mohlo mu být tak sedmáct let... Poprvé uviděl Spasitele! Ejhle, Beránek Boží... A bere svého kamaráda Ondřeje: „Jdeme za ním!“ Tak jak někdy to mladí dělají, když někoho uvidí, kdo se zmocní jejich srdce: „Pojď, jdeme za ním!“ A Ježíš je nechá za sebou jít – a až ujdou hezký kousek, náhle se obrátí a říká: „Co si přejete?“ A Jan překvapením zakoktá: „Mistře, kde bydlíš?“ „Pojď a uvidíš!“ A v Janově evangeliu

Poutníky navštěvované křesťní místo v řece Jordánu u Betánie za Jordánem (jde o odlišné místo, než byla Betánie u Jeruzaléma, kde Pán Ježíš vzkřísil Lazara). Nachází se blízko lokality Betabara, znovuobjeveného místa se starověkým baptisteriem, která je dnes památkou UNESCO. Zde došlo nejpravděpodobněji ke křtu Pána Ježíše Janem Křtitelem. Obě místa leží v pohraniční oblasti, kde byla donedávna nepřístupná zaminovaná pohraniční zóna. Níže freska Křtu Páně z nedalekého kostela

Začátek evangelia o Ježíši Kristu, Synu Božím: Je psáno u proroka Izaiáše: „Hle, já posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu. Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“ Když Jan Křtitel vystoupil na poušti, hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. (...) Jan kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým.“

úvod Markova evangelia (Mk 1,1–8)

A oni všechno opustili – a šli za ním!

se píše: A šli za ním. A byly čtyři hodiny odpoledne...!

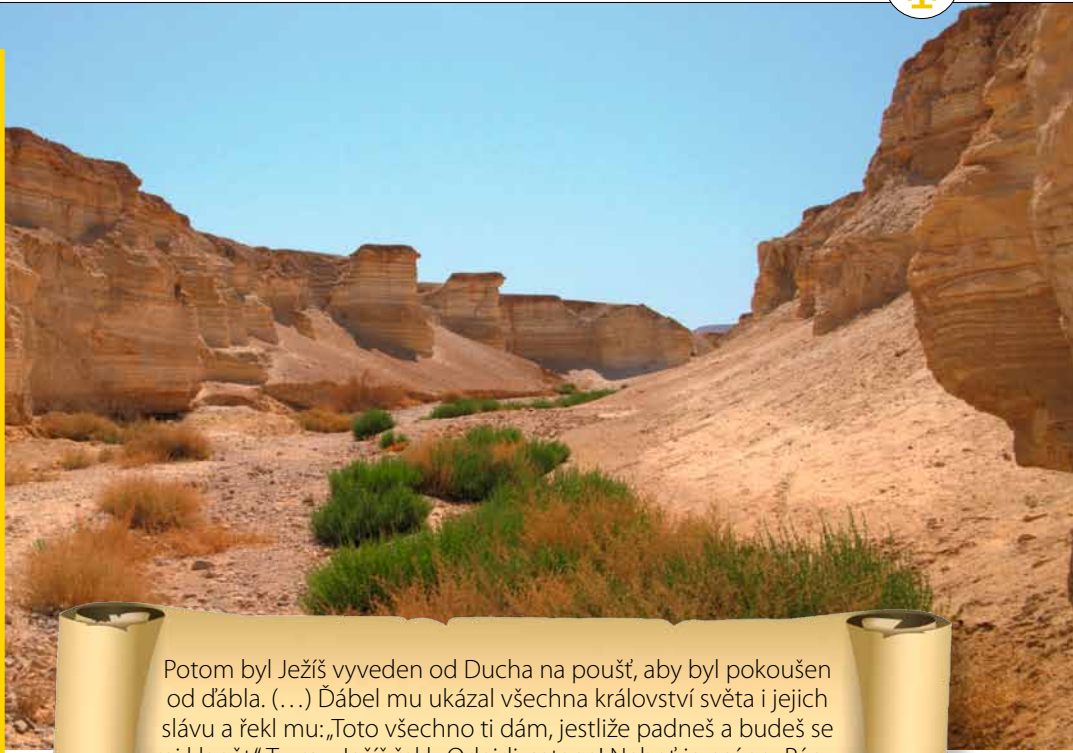
Proč vám toto vykládám? Protože tuto událost, tak jak ji popisují, napsal ten Jan, ten sedmnáctiletý chlapec, když mu

bylo asi devadesát let... Když ho jako stařečka – byl už jediný z apoštolů – prosili, aby napsal to, co ještě není napsáno o Spasiteli. Napsal to své evangelium, takové vznešené, a tam také popisuje toto první

Foto: Wikimedia Commons, Mboesch (CC BY-SA 4.0)

Foto: Wikimedia Commons, Deror avi (CC BY-SA 3.0)

Potom byl Ježíš vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. (...) Ďábel mu ukázal všechna království světa i jejich slávu a řekl mu: „Toto všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‚Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.‘“

z Matoušova evangelia (Mt 4,1.8–11)

Pokoušení Pána Ježíše na poušti připomíná kostel na jednom z kopců v Judské poušti nedaleko města Jericha

setkání... A co si pamatuje do těch devadesátí? Kolik bylo hodin, když poprvé uviděl Pána Ježíše! Dobře si to uvědomte! Jaká to musela být osobnost: sedmnáctiletý hoch uviděl... – a v devadesáti letech ví: bylo to ve čtyři hodiny! Vzpomeň si, když jsi někoho poprvé uviděl, kolikpak bylo hodin? Takový je Spasitel! Rozhodneš se jít za ním a to bude ta šťastná hodina. Jak říkáme: do nejdelsí smrti na ni budeš pamatovat! A všechno dáš, abys neztratil, cos získal...

Milujte se! Pán to řekl!

Když potom toho Jana jako stařečka vodili na shromáždění křesťanů a říkali mu: „Něco nám ještě řekni!“ Sotva stál, jen tlumeně a těžce mluvil. A co jim říkal? „Synáčkové moji, mějte se rádi, milujte se navzájem!“ (srov. listy sv. Jana) Povídají mu: „To už jsi nám říkal!“ A on odpovídá: „To nejsou má slova! Pán to řekl!“ Tak to má v mysli, že vzpomíná na to, co řekl Pán Ježíš, co slyšel kdysi v mládí: to je důležité, to si pamatujte, Pán to řekl! Takový je Ježíš Kristus. Tak se zmocnil Jana.

Petře, pojď...!

Tak se zmocnil také Petra! Petr, to byl obyčejný člověk, statný muž, rybář – předák rybářské party. Spasitel mu řekl: „Ode dneška budeš lovit lidi! Nech síť.“ On nechal všechno, síť, lodku, panímámu měl, byl ženatý, nechal dům a šel za ním. A neslibuje mu Spasitel nějaké pohodlí. A přesto – jde za ním! A když potom už Spasitel zemřel, ten Petr, prostý rybář, o něm káže v Římě, všude ho hlásá... A pak Petra chytí a odsoudí na smrt a vynesou rozsudek: budeš popraven, přibit na kříž... A on se dá do pláče! – Ale ne, že by se bál kříže! Dá se do pláče, když si vzpomene: na kříži umřel Pán Ježíš – i za mě... A já jsem ho zapřel! Dokonce třikrát! Já si to nezasloužím, abych umřel tak jak on...! Považuje to za příliš velkou odměnu, tak umírat, jak Pán Ježíš. A tak ho na jeho přání přibijí na kříž hlavou dolů, aby nebyl tak jak Pán Ježíš.

Takový je Kristus Pán! Když ho opravdu poznáš, jdeš za ním. A považuješ si za čest za něj trpět. A dokonce za něj umírat!

Zve hříšníka: „Vstaň a už nehřeš!“

A nejen ti celkem „hodní“: Jan, Petr... I lidé hříšní – třeba Maří Magdaléna. Měla špatnou pověst...! Tak se do toho zamotala. Víte, takoví lidé těžko slyší slovo Boží. Takoví lidé v pohodlí, v bohatství a ve hříchu... – těžko se obrací. Ale slyší Ježíše: „Vstaň a už nehřeš!“ Padne mu k nohám, slzami mu je umývá, vlasy je utře... Všechno zpřetrhá, majetek rozdá a začne nový život!

Takový je Ježíš Kristus! Nejen dobří (ale kdo je vlastně dobrý...?) – i hříšník se při jeho pohledu mění. Je úžasný!

Ten, který na sebe bere hříchy celého světa

Je úžasný nejen v úspěchu, kdy se za ním hrnou tisíce: pět tisíc mužů ho jde poslouchat na poušť a zapomenou na jídlo, zapomenou na všechno. Tisíce lidí se valí, když jde do Jeruzaléma, aby mu na Květnou neděli udělali slavnostní uvítání...

On je vynikající i v utrpení. Za lidi, jejich hřích je třeba „zaplatit pokutu“. ▷

„Hlas volá: ‚Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnejte stezky našemu Bohu! (...) Hospodinova velebnost se zjeví a každé tělo společně uzří, že mluvila Hospodinova ústa.‘“

starozákonní proroctví připisované proroku Izaiášovi (Iz 40,3.5)

Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona (později mu změnil jméno na Petr – pozn. red.) a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři, byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí!“ Ihned nechali sítě a následovali ho.

*z Markova evangelia
(Mk 1,16–20)*

Rybář na Galilejském jezeře, vlevo loď, která brázdila vody jezera před 2000 lety – dnes jako exponát v muzeu v Ginosaru

Foto: Flickr, StateofIsrael (CC BY-SA 2.0)

Foto: Flickr, BostonCatholic (CC BY-ND 2.0)

A on hřích lidí i jeho důsledky – veškerou jejich i naši vinu – bere na sebe. Musí se svobodně rozhodnout, proto ten zápas v Getsemanské zahradě večer před jeho smrtí, když vidí všechnu tu hrůzu, všecku tu bídu, co se na něho valí. Jeho lidské já se toho bojí a léká (vždyť je nejen pravý Bůh, ale i pravý člověk!), ale současně říká: „Ne má, ale tvá vůle – Otče – se staň!“ Z lásky k lidem bere na sebe všechnu tu špínu hříchu, ale neztrácí svou velikost. Když stojí zbičovaný, trním korunovaný před Pilátem a Pilát se plný zvědavosti ptá: „Tedy, ty jsi král?“ Kristus Pán odpovídá: „Ano, já jsem Král!“ A musel vypadat opravdu vznešeně, přes zbičování, přes korunování trním, když ten otrlý Říman Pilát si netroufá vynést rozsudek a nějakou dobu hledá možnosti, jak ho propustit. Musel vypadat jako král, vznešeně!

Foto: Flickr, archer101 (Dennis) 156M Views (CC BY-SA 2.0)

Víme, že svou vznešenost si uchoval i ve smrtelném zápase, když visel jako potupený zločinec. Vydaný na posměch, přibitý na dřevo, zakrvácený, ubohý... Víte, v očích vojáků, kteří ho přibíjeli na kříž, bylo ukřižování ubíjením něčeho, co nemá cenu. Říman, římský občan, nikdy nesměl být ukřižován. To byl zákon, že smrt na kříži je něco tak potupného, že nesmí postihnout svobodného člověka – římského občana. Křižovali jedině Židy a obyvatele dalších porobených zemí, nebo zajatce, otroky. Ty nepovažovali za plnohodnotné lidi!

A představte si, jak je na tuto smrt vydán Ježíš Kristus. Kolem stojí vojáci.

Foto: Wikimedia Commons, NordNordWest (CC BY-SA 3.0) / MSL

Kostel v Kafarnau vztýčený nad zbytky sakrálních staveb z různých dob – ve středu se nacházejí základy Petrova rybářského domu z 1. stol. (lze je vidět prosklenou podlahou), zvětšeného ve 2. stol. tak, aby mohl pojmut více shromážděných osob. Dochované nápisy svědčí o tom, že šlo o místo, kde se již v 1. a 2. stol. shromažďovali křesťané

Důstojník, který jim velí, je asi otrlý chlap. Vždyť to byl velitel popravčí čtyř tam kdesi na východě..., tam byli posíláni ti, co se něčeho dopustili... A ten důstojník vidí Ježíše Krista; neslyšel ho kázat, neviděl jeho zázraky – viděl ho trpět a umírat.

A když skončilo to utrpení, tak ten důstojník říká: „Jistě toto byl Syn Boží!“

Čtete evangelia – a pak znovu...

Tento obrázek, který jsem vám jen tak načrtl, si dál doplňujte. Zkuste si číst evangelia, kde je život Kristův! Jsou sepsána už skoro před dvěma tisíci lety, leccos vám tam možná nebude po prvním přečtení jasné... Lidé tehdy jinak mluvili, jinak žili.

A co vlastně ten Ježíš Kristus přinesl? Co chtěl? Můžeme říct tři věci:

Učí pravdě (učitelské poslání, úřad)

Za prvé nese lidem pravdu. Říká: „Já jsem cesta, pravda...“ On sám je věčná Boží

„... Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás! Tehdy se otevrou oči slepých, odemknou se uši hluchých. Tu poskočí chromý jak jelen a zaplesá jazyk němého...“

prorok Izaiáš (Iz 35,4–6), 7. stol. před Kristem

Synagoga v Kafarnau ze 2. století po Kristu, stojící pravděpodobně na místě starší synagogy z Ježíšovy doby

„Amen, amen, pravím vám: Kdo věří, má život věčný. Já jsem chléb života (...) Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“

Ježíšova slova pronesená v synagoze v Kafarnau po zázračném nasycení pěti tisíc mužů (Jan 6,47–48.51)

„dovnitř“ do tajemství Božího bytí (není to jen nějaké abstraktní teoretické poznání; bez znalosti Nejsvětější Trojice nejsme schopni pochopit, o co jde Bohu ve vztahu k nám; co nám nabízí... – srov. článek *Také ty můžeš být dědicem* na str. 37). Člověk potřebuje pravdu. To cítíme zvláště v dobách, kdy ta pravda je udupána a ponižena. Kdo takovou dobu prožil, ví, o čem mluvím... (A dnes se taková doba znovu vrací... – pozn. red.) On nese světu pravdu. Dává pravdu. Chodil z místa na místo a neváhá, nedbá na únavu – učí pravdu: o Bohu, o člověku, o smyslu všeho... A po svém zmrtvýchvstání posílá své učedníky, aby šli a tu pravdu nesli dál celému světu. A dává jim zplnomocnění po všechny dny, co bude svět. Až do skonání světa! To je první odkaz Spasitelův, první jeho dílo, první jeho úřad nebo poslání – učí pravdě. A také první poslání, které předal Církvi. ▶

Foto: Flickr, lylesorkness (CC BY-NC 2.0)

Tak přišli do Kafarna. Ježíš hned v sobotu vstoupil do synagogy a učil. Žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona. V jejich synagoze byl právě člověk posedlý nečistým duchem. Začal křičet: „Co je ti po nás, Ježíši Nazaretský! Přišel jsi nás zahubit? Víš, kdo jsi: Svatý Boží!“ Ale Ježíš mu přísně rozkázal: „Mlč a vyjdi z něho!“ Nečistý duch posedlým zalomcoval a s velkým křikem z něho vyšel.

z Markova evangelia (Mk 1,21–26)

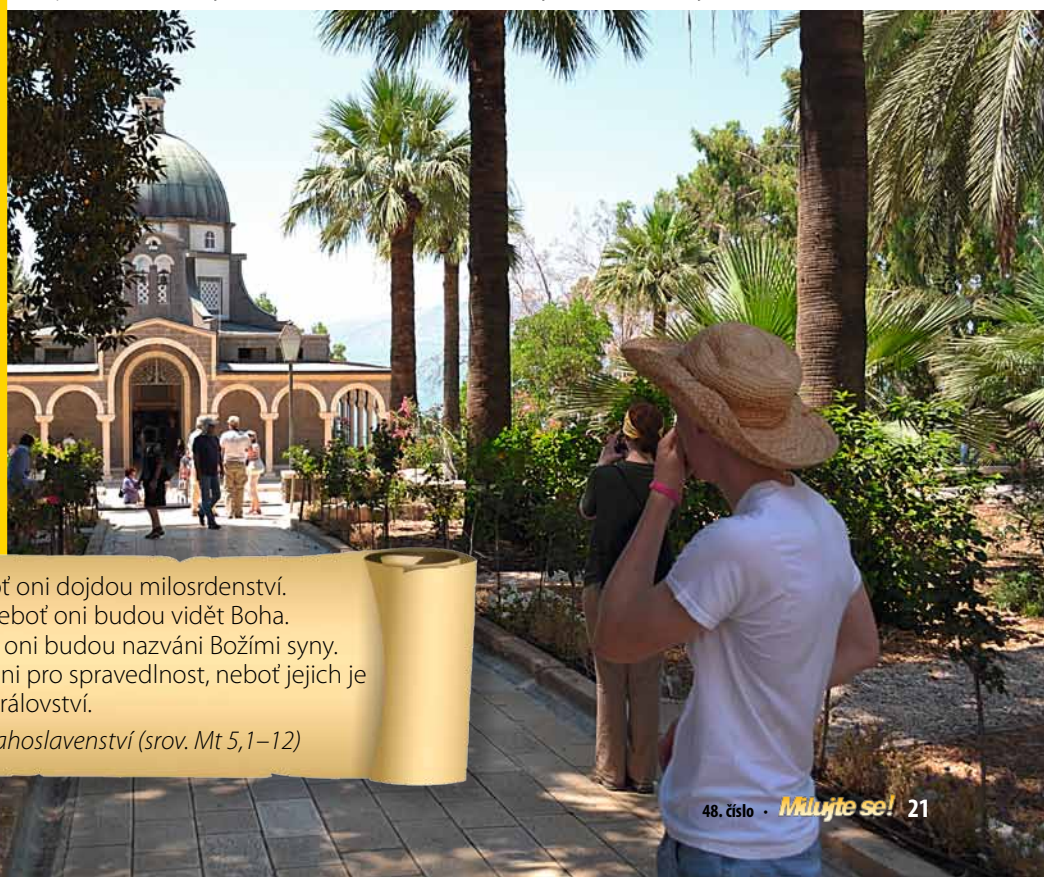
Moudrost, on je Boží Syn, „on zná...“. Lidem dává poznat „Boží pravdu“, aby lidé poznali Boha, aby věděli, čemu věřit

a co mají dělat. A především přináší nauku o Nejsvětější Trojici, o Otci, Synu a Duchu Svatém – dává nám nahlédnout

Foto: Wikimedia Commons, Fallaner (CC BY-SA 4.0); Foto: Flickr, lylesorkness (CC BY-NC 2.0)

Kaple Blahoslenství na stejnojmenné hoře nad Galilejským jezerem, vlevo výzdoba kaple: Pán Ježíš a jeho kázání (tzv. horské kázání, jehož součástí jsou i blahoslenství)

Blahoslení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství.
Blahoslení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.
Blahoslení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny.
Blahoslení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království.

část z tzv. osmera Ježíšových blahoslenství (srov. Mt 5,1–12)

Foto: Wikimedia Commons, Map of NordWest (CC BY-SA 3.0) / MSI

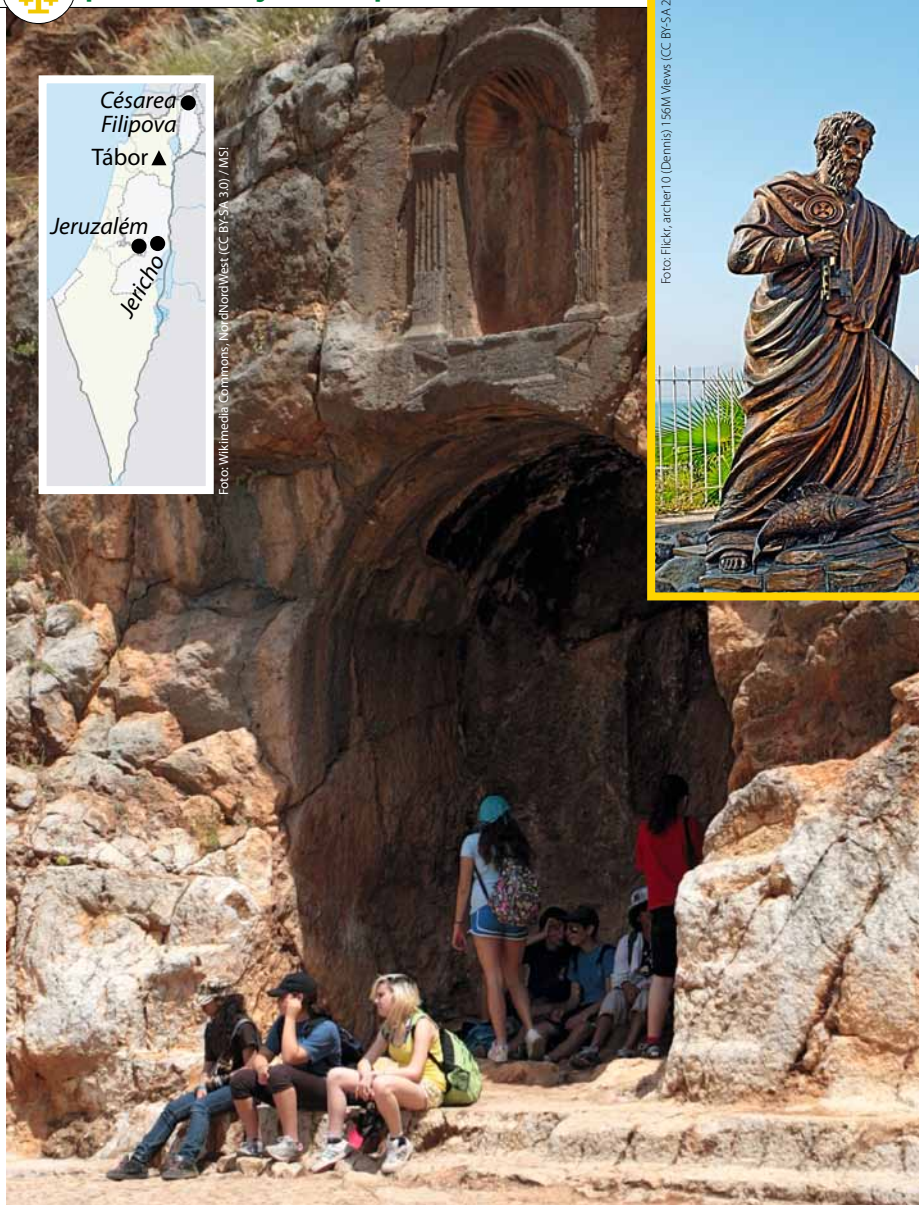

Foto: Flickr, Templari 307 | Galerie des Bois (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, archer10 (Dennis) | 156M Views (CC BY-SA 2.0)

Archeologický areál Césareje Filipovy, města, u kterého Pán Ježíš slíbil Petrovi, prvnímu papeži, nejvyšší moc v Církvi. Je symbolizována obrazem předání klíčů. Nahoře vpravo socha apoštola Petra s klíči na břehu Galilejského jezera v Kafarnau

Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ Ježíš mu na to řekl: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec. A já ti říkám: Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou Církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou. Tobě dám klíče od nebeského království: co svážeš na zemi, bude svázáno na nebi, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno na nebi.“ (Tím mu světil v Církvi plnou moc – pozn. red.)
z *Matoušova evangelia* (Mt 16,15–19)

Vede (pastýřské poslání, úřad)

A druhé poslání, druhý úřad? – Nazýváme ho „pastýřský úřad“. O co jde? On ví, že člověku nestačí jen poznání pravdy, potřebuje vedení. Lidé jsou bytosti sociální. Člověk rád tvoří společenství a někoho chce mít vpředu, kdo vede. Dát se vést. Ti, kteří to popírají a ostentativně si zakládají na tom, jak jsou originální, většinou

končí tím, že jen napodobují své idoly... A toužíme po takových autoritách, které nás vedou svobodně, radostně. Kristus Pán vede, ukazuje cestu. Vede napřed sám, svým příkladem. Je čistý – řekne: „Kdo z vás mě může vinit z hříchu?“ On sám má čistý štít! On není jak mnozí vůdcové, kteří mají různé životy a jen navenek se snaží dělat pěknými. „Učte se ode mě,

... Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zářila jako slunce a jeho oděv zbledl jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. (...) Když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“
z *Matoušova evangelia* (Mt 17,1–3.9)

neboť jsem tichý a pokorný srdcem!“ Učí a vede! Slovem i příkladem: „Vezmi svůj každodenní kříž a následuj mě!“ – A on ho napřed vezme, ty těžkosti v obyčejném životě (viz předcházející článek na str. 13). Přirovnává své vedení k poslání pastýře. Ale ne jako pastýř, který žene třeba stádo krav; ten jde obyčejně za stádem a má bič a teď to žene... Používá přirovnání z hor, kde jsou pastýři ovcí. Takový pastýř jde napřed a ovečky jsou za ním, on jim ukazuje cestu, kde je dobrá pastva, dává pozor, aby některá nezabloudila, a když vidí, že se některá ztratila, jde, hledá, najde, přinese nazpět – a má ze ztracené a znovu nalezené velkou radost...

„Já jsem pastýř dobrý, znám své jméno a oni znají mě!“ říká. Dobrý pastýř – ten dává život za své ovce. To je „pastýřský úřad“, který předal své Církvi. Aby lidé měli toto vedení, zakládá společnost, která je povede – bude ukazovat cestu a doprovázet. Vybírá si nejdříve učedníky – dvaasedmdesát – ty pak zaučuje do toho svého díla, z nich pak vybírá apoštoly – dvanáct –

Foto: Wikimedia Commons, Israelourism (CC BY-SA 2.0)

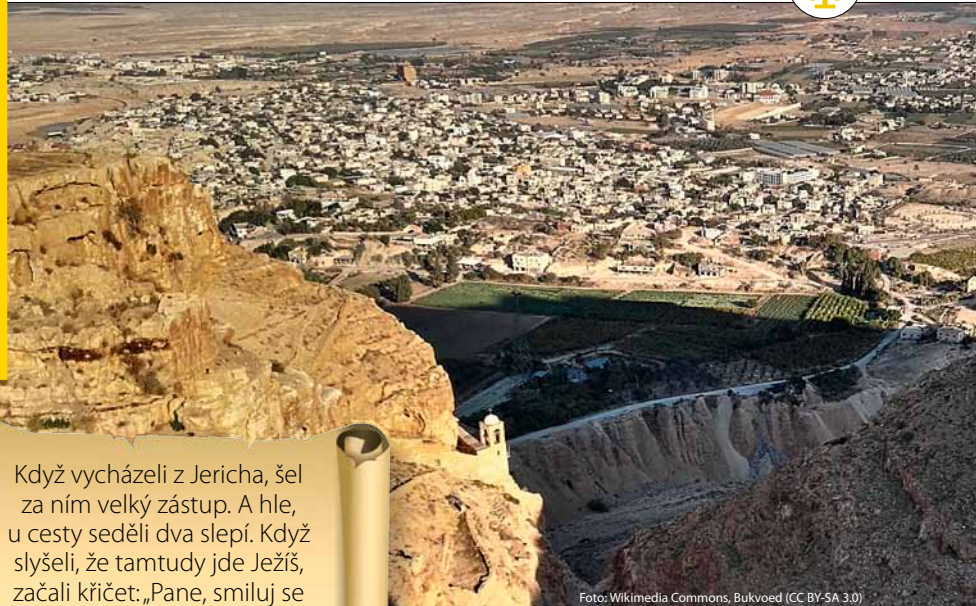

Foto: Wikimedia Commons, Bukvoed (CC BY-SA 3.0)

Když vycházeli z Jericha, šel za ním velký zástup. A hle, u cesty seděli dva slepí. Když slyšeli, že tamtudy jde Ježíš, začali křičet: „Pane, smiluj se nad námi, synu Davidův!“ (...) „Pane, ať se nám otevrou oči!“ Ježíše pojal soucit. Dotkl se jejich očí, a ihned začali vidět a šli za ním.

*z Matoušova evangelia
(Mt 20,29–34)*

Pohled na novodobé město Jericho z judské pouště – z Hory Pokušení. V době Ježíšově bylo město s paláci krále Heroda u Vádí Kelt (v pravé dolní části snímku)

hém – slavném příchodu – přijde jako soudce živých i mrtvých. Všichni ho poznají: „Budou hledět na toho, kterého probodli...“

To trojí poslání Ježíše Krista platí všem lidem, „všemu stvoření“, těm lidem, kteří žili v jeho době a se kterými se setkával v synagogách či na ulicích... Ale platí i vůči všem dalším – prostřednictvím Církve...

P. Josef Soukop (z knihy „Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky“, A.M.I.M.S., 2004 – upraveno; on-line text a objednávka tištěné knihy na www.fatym.com a www.amims.net, 64 stran, příspěvek na tisk 15 Kč – viz také objednací kupon str. 56) ■

Hora Tábor s chrámem Proměnění Páně, nahoře mozaika z chrámu, znázorňující biblickou událost Kristova proměnění

a z nich ještě jednoho – Petra – a staví takovou společnost, která povede celé lidstvo, až do skonání světa. Která bude ten pastýřský úřad konat.

Kněžské poslání (kněžský úřad)

Třetí úřad je úřad kněžský. Úkolem kněze ve starých dobách bylo obětovat... A co obětovali? Lidé, když cítili svou vinu, také cítili, že by to měl člověk nějak smazat, něco dát, něco zaplatit, nějak se z toho vykoupit...! A tak co dávali? No, co měli: plody své práce, obilí, ovoce, ovečku... A byli lidé, kteří tuto oběť konali, těm říkali kněží. Ale také cítili, že to nestačí, dát místo sebe nějaké to telátko, nějaké zvíře..., to že to nezaplatí, neodčiní vinu! U některých národů chtěli dát víc a víme, že obětovali třeba své děti, nebo panny...! Dobrá myšlenka: dát něco víc! Jenže zapomněli, že nemají právo sáhnout na život druhého – a tak se vlastně dopouštěli nových vin!

Kristus koná úřad kněze. A co obětuje? Sebe! Celý jeho život je jedna oběť: narození, těch třicet let ve skrytu a pak ty tři léta veřejné činnosti – a pak ten závěr: na kříži. Oběť nad oběť! Obětuje sám sebe a jeho oběť má nekonečnou hodnotu! Proč? Není to jen čin člověka! To je čin Syna Božího – živého, nekonečného Boha,

který se stal člověkem: Jako Bůh dává své oběti nekonečnou hodnotu, jako člověk ji přináší jménem nás lidí. Mohli bychom říci: geniální Boží řešení. A vrcholí to v té chvíli, kdy Kristus umírá.

Ale Kristovým posláním je nejen se obětovat, ale také výsledek své oběti nějak nám lidem zprostředkovat. On, Bůh Syn, nás svým prostřednictvím s Otcem usmiňuje a dává nám lidem možnost stát se lepšími. Dává odpuštění a možnost nového začátku: „Vstaň, odpuštějí se ti hříchy...“ A tak se kolem něho život mění; z hříšných lidí na dobré a svaté.

Trojí poslání Krista i jeho Církve

To je trojí poslání, trojí „posvátný úřad“, který Ježíš Kristus koná: učitelství – učí pravdě, kněžský, kdy se obětuje a dává milost (nezasloužený dar nového života s Bohem), a úřad pastýřský, kdy jako dobrý pastýř vede. A tyto tři úřady svěří těm, které si vybral, vyvolil. Svěřuje je své Církvi, kterou založil (vůbec ho přitom neodradilo, že jsou to lidé nedokonalí a hříšní – a že hříšní budou i jejich nástupci; on dokáže pracovat i s velmi nedokonalým „materiálem“ a ještě ho zdokonalovat...). Až odejde, Církev bude dál učit, obětovat, vést – konat tento trojí úřad. Slíbil, že to bude dělat až do konce světa – do Kristova druhého příchodu na tuto zem. Jeho první příchod byl nenápadný: Nazaret, Betlém...; při svém dru-

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Kristus je nejvyšší prorok zaslíbený Starým zákonem a absolutní učitel lidstva (protože je nejen pravý člověk, ale i pravý a vševedoucí Bůh, který se stal člověkem... – pozn. redakce).^[Sent. cert.]

Kristus je zákonodárce a soudce všech lidí.^[De fide.]

Bohočlověk Ježíš Kristus je velebný.^[De fide.]

Kristus přinesl sám sebe na kříži jako pravou a vlastní oběť.^[De fide.]

Kristus nás svou smrtí na kříži vykoupil a smířil s Bohem.^[De fide.]

Srov. Dogmatika. Olomouc; Maticе cyrilometodějská, 1994.

Ani na chvíli jsme nezaváhali a jeli

„Když mě a Michaelu otec Pavel před Chrámem Božího hrobu požádal o napsání krátkého článku, který by shrnul naši poutní cestu do Svaté země, byli jsme zprvu překvapeni,“ říká Adam, jeden z poutníků, kteří se vydali na pětidenní pouť do Izraele bez pomoci cestovní kanceláře, jen s letenkami, rezervací ubytování a voucherem na vypůjčení aut.

Michaela a Adam, autoři tohoto vyprávění, na střeše budovy Večeřadla, kde Pán Ježíš večer před svou smrtí prožíval tzv. Poslední večeři, která byla zároveň první mší svatou na světě (v pozadí benediktinské opatství s chrámem Zesnutí Panny Marie – charakteristická budova, pomocí které snadno najdeme polohu nenápadné budovy Večeřadla na panoramatu Jeruzaléma

Foto: autoři

Letíš na pouť? Zrovna jsou levné letenky!

Naše cesta započala zhruba rok před odletem. Tehdy jsme se z nedělních ohlášek po mši svaté poprvé dozvěděli o možnosti putovat do Izraele s otcem Pavlem Zahradníčkem, farářem v Dubňanech. Bylo třeba okamžitě zareagovat, dokud byly levné letenky. Ani chvíli jsme nezaváhali a byli připraveni jet. Původně naše skupina měla čítat pět lidí, ale vzhledem k většímu zájmu jsme se rozrostli na deset poutníků (kvůli optimalizaci nákladů je dobré zaokrouhlit počet účastníků „na celá auta“), a dubňanská farnost vypravila dokonce ještě druhou desetičlennou skupinu poutníků v dalším termínu...

Odletu předcházela jedna schůzka, kde jsme si řekli vše podstatné, a na co by

se nemělo především zapomenout (naprosto nutné je zdravotní pojištění – na Izrael se nevztahuje náš Evropský průkaz zdravotního pojištění!), a hlavně čas odjezdu. Otec Pavel nám doporučil prohlédnout si předem všechna místa s pomocí tzv. virtuální pouti na TV-MIS.cz – zahrnuje videomateriály z většiny zajímavých míst ve Svaté zemi i s kompletním výkladem průvodce (<http://svata-zeme.tv-mis.cz/> – viz poslední strana tohoto čísla časopisu *Milujte se!*).

Prosba o Boží požehnání v chladné únorové noci

Rok uběhl jako voda a čas odjezdu se nachýlil.

Po sbalení všech potřebných věcí následoval jedné únorové neděle ve dvě

hodiny po půlnoci odjezd ke kostelu, kde otec Pavel sloužil mši svatou za naši pouť, za její hladký průběh a šťastný návrat... Potom jsme od fary vyrazili dvěma auty a po dálnici se dostali do Bratislavy na letiště. Bezpečnostní prohlídka dopadla pro všechny dobře a mohli jsme se odebrat na palubu letadla. Pro některé z nás to byl vůbec první let v životě, a tak se ve vzduchu vznášela mírná nervozita. Konečně došlo na náš odlet do Izraele, přesněji na vojenské letiště Eilat-Ovda, které se nachází hluboko v poušti, asi 300 kilometrů jižně od Jeruzaléma.

Do Svaté země přicházíme jako Izraelité – také z pouště

Po hladkém přistání na letišti Ovda následovala další bezpečnostní kontrola. Izraelci

Foto: Gallery, Yopriceville (7x)

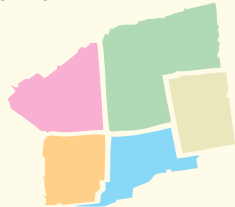
Mapa: Wikimedia Commons, Hellerick (CC BY-SA 3.0) / WSI

Foto: Flickr, archer10 (Dennis), 159M Views (CC BY-SA 2.0)

Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával ho svým učedníkům se slovy: „Vezměte a jezte. To je mé tělo.“ Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a řekl: „Pijte z něho všichni. Neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za všechny na odpuštění hříchů.“

z Matoušova evangelia (Mt 26,26–28)

JERUZALÉM

● Večeřadlo

Gotický sál zbudovaný křížáky v prvním patře budovy Večeřadla. Přízemí stavby obsahuje ještě původní prvky z 1. stol. (i když byl Jeruzalém v roce 70 zničen Římany, Večeřadlo se nacházelo v tzv. horním městě, kde byla podle svědectví židovského historika Josefa Flavia část budov zachována). Vpravo bronzové sousoší Poslední večeře v nedalekém františkánském kostele

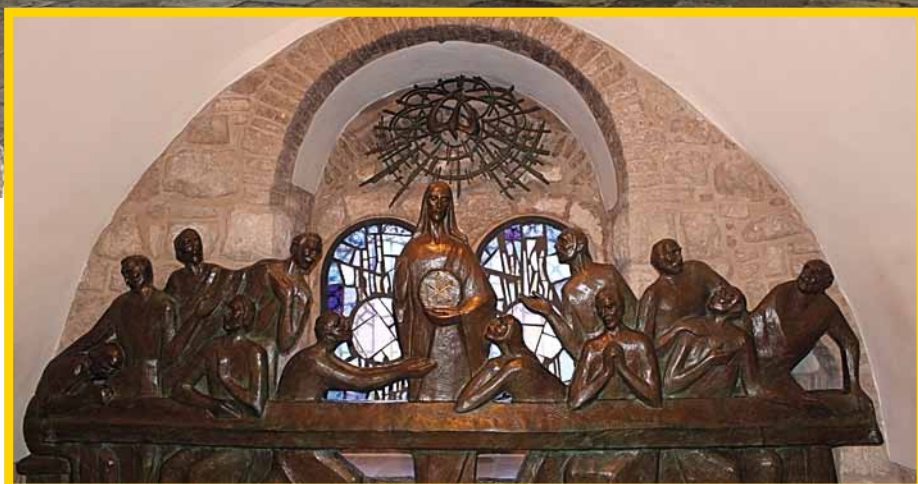

Foto: Fr. Daniel Szewc OMI

si na kontroly a bezpečnost velmi potrpí, jak jsme se v následujících dnech mohli všichni přesvědčit, mají ale k tomu své důvody.

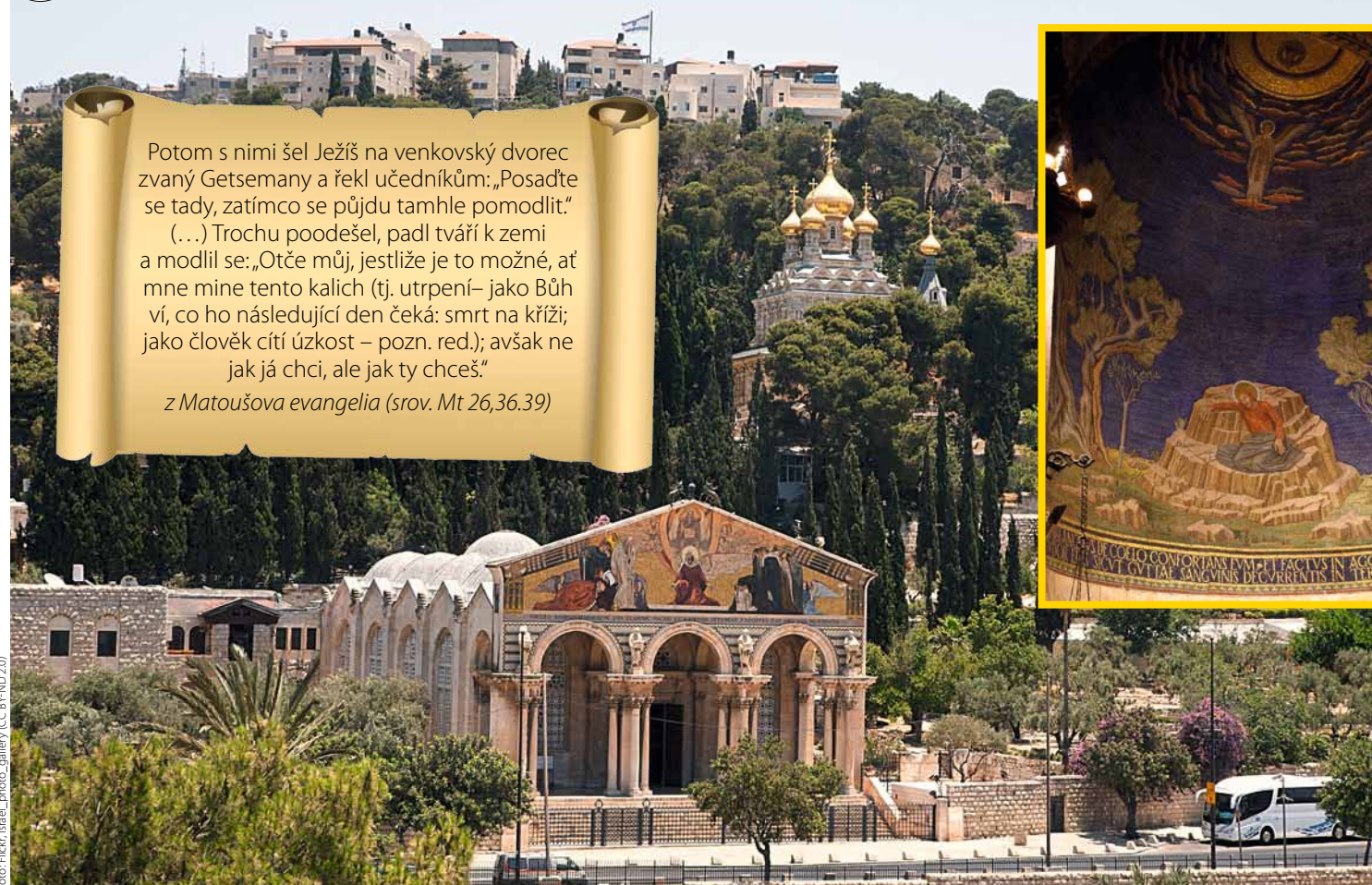
Před letištěm už nás očekával autobus (linka číslo 282 společnosti Egged, jízdenky se dají koupit předem po internetu nebo přímo u řidiče) a především slunce, které hrálo na příjemných 27 stupních. Autobus nás odvezl za 21,5 šekelu (zhruba 140 Kč) na nejjihnější místo Izraele do letoviska Eilat u Rudého moře, jen pár kilometrů od hranic s Jordánskem a Egyptem. Z autobusu jsme viděli opevnění a všudypřítomné vojenské objekty, které lemovaly po obou stranách hranic s Egyptem. Jinak jsme se mohli kochat především pohledem na Negevskou poušť, která se táhla všude, kam až jsme dohlédli. Projížděli jsme místy, kudy Izraelité před

více než třemi tisíci lety putovali z Egypta do Svaté země. V Eilat u Rudého moře – i v únoru se tu dá koupat. Naše procházka letoviskem skončila u místní autopůj-

čovny, kde jsme si vyzvedli dvě vozidla, která nám věrně sloužila po další dny.

S auty jsme zamířili pouští na sever po silnici číslo 90, která vede částečně kolem Mrtvého moře přes palestinské ▸

Opovržený, opuštěný od lidí, muž bolesti, ... ale my jsme ho pokládali za zbitého, od Boha ztrestaného a ztýraného. On však byl proboden pro naše nepravosti, rozdrčen pro naše zločiny, tížily ho tresty pro naši spásu, jeho rány nás uzdravily.
ze starozákonního proroctví (Iz 53,3–5), 6. stol. před Kristem

Potom s nimi šel Ježíš na venkovský dvorec zvaný Getsemany a řekl učedníkům: „Posadte se tady, zatímco se půjdu tamhle pomodlit.“
(...) Trochu poodešel, padl tváří k zemi a modlil se: „Otče můj, jestliže je to možné, ať mne mine tento kalich (tj. utrpení – jako Bůh ví, co ho následující den čeká: smrt na kříži; jako člověk cítí úzkost – pozn. red.); avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“

z Matoušova evangelia (srov. Mt 26,36.39)

Getsemanská zahrada v údolí Cedron pod Olivovou horou (na dohled z hradeb Jeruzaléma), ve které je chrám připomínající smrtelnou úzkost, Jidášovu zradu a zatčení Pána Ježíše večer na Zelený čtvrtek po Poslední večeři. Některé tisícileté olivovníky v zahradě mohou mít kořenový systém ještě z Ježíšovy doby – na pařezy starých stromů byly naroubovány nové olivovníky

území. Cesta do Jeruzaléma trvala přibližně 4 hodiny, včetně krátké zastávky u Mrtvého moře, kde se ti otužilejší z nás vykouпали. Už byla úplná tma. V zimě (které se zde ale neříká zima, nýbrž období dešťů) se v Izraeli stmívá velmi brzy a rychle.

Setmělými ulicemi Svatého města

Po příjezdu do Jeruzaléma jsme se ubytovali v hostelu Hebron. Nachází se v jeruzalémském Starém městě pouze 150 metrů od Chrámu Božího hrobu, tudíž pro nás v ideální lokaci a v centru všeho dění. Každý jsme dostali své místo na patrové posteli ve velké místnosti kamenného domu bez oken – jen v klenbě byl větrací otvor, který se při dešti zakrývá... Budova snad pamautovala ještě středověké křížáky. Z ploché střechy, kam se dalo vyjít po schodech a kde bylo velmi příjemné posezení, byla vidět kopule Chrámu Božího hrobu. I když jsme už všichni byli po celodenním cestování velmi unavení, nemohli jsme odolat a vydali jsme se na krátkou vycházku nočním Jeruzalémem. Po vstupu do starých částí města člověk zažije kulturní šok a zjistí, že se ocitl tak trochu v jiném světě. Město, vylidňující

se s postupující nocí, je překrásné a ihned tu na vás dýchne duch tohoto posvátného a dějinami opředěného místa.

Nemohli jsme samozřejmě vynechat Zeď nářků (tzv. Západní zeď), kde se stále shromažďovalo mnoho židovských věřících, ačkoliv už byla téměř noc. Někteří z nás u zdi vyslovili své prosby nebo vložili papírky s prosbami do spár mezi kamenné kvádry, jak je zde zvykem. Pak už jsme se všichni odebrali na kutě, protože ráno nás čekala cesta na sever – do Galileje. Do míst, kde Ježíš vyrůstal (někdy byl nazýván „Galilejský“) a odkud pocházela i většina jeho apoštolů.

Cesta na sever

V Ježíšově době neměla Galilea dobrou pověst. Židé i samotné Písmo svaté ji někdy nazývají „Galilea pohanů“. Právě zde však Ježíš prožil největší část svého třicetiletého „skrytého života“ (tady v Nazaretě vyrůstal jako „syn tesaře Josefa“) a zde také nejčastěji působil během téměř tří let své veřejné činnosti!

Druhý den pro nás začal poměrně brzy, někdy kolem páté hodiny ranní, protože jsme měli velmi nabitý program. Nej-

dřív nás čekala cesta auty na horu Tábor, která se tyčí nad Galilejí.

Hora Tábor

Úbočí hory Tábor pokrývá krásný les. Během své více než pět set let trvající nadvlády nad Svatou zemí v ní Turci vykáceli veškeré lesy. Když v roce 1948 vznikl stát Izrael, museli si Židé všechny lesy znovu vysadit. Palestinci si nevysadili téměř žádné – a tak dodnes skoro žádné nemají...

O kostel Proměnění Páně na hoře Tábor a krásnou zahradu pečují františkáni, podobně jako o většinu křesťanských posvátných míst ve Svaté zemi.

Měli jsme štěstí, počasí nám přálo, a tak se nám naskytl krásný výhled do kraje. Viděli jsme Golanské výšiny za Galilejským jezerem (někdy se mu též říká Galilejské moře, přestože má sladkou vodu), které vytyčují hranici se Sýrií. Podobně jako i na dalších místech, která jsme navštívili, jsme si přečetli úryvky z Písma svatého, která se vztahují k tomuto místu. Po krátké modlitbě a prohlídce kostela jsme zamířili do Nazareta.

Foto: Wikimedia Commons, jimmywee (CC BY 2.0)

Mapa: Wikimedia Commons, Hellerik (CC BY-SA 3.0) / MSI

Foto: Flickr, ppersephones (CC BY-NC-ND 2.0)

Když ještě mluvil, přišel Jidáš, jeden ze Dvanácti, a s ním velký houf s meči a kyji (...). Jeho zrádce s nimi smluvil znamení: „Koho políbím, ten to je; toho se chopte.“ A hned přistoupil k Ježíšovi a řekl: „Buď zdrav, Mistře!“ a políbil ho. Ježíš mu odpověděl: „Příteli, učň jen, k čemu jsi přišel.“ Přistoupili, vztáhli ruce na Ježíše a zmocnili se ho. Vtom jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, sáhl po meči, vytasil ho, udeřil veleknězova služebníka a uťal mu ucho. Ježíš mu však řekl: „Zastrč svůj meč tam, kam patří. Každý, kdo sahá po meči, mečem zahyne. A nebo myslíš, že by mi můj Otec neposlal ihned víc jak dvanáct pluků andělů, kdybych ho o to poprosil? Ale jak by se potom splnily výroky Písma, že se tak musí stát?“

z Matoušova evangelia (srov. Mt 26,47–54)

Interiér kostela v Getsemanské zahradě, který je upraven tak, aby evokoval noc, kdy byl Pán Ježíš zrazený Jidášem a zatčený: tmavé vitráže oken, šero a výmalba stropu s hvězdnou oblohou. Vlevo nahoře mozaika modlíciho se Krista z apsidy kostela

domu, kde sv. Josef žil a pracoval – měl zde svou dílnu; v ní se mladý Ježíš učil řemeslu tesaře.

Město, kde vyrůstal Ježíš, pravý člověk i Bůh

Cesta do Nazareta netrvala dlouho, protože od hory Tábor je vzdálený ani ne 20 kilometrů. Uzoučké uličky ve vesnicích pod horou Tábor jsou někdy tak strmé, až to může být nebezpečné. Nám se to nestalo, ale při další „dubňanské pouti“ se mírně rozpršelo a při sjíždění jedné uličky jim auto začalo klouzat z kopce jako sáňky. Pomaloučku se sunulo dolů, než ho asi po dvaceti metrech zvládla ábéeska zastavit – kousek před tím, než ulička končila křížovatkou ve tvaru T.

V samotném Nazaretě byl dost velký ruch a spousta místních trhovců, jak je tady běžné. Provoz na silnicích je zde taky kapitola sama pro sebe.

Jakmile jsme ale vstoupili bránou do areálu, ve kterém se nachází bazi-

lika Zvěstování Panny Marie, ocitli jsme se v oáze klidu. Podloubí zdobí mozaiky snad ze všech končin světa – vyobrazují Pannu Marii. Po krátkém hledání jsme našli i tu naši, věnovanou ještě z bývalého Československa.

Bazilika na nás zapůsobila epickým dojmem. Uvnitř se nachází jeskyně Zvěstování. Bylo zde mnoho poutníků z celého světa. Součástí areálu je také kostel sv. Josefa, který je postaven na základech

Jak opravdu chutnají mandarinky

Ještě před odjezdem z města jsme provedli menší nákup zásob, při kterém jsme nemohli zapomenout na arabský chléb – čerstvý chutná výtečně a dá se jíst i samotný, jen tak. Koupili jsme si také hodně ovoce, které se zde prodává za příznivou cenu a chuťově je neporovnatelné s tím, které je k dostání u nás. Například mandarinky utržené před pár hodi- ▷

Probodli mi ruce i nohy, spočítat mohu všechny své kosti. Zevlují, pasou se pohledem na mě; dělí se o můj oděv, losují o můj šat.
ze starozákonního prorockého žalmu (Žalm 22,17–19)

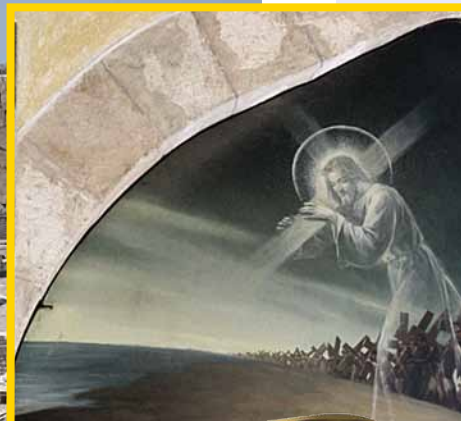
Foto: Wikimedia Commons, Berthold Werner

JERUZALÉM

Pevnost Antonia

Mapa: Wikimedia Commons, Hellerick (CC BY-SA 3.0) / MSU

(Pilát) Ježíše pak dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. Vladařovi vojáci vzali Ježíše do vládní budovy a svolali k němu celou četou. Svlékli ho, přehodili mu nachově rudý plášť, upletli korunu z trní, vsadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu dali rákosovou hůl, klekali před ním a posmívali se mu: „Buď zdrav, židovský králi!“ Plivali na něj, brali mu hůl a bili ho po hlavě. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť, oblékli mu zase jeho šaty a odvedli ho, aby ho ukřižovali.

z Matoušova evangelia (srov. Mt 27,26–31)

Pevnost Antonia na modelu v Izraelském muzeu v Jeruzalémě. (Dnes již neexistuje, v roce 70 byla pevnost zničena Římany. Pevnost sloužila jako kasárna jeruzalémské římské posádky a je pravděpodobné, že právě zde Pilát nad Ježíšem vynesl rozsudek.) Na místě, kde se pevnost nacházela, je vyznačeno první zastavení křížové cesty „Pán Ježíš odsouzen“ a druhé zastavení „Pán Ježíš přijímá kříž“. Vpravo detail místa, kde je vyznačeno páté zastavení křížové cesty „Šimon pomáhá nést kříž“

nami ze stromu mají zcela jinou vůni a chuť, než na jakou jsme zvyklí.

U „Galilejského moře“

Z Nazareta jsme se vydali ke Galilejskému jezeru na Horu Blahoslavenství, kde Pán Ježíš kázával. Je zajímavé, že vrchol „hory“ se nachází 60 metrů pod úrovní mořské hladiny (hladina Galilejského jezera pod Horou Blahoslavenství je v proláklíně údolí Jordánu asi 200 metrů pod úrovní moře, pak Jordán ještě klesá, a když se vlévá do Mrtvého moře, má již ne nadmořskou, ale „podmořskou“ výšku: –400 metrů). Pod Horou Blahoslavenství se na břehu jezera nacházejí vykopávky starověké vesnice Kafarnaum se synagogou, zbytky rybářských domků a nově vybudovanou kaplí nad dva tisíce let starými základy domu apoštola Petra. I zde jsme si přečetli úryvky z Bible, jež se vztahují k tomuto posvátnému místu, kde Ježíš žil, kázal a konal zázraky.

A protože se už blížil večer a nás ještě čekala tříhodinová cesta auty, vydali jsme se z Kafarnaa rovnou zpět na naši ubytovnu. I tak jsme tentokrát nestihli večeri,

Foto: Flickr, Israel_photo_gallery (CC BY-ND 2.0)

Když vycházeli, potkali jednoho člověka z Kyrény, jmenoval se Šimon. Toho přinutili, aby mu nesl kříž.

z Matoušova evangelia (srov. Mt 27,32)

Foto: Flickr, Israel_photo_gallery (CC BY-ND 2.0)

kterou každodenně zdarma servíroval Mustafa, majitel našeho hostelu – každý den to byla vždy ta stejná muslimská specialita: kari rýže, zelenina vařená ve zvláštním koření, čtyři masové knedlíčky podobné těm, které bývají u nás v polévce, to vše posypané praženými buráky a mandlemi.

Judská poušť

Třetí den brzy ráno jsme se rozjeli do Judské pouště mezi Jeruzalémem a Jor-

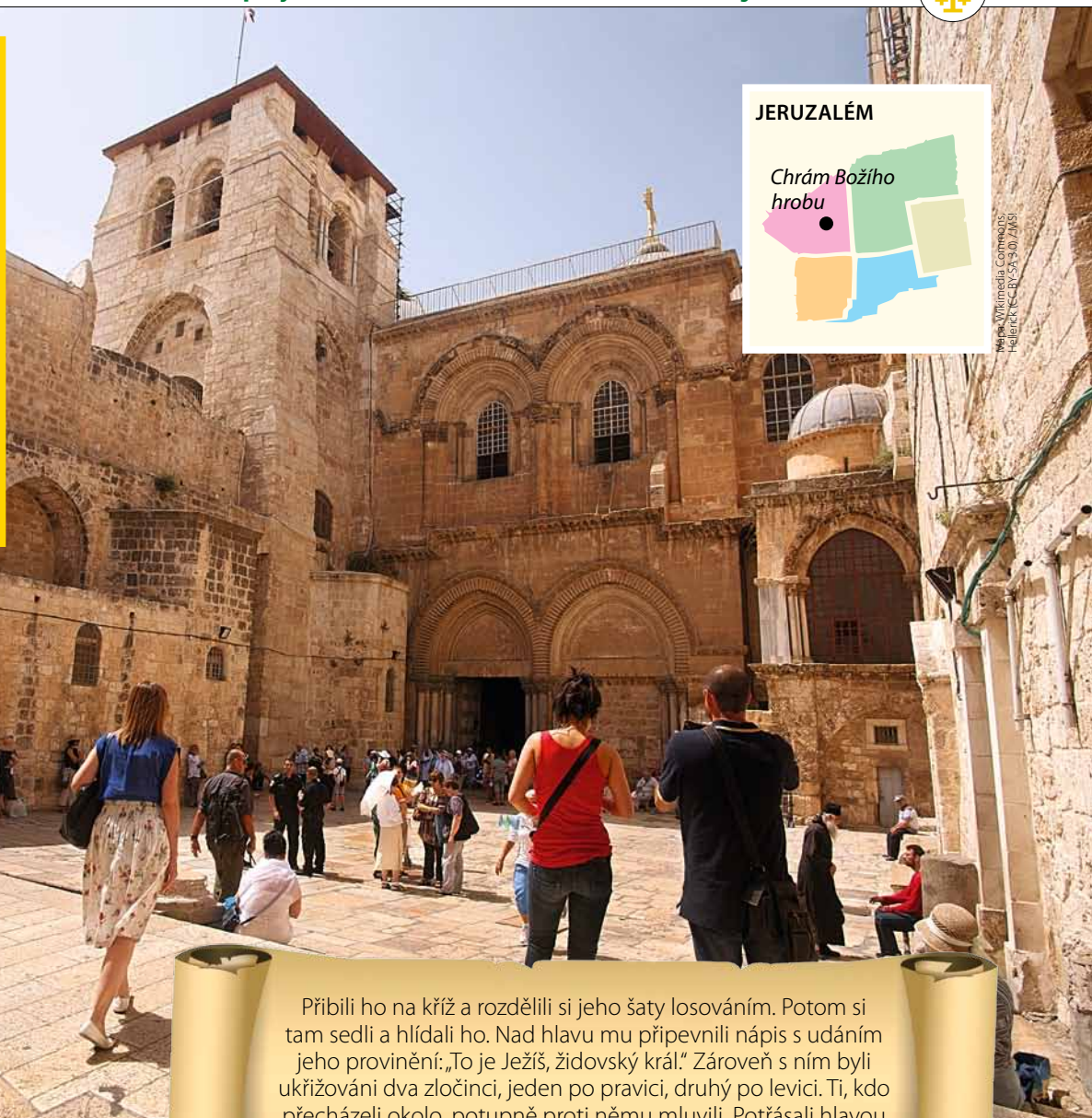
dánem. Nad údolím Vádí Kelt (Wadi Kelt), v jehož strmém úbočí se nachází klášter sv. Jiří, zčásti vytesaný do skály, sloužil náš pan farář mši svatou u jednoho z křížů, které lemují okolní vrcholky. Naskytly se nám při tom nádherné pohledy na Judskou poušť, kterou začaly zalévat paprsky právě vycházejícího slunce.

Jordán

Naše další cesta vedla k posvátné řece Jordán. Řeka tvoří hranici mezi Izraelem a Jordánskem, a tak je i okolí tohoto poutního místa pod drobnohledem místních bezpečnostních složek; přístupné je jen úzkým koridorem mezi minovými poli. U řeky jsme si přečetli žalmy a také se

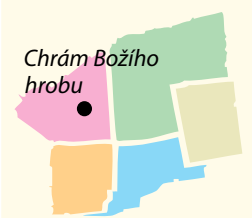

Foto: Flickr, zDubna (CC BY-NC-ND 2.0)

JERUZALÉM

Chrám Božího hrobu

Mapa Wikimedia Commons
Hellerak (CC BY-SA 3.0, AMS)

Přibili ho na kříž a rozdělili si jeho šaty losováním. Potom si tam sedli a hlídali ho. Nad hlavu mu připevnili nápis s udáním jeho provinění: „To je Ježíš, židovský král.“ Zároveň s ním byli ukřižováni dva zločinci, jeden po pravici, druhý po levici. Ti, kdo přecházeli okolo, potupně proti němu mluvili. Potřásali hlavou a říkali: „Zachraň sám sebe! Jsi-li syn Boží, sestup z kříže!“

z Matoušova evangelia (srov. Mt 27,35–40)

Chrám Božího hrobu budovaný od roku 326. Byl mnohokrát zničen a znovu obnoven. Kromě hrobu, do kterého byl Pán Ježíš pohřben, se v něm nachází i kaple zbudovaná na Golgotě v místě, kde byl Pán Ježíš ukřižován

nám poštěstilo vidět křest poutníků (nebo snad obnovu, tj. připomínku křtu) přímo v řece.

Ain Karim – místo, odkud pocházel Jan Křtitel

Pak jsme zamířili do Ain Karim, městečka těsně na západním okraji Jeruzaléma. Cílem byl kostel Navštívení Panny Marie, který připomíná návštěvu těhotné Panny Marie u její příbuzné Alžběty, matky Jana Křtitele – právě toho muže, který pak křtem v Jordánu připravoval izraelský národ na příchod Mesiáše, Ježíše Krista. I toho v Jordánu pokřtil. Cesta ke kostelu byla poněkud prudší, ale výhled nakonec stál za to. Celý chrám je zdoben překrásnými malbami a obklopuje ho exotická

zahrada. Nádvoří je zdobeno deskami s chvalozpěvem Panny Marie nazývaným „Magnificat“. Také zde jsme našli naši „českou stopu“ – český text začínající Mariinými slovy: „Velebí má duše Hospodina...“

Nemohli jsme samozřejmě opomenout kostel Jana Křtitele, který je poblíž.

Po návratu do Jeruzaléma jsme měli volně odpoledne. Někteří z nás ho využili k nákupu suvenýrů, aby se domů nevrátili s prázdnou. Pouliční trhy doslova lemuji ulice a člověk se nesmí bát s místními prodejci smlouvat, jinak občas narazí

na nesmyslně vysoké ceny. V podvečer jsme pak pokračovali v prohlídce Jeruzaléma.

Ráno u Božího hrobu

Vycházeli jsme již za svítání – podobně jako ženy, které kdysi šly k Ježíšovu hrobu v tu neděli, kdy vstal z mrtvých... Potřebovali jsme totiž stihnout ranní mši svatou v Chrámu Božího hrobu a vyhnout se davům turistů. Mši svatou sloužil společně s polskými kněžími náš pan farář přímo uvnitř Božího hrobu. Byl to jeden z největších zážitků naší poutní výpravy. ▷

*... nezanecháš mou duši v podsvětí,
nedopustíš, aby tvůj svatý spatřil porušení.
ze starozákonního prorockého žalmu (Žalm 16,10)*

Ježíš po svém zmrtvýchvstání ráno první den v týdnu se zjevil nejdříve Marii Magdalské, z které kdysi vyhnal sedm zlých duchů. Ona šla a oznámila to těm, kdo bývali s ním, ale teď truchlili a plakali. Ti, když slyšeli, že on žije a že ho viděla, tomu nevěřili. (...) Konečně se zjevil i jedenácti apoštolům, když byli právě u stolu. (...) A řekl jim: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen, kdo však neuvěří, bude zavržen.“

z Markova evangelia (srov. Mk 16,9–16)

Foto: Flickr, Israel_photo_gallery (CC BY-ND 2.0)

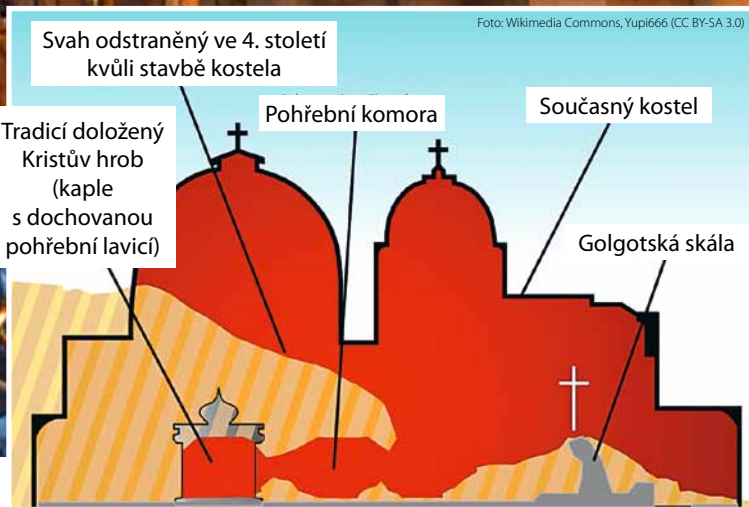

Foto: Wikimedia Commons, Yupi666 (CC BY-SA 3.0)

Středem Chrámů Božího hrobu je kaple nad místem, kde byl Ježíš pohřben a třetí den vstal z mrtvých. Vpravo průřez Chrámem Božího hrobu, šrafovaně jsou vyznačeny části skal, které byly odstraněny (přesný tvar odstraněných částí není znám)

Betlém

Ten den nás čekala také projížďka autobusem na palestinská území do města Bajt Džalá (Bayt Jala). Je to přibližně dva kilometry z centra Betléma a autobus do Bajt Džalá jezdí asi po 20 minutách z arabského autobusového nádraží u Damašské brány v Jeruzalémě (linka 231 stojí necelých 7 šekelů, tj. ani ne 50 Kč, jede se z jedné konečné stanice na druhou, takže to nepřejedete). Až do Betléma žádná linka nejezdí, a proto po výstupu z autobusu v Bajt Džalá se na nás okamžitě sesypal roj místních taxikářů a jejich naháněčů. Někteří z nich uměli být velmi neodbytní, ale my jsme si chtěli vychutnat

zdejší atmosféru naplno a dojít do Betléma pěšky – a také udělat něco pro své zdraví a peněženky.

Po krátké procházce ulicemi a dlouhém čekání ve frontě jsme byli konečně vpuštěni i do jeskyně Narození v Bazilice Narození Páně. V samotné jeskyni, kde se Ježíš narodil, jsme se doslova ani neohřáli (respektive nezchladili) a už jsme byli vykázáni ven za rušení klidu, jelikož se náš zpěv koledy „Narodil se Kristus Pán“ nesetkal s porozuměním místního kněze. Na naší dobré náladě se nic nezměnilo, a tak jsme po prohlídce chrámu mohli pokračovat dál do hubin Betléma. Po zhruba tříkilometrovém pochodu městem, kde jsme viděli

a zažili ledacos z místního života, jsme se dostali až do kaple na Poli pastýřů – s výhledem na Judskou poušť i na část Jeruzaléma.

Den pátý a poslední

Pátý den nás už mnoho dobrodružství nečekalo: budíček ve dvě ráno, přesun k autům a třístakilometrový průjezd pouští do Eilatu-Ovdy. Ještě než se otevřely brány letiště pro civilní cestující, postarala se o naši kratochvíli místní armádní letka a potulné kočky, kterých bylo v celém Izraeli požehnaně, ať se člověk nacházel kdekoliv. Letištní bezpečnostní personál byl i při odletu velmi důkladný a podrobil některé z nás zkoušce z angličtiny – a také nervů.

Jak se říká, všechno krásné jednou skončí, a tak skončila i naše pouť. Ze slunečního Izraele jsme přiletěli do promrzlé a zasněžené Bratislavy.

Adam Brezina a Michaela Florová ■

Probodli mi ruce i nohy, spočítat mohu všechny své kosti. Zevlují, pasou se pohledem na mě; dělí se o můj oděv, losují o můj šat. ze starozákonního prorockého žalmu (Žalm 22,17–19)

Do začátku veřejného působení

Číslice označují chronologický sled jednotlivých událostí.

1 Sandro Botticelli: *Zvěstování*, 1489

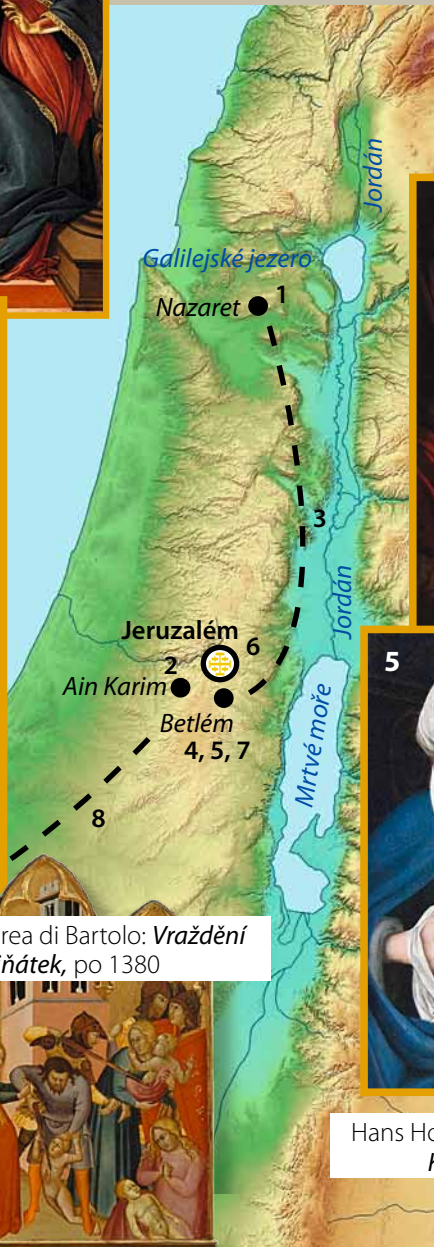
Maestro di Castelseprio: *Cesta do Betléma*, freska, před 950

4 Gerard van Honthorst: *Klanění pastýřů*, 1622

2 Navštívení Panny Marie, *Štrasburské Antependium*, tapisérie, 1410

5 Quentin Massys: *Klanění mudrců*, 1526

7 Andrea di Bartolo: *Vražďení neviňátek*, po 1380

6 Hans Holbein st.: *Představení Krista v Chrámě*, 1501

8 Gentile da Fabriano: *Útěk do Egypta*, 1423

Foto: 1 - Wikimedia Commons (WC), WGA 2 - WC, FA 2010 3 - WC, PD Art 4 - WC 5 - Flickr, Maulligh (CC BY-SA 2.0) 6 - WC 7 - WC, Henry Walters (CC BY-SA 3.0) 8 - WC, Petar Milošević

Veřejné působení

Mapa událostí Ježíšova života s obrazy mistrů sled událostí je jen přibližný

1
Baptisterium ariánů v Ravenně: **Křtív křest**, 5.–6. stol., mozaika

3
Marko Rupnik: **Svatba v Káně**, 2005, mozaika

2
Juan de Flandes: **Pokoušení Krista**, asi 1500

4
Gaspar de Crayer: **Zázračný rybolov**, 1635

5

12
William Blake: **Křesť Jairovu dceru**, 1800

arabský manuskript:
Ježíš křesť syna naimské vdovy, 1684

16
Rozmnožení chleba a ryb, 4.–5. stol., mozaika

13
James Tissot: **Ježíš otvírá Písmo v synagoze**, 1886–1894

15
Jan Rombouts I: **Stětí Jana Křtitele**, 1500–1550

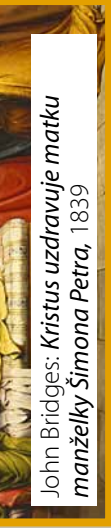
14

17
Maurycy Gottlieb: **Křesťus káže v Kafarnaum**, 1879

John Bridges: **Kristus uzdravuje matku manželky Šimona Petra**, 1839

Angelica Kauffman: **Kristus a Samařanka u studny**, 1796

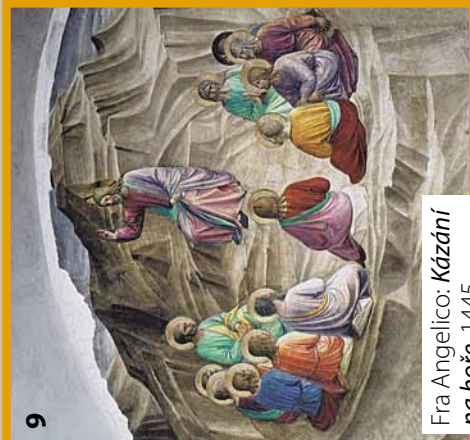

7

Rembrandt: **Kristus vyhání směnárníky z Chrámu**, 1626

9

Fra Angelico: **Kázání na hoře**, 1445

Jan van Hemessen: **Povolání sv. Matouše**, 1540

8

Eugène Delacroix: **Kristus na Galilejském moři**, 1841

10

Uzdravení dvou posedlých, 1430

11

Mistr Sbitráni many: Uzdravení slepého u Jericha, asi 1470

21

Eduard von Gebhardt: **Vzkříšení Lazara**, 1896

20

Peter Paul Rubens: **Kristus u farizeje Šimona**, 1618–20

22

Giovanni Bellini: **Proměnění Krista**, 1487

19

Pietro del Po: **Syrofénčanka prosí Krista o uzdravení posedlé dcery**, 17. stol.

18

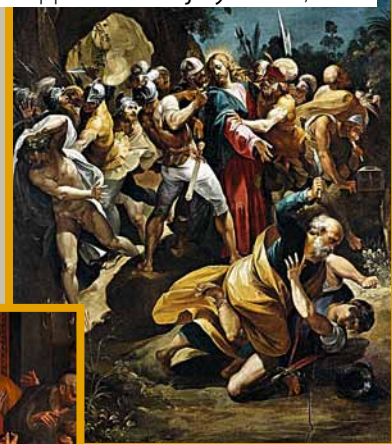

Pašijový týden, smrt a zmrtvýchvstání

Plánek Jeruzaléma (současného Starého Města) s vyznačením událostí v závěru Ježíšova pozemského života

4

Giuseppe Cesari: *Zajatý Kristus*, 1597

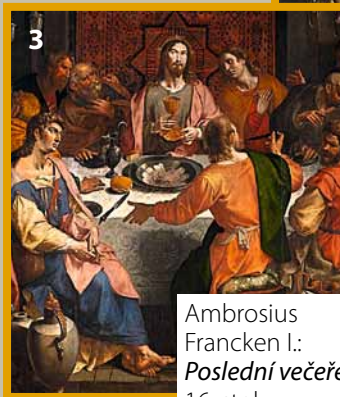

5

Gerard van Honthorst: *Kristus před veleknězem*, asi 1617

Simon Bening: *Kristus před Herodem*, 1525–30, miniatura

Ambrosius Francken I.: *Poslední večeře*, 16. stol.

Následovník H. Bosche: *Kristus před Pilátem*, asi 1520

Jan Polack: *Kristus káže v Chrámě*, 1480–1485

Giotto di Bondone: *Kristův život: Vjezd do Jeruzaléma*, 1306, freska

Nicolò Grassi: *Bičování Krista*, 1720

Tizian: *Kristus nesoucí kříž*, 1565

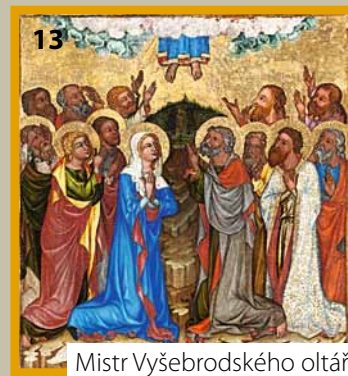
Mistr pašijí z Karlsruhe: *Příbjeň Krista*, 1420–1425

Kristův pohřeb, 11. stol., freska

El Greco: *Kristovo vzkříšení*, 1600

Mistr Vyšebrodského oltáře: *Nanebevstoupení*, 1345–1350

Ve schématu současného jeruzalémského Starého Města jsou barevně vyznačeny čtvrti:

- muslimská, ■ židovská,
- arménská, ■ křesťanská.

Plocha, na které je současná křesťanská čtvrť (a také Golgota a Boží hrob), byla v době Ježíše Krista již za hradbami města. Naopak na jihu sahaly hrady dále než dnes a Večeřadlo se nacházelo ještě uvnitř hradeb.

Foto: mapa - Wikimedia Commons, Hellerick (CC BY-SA 3.0) / MSI; 1, 2, 3, 4, 5, 6 - Wikimedia Commons (WC); 7 - Flickr, Walters Art Museum Illuminated Manuscripts (CC BY-SA 2.0); 8, 9, 10 - WC; 11 - Flickr, Carlo Raso (public domain); 12, 13 - WC

Foto: Flickr, www.saginaw.org (CC BY-ND 2.0)

Pouze „dobrý člověk“?

Narodil se kolem roku 7 až 5 před Kristem (v počítání našeho letopočtu je tedy pravděpodobně chyba sedm let – poslední historická bádání ale ukazují, že je letopočet možná stanoven správně a Ježíš se narodil opravdu téměř přesně na jeho přelomu).

Člověk, jehož život bychom mohli krátce popsat následujícím způsobem:

Syn nezletilé matky (ale tehdy to tak nebrali...), který se narodil v zapadlé vesnici.

V jiné vesnici vyrostl, až do třiceti let tu pracoval jako tesař. Potom chodil tři roky po vlasti a kázal.

Nikdy nenapsal knihu.

Nikdy nedostal žádnou veřejnou funkci.

Nikdy nezaložil rodinu a nakonec neměl ani domov.

Nechodil na univerzitu.

Nevzdálil se víc než tři sta kilometrů od svého rodiště.

Neučinil nic z toho, co se obvykle považuje za úspěch.

Když se veřejné mínění obrátilo proti němu, bylo mu pouhých třiatřicet let. Jeho přátelé utekli. Byl prodán svým nepřátelům a podstoupil soud, který byl fraškou. Byl přibit na kříž mezi dva lupiče.

Zatímco umíral, jeho kati hráli kostky o jeho oblečení, které bylo na této zemi jediným jeho majetkem. Když zemřel, byl uložen do cizího hrobu, který ze soucitu dal k dispozici jeden přítel.

Po dvou dnech byl ten hrob prázdný...

Uběhlo dvacet století a dnes je tento člověk ústřední postavou lidských dějin. Žádná z pochodujících armád a námořních flotil ani žádný ze svolaných parlamentů a vládnoucích králů, císařů či prezidentů ani všichni myslitelé a vědci dohromady nezměnili dějiny a život člověka na zemi tolik jako tento jediný skrytý život. (Podle: Bruno Ferrero, *Deset slov o víře*, Portál, Praha, 2011.)

Jen dobrý člověk?

Vícekrát jsem slyšel, jak někdo říká: „Já si toho Ježíše vážím, ale jen jako dobrého člověka, učitele moudrosti...“

Ten, kdo ho takto hodnotí – jako pouhého dobrého člověka, kterého si váží pro jeho dobrý příklad –, ten asi neví, co všechno „ten Ježíš“ říkal a sliboval. Jen namátkou:

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“ (Jan 6,54)

„Dříve než se Abrahám narodil, já jsem.“ (Jan 8,58; Abrahám je osobnost z 2. tisíciletí před Kristem!)

„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ (Jan 11,25)

„Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28,18)

„Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ (Mt 28,20)

A také svým žákům řekl, že na konci světa přijde jako soudce všech – živých i mrtvých (srov. např. Mt 24,30nn a 25,31nn). ▷

Byl uložen do cizího hrobu.

Nenapsal jedinou knihu, nevzdálil se víc než 300 km od svého rodiště...

Kdyby „jen člověk“, tak rozhodně ne dobrý člověk

Ještě pořád si myslíte, že nějaký člověk – pouhý člověk, pokud by říkal takové věci – by mohl být považován za dobrého, příkladného učitele moudrosti? Za někoho, koho si můžeme vážit – být jako „pouhého dobrého člověka“? Rozhodně ne! Byl by to buď hochštapler, nebo blázen! Nebo je ještě třetí možnost: není „jen dobrý člověk“, ale je to opravdu Bůh, který se stal člověkem. Apoštolové mu uvěřili. Zažili jeho zázraky. Viděli, jak se na něm naplnilo to, co mnoho staletí předtím o něm předpověděl Bůh skrze starozákonní izraelské proroky! A po jeho zmrtvýchvstání (které jim mimochodem opakovaně předpověděl, i když tehdy, když jim to říkal, tomu ještě nerozuměli a nebrali to vážně) se s ním po dobu čtyřiceti dní setkávali. Jedli s ním, dotýkali se ho – a přijali od něj poslání předávat dál celému světu, co jim svěřil. Uvěřili mu – vlastně víc: uvěřili V NĚHO! A pro tuto svou víru – a pro něho – byli jeho žáci ochotni dát i svůj život (o tom, že to udělali, svědčí celá řada historických dokladů, včetně těch nejstarších z prvního a druhého století). Proto zase já věřím jim – apoštolům. A věřím i Církvi, kterou ON sám na apoštolech založil, aby toto svědectví předávala až do konce světa.

Galilejští rybáři dnes

Foto: Flickr, archer10 (Demis) 156M Views (CC-BY-SA, 20)

„Já jsem cesta,
pravda a život.“
Ježíš Kristus
(srov. Jan 14,16)

Lucas Cranach starší: Kristus zehná dětem (1537), detail

Foto: Wikimedia Commons

Kdo by říkal takové věci a nebyl by Bůh – nebyl by ani dobrý člověk!

P. S.: Má víra v něho má samozřejmě i další důvody – mimo jiné také to, co jsem sám ve svém životě s PÁNEM JEŽÍŠEM už zažil. (Oslovením „Pán“ se na Ježíše obraceli už apoštolové, i když on sám je nazval svými přáteli. Židé totiž takto opisně

oslovovali samotného Boha, jehož jméno se neodvažovali vyslovit. Je v tom stručné vyznání, že ten, který nám nabídl své přátelství a stal se naším přítelem a dokonce bratrem, je současně pravý Bůh.)

P. Pavel Zahradníček ■

Proč si vybral tak obyčejné lidi?

Apoštolové byli většinou obyčejní rybáři. Jeden z nich, Matouš, byl bývalý celník. Žádná elita... Proč si vybral právě je?

Jednak aby ukázal, že on počítá s každým. I se mnou, i s tebou. I když nejsme podle lidských měřítek elita, počítá i s námi. Jde o to dát, co máme – jako to udělali apoštolové. Ano, naše schopnosti nejsou velké. Ale to přece není pro něho žádný problém. On je všemohoucí Bůh – a to převáží...

A pak také, když je poslal, aby pro něho získali celý svět, aby bylo na první pohled patrné, že úspěch není z nich. Oni na to neměli...! Aby bylo jasné, že uspěli jen proto, že jim slíbil: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,30) A že ten slib plní.

Víš, že jsi dědicem?

(nebo, že jím můžeš být...)

Jako křesťané věříme, že Bůh, i když je jeden, je ve třech osobách. Věříme tomu proto, že sám Bůh, když se v Ježíši Kristu stal člověkem, se nám takto představil. Víra v Nejsvětější Trojici však není jen nějaká teoretická nauka, není to jen takový bonbónek, na kterém by si mohli smlsnout teologové při nějakých učených disputacích. Má velmi praktické důsledky. I pro tebe. Souvisí s tím, že jsi se při křtu stal dědicem něčeho až nepředstavitelně velkého!

Jeden Bůh – to je celkem jasné...

Že je jeden Bůh, to je celkem jasné (i když také ne úplně všem...). Aby člověk dospěl k poznání této skutečnosti, pro to ani nemusí být křesťanem.

I řada velkých osobností před křesťanstvím a mimo křesťanství dokázala jasně rozeznat, že Bůh je: že všechny ostatní věci, které tu jsou a být mohou nebo nemusejí (jsou tu díky tomu, že něco jiného bylo předtím: stůl je tu proto, že tu předtím byl strom a truhlář, truhlář a strom je tu, protože...), tedy že ty věci předpokládají někoho nebo něco na začátku celého toho řetězce, kdo prostě být musí, protože bez něj by nebylo nic dalšího. A kdo je tak dokonalý – dokonce nekonečně dokonalý –, že už nepotřebuje, aby něco dalšího bylo před ním. Má bytí sám o sobě (jeho bytí je naprosto nezávislé na čemkoliv ostatním) a díky tomu může být prvním článkem celého řetězce – původcem všeho ostatního. S tím souvisí i úvaha,

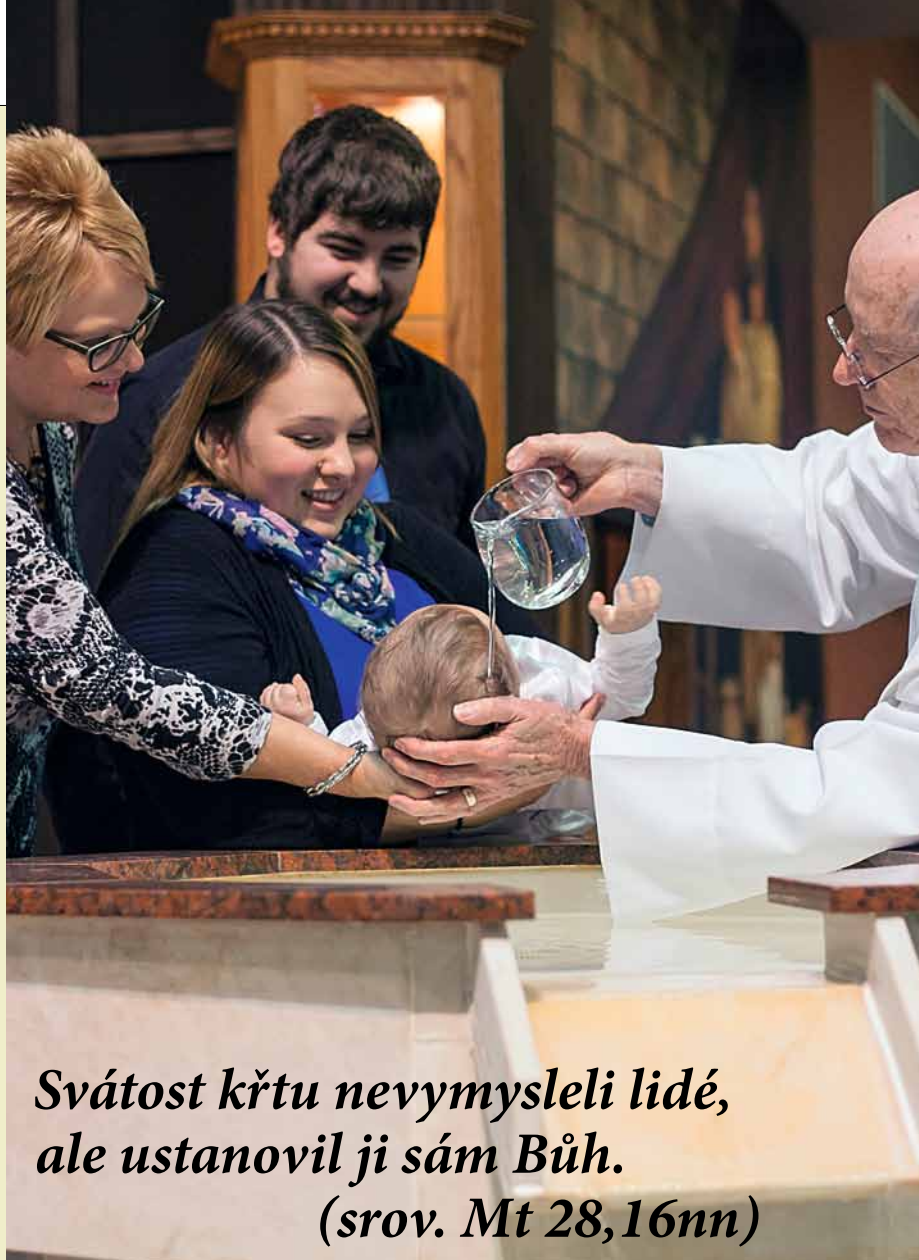
Foto: Flickr, tangi_bertin (CC BY 2.0)

že je to „někdo“ a ne jen pouhé „něco“ – někdo je totiž víc než jen něco, a pokud má být nekonečně dokonalý – tak dokonalý, že každá další dokonalost má v něm

počátek –, tak by měl být nejen něco, ale někdo, protože osoba je víc než věc.

A že je Bůh jen jeden, je také celkem jasné: pokud je totiž Bůh nekonečně dokonalý, tak vlastně ani není možné, aby byli dva. Pokud by byl nějaký druhý, musel by se od toho prvního nějak lišit. Ale když ten první je nekonečně dokonalý, ten druhý by už nemohl mít nějakou dokonalost navíc. Musela by mu tedy chybět. Ale to by už pak nebyl Bohem! ▶

Znamení kříže je nejkratším vyznáním víry v trojjediného Boha: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.“

Svätost křtu nevymysleli lidé, ale ustanovil ji sám Bůh. (srov. Mt 28,16nn)

Trojice – tajemství, které nám prozradil sám Bůh

Bůh ale umí vždy překvapit! Před zhruba dvěma tisíci lety se Bůh stal člověkem. To by už samo o sobě bylo velmi překvapivé. Ale u toho to neskončilo. Prozra-

dil nám tajemství (srov. článek *Tajemství víry aneb Není tajemství jako tajemství* na str. 42). Týká se jeho samotného, jeho vnitřního života, jeho bytí: i když je jeden, je ve třech osobách. Nutno podotknout, že Pán Ježíš nikdy nepoužil termín

Trojedinost Boha nám může přiblížit velká svíce hořící třemi plameny. Obrazem vtělení (Bůh se stal člověkem) je pak spojení s malou svíčkou z odlišného „materiálu“ v jednom z plamenů

„Nejsvětější Trojice“ ani označení „jeden Bůh ve třech osobách“. Tyto nové termíny zavedli křesťané, aby jimi popsali novou skutečnost, kterou jim Bůh dal poznat. Ale to je celkem běžné, že když se objeví nějaká nová skutečnost (třeba polovodičový jev, dioda, tranzistor), je třeba také vymyslet pro tyto nově poznané skutečnosti nová jména. Pán Ježíš však mluvil velmi jasně:

1. o sobě jako o Synu a přitom jako o Bohu a jako Bůh také jednal;
2. o Otci, který ho poslal – i o něm mluvil jako o Bohu;
3. o Duchu Svatém – a také on nese nejen podle Ježíšových slov, ale i v podání dalších biblických textů všechny atributy Boha.

Přitom však dále hovoří jen o jediném Bohu a za největší přikázání označuje ctít tohoto jediného Boha a Pána celým srdcem, duší, myslí a celou svou silou (srov. Mk 12,29n). Poznání, že Bůh je sice jeden, ale je to Otec, Syn a Duch Svatý, tedy patří k základu toho, co nám Bůh prozradil (odborně říkáme „co nám zjevil“), když se stal člověkem. Nejen katolíci, ale i ostatní křesťanské církve se shodnou na tom, že víra v trojjediného Boha (společně s vírou v božství Ježíše Krista a se křtem) je základním rozlišovacím znakem křesťana.

Proč nám to „udělal“?!

Někdo se však může zeptat: Bylo potřebné, aby nám Bůh víru takto komplikoval? Ve 4. a 5. století se dokonce rozmohla hereze zvaná arianismus, pojmenovaná podle alexandrijského kněze Aria († 336), který popíral božství Ježíše Krista – a tím i trojjedinost Boha. Arianismus byl sympatický i některým císařům, a tak ho podporovali. Říkali si: Jeden císař na zemi a jeden Bůh na nebi – to do sebe pěkně zapadá, tak proč to dál komplikovat nějakými třemi Božskými osobami...

My si můžeme víru v trojjediného Boha různými způsoby alespoň trochu přiblížit: např. trojúhelník – má tři strany, a přesto je jeden; trojlístek; jedna svíce se třemi knoty hořící třemi plameny; voda ve třech skupenstvích – led, kapalina, pára, a přitom stále jedna voda... Také vyjádření „jeden Bůh ve třech osobách“ je takovým přiblížením pomocí filozofického termínu „osoba“ (řecky se osoba řekne *prosopon* – slovo původně v řečtině znamenalo „tvář“ nebo „maska“, a než se dostalo do filosofie a teologie, patřilo k divadelnické terminologii; latinsky se

„osoba“ řekne *persona*, což může pocházet z *persono*, tj. „zním skrz“ – tedy ten, skrze kterého vychází hlas). Přesto však skutečnost jediného Boha ve třech osobách pro nás zůstává stále i tajemstvím. Bylo opravdu potřebné, aby nám Bůh takovými věcmi „motal hlavu“?

Bůh neříká nic jen „pro zajímavost“

V jiných případech ale vidíme, že Bůh neříká nic jen tak „pro zajímavost“. Když nám něco dává poznat, je to proto, že je to pro nás důležité. Většinou dokonce životně důležité! Všimněte si například, že

Pán Ježíš mluvil jen velmi stručně o tom, jaké to bude v nebi. Někdy se mě děti vyptávají: „Bude v nebi fotbal a zmrzlina?“ Musím odpovědět, že nevim. A říkávám: „Když budeš žít podle toho, co nám Pán Ježíš řekl (a jak máme dobře žít, abychom věčného života a nebe dosáhli, to nám naopak popsal velmi důkladně), pak uvidíš, jaké to je v nebi. Když podle toho, co nám řekl, žít nebudeš, pak je stejně zbytečné vědět, jaké to v nebi bude, když se tam ty nedostaneš...“

Nasloucháme-li Ježíšovým slovům, není v nich nic „jen tak pro zajímavost“. Když mluvil o tajemství vnitřního Božího

bytí (o Otci, Synu a Duchu Svatém), měla by to být výjimka?

On není osamělý stařeček s pejskem a kočičkou

Výjimka to není, bez poznání tajemství vnitřního Božího života bychom totiž nebyli schopni pochopit jednu zcela základní věc: o co jde Bohu ve vztahu k nám. A nebo bychom to chápali zcela špatně.

Mohli bychom si totiž myslet, že Bůh nás vlastně potřeboval. Asi tak, jako si osamělý stařeček pořídí pejska a kočičku, aby měl koho krmit šunčičkou; aby měl někoho, koho bude moci mít rád a kdo bude mít rád jeho, a on aby nebyl už tak sám... Takže si Bůh – trochu ve větším stylu – pořídil pár miliard nás lidí. Aby nebyl tak sám, mohl milovat a být milován. Vypadalo by to celkem logicky. Ale když nám Bůh dal poznat tajemství svého vnitřního života, pak víme, že Bůh není nějaký věčný samotář, ale je v něm společenství tří osob – společenství lásky Otce a Syna (tedy vlastně rodina) – a jejich vzájemná láska je tak dokonalá, že tato láska již není jen něčím, ale dokonce někým: je to Duch Svatý, zosobněná Boží láska (podobně jako Syn je zosobněná Boží moudrost a poznání). Takže model *Bůh a my* = *osamělý stařeček s pejsky a kočičkami* musíme škrtnout. A dostáváme se ke tomu, co bych nazval *milující rodina a dva kluci z dětského domova*.

Milující rodina a dva kluci z dětského domova

Rodina je nejen to nevhodnější přirovnání, ale ve skutečnosti lidská rodina je určitým způsobem výstižným obrazem vnitřního života trojjediného Boha: společenství lásky, kde štěstí nepramení z toho, co si beru, ale co mohu s láskou dát.

A jak si tedy představit vztah Boha a nás lidí? Představte si šťastnou rodinu: rodiče, děti. Nejenže mají úplně všechno, ale mají se dokonale rádi – proto jsou ▷

Křtem dáváme najevo, že přijímáme Boží nabídku stát se jeho adoptivními dětmi.

Foto: Flickr, Cristian Ștefănescu (CC BY 2.0)

Foto: Pixabay, amyelizabethquinn (CC0)

dokonale šťastní. V lidské rodině to možná nikdy není takto zcela ideální (nezapomeňme, že lidská rodina je jen ne zcela dokonalým obrazem společenství trojediného Boha), ale v Bohu vzájemná láska dokonalá je. Je to Bůh, nekonečně dokonalý... Rodina se rozhodne, že si adoptují dva kluky z dětského domova. Proč? Rozhodně ne pro to, že by od toho očekávali kdovíco pro sebe. Oni jsou již šťastní, mají vlastní děti, mají vše a mají se rádi. Ale oni se tak rozhodnou, protože vidí, že by bylo možné, aby někdo měl to vše, co mají oni. Aby také patřil do jejich rodiny! A byl také tak šťastný – šťastný u nich a s nimi, tj. aby také on miloval a byl milován. Mít společně s nimi „všechno“ je tam až podružné, ale i to k tomu patří. A tak si adoptují (vezmou za vlastní) ty dva kluky, aby kluci dostali tuto možnost. Je to šance – nedá se to vnutit –, ale mohou to těm klukům nabídnout a ze své strany pro to udělat vše. A tak to dělá Bůh. Ve křtu jsme se stali adoptivními dětmi Božími. Bůh nás přijal za vlastní! Křest je nabídnutá šance

být adoptivním Božím dítětem. Nabídnutou šanci je samozřejmě možné i nevyužít, nepochopit, po čase zahodit...

Od křtu adoptivním dítětem a Božím dědicem!

V Písmu svatém čteme: „Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi.“ (Řím 8,17) Když lidé slyší o dědictví, většinou zpozorní. I my bychom měli...! Co tedy zdědíme? Nebo přesněji: co *můžeme* zdědit – protože nezapomeňme: je to nabídnutá šance, kterou je možné promarnit. Co zdědíme, když jsme od křtu adoptivními Božími dětmi a dědici? Všechno! Všechno, co má Bůh: Bůh je šťastný, protože miluje a je milován (to je tajemství jeho vnitřního života – života trojediného Boha) a jeho štěstí trvá věčně – má věčný život. To je tvé dědictví („dědictví skvělé a trvalé“ – srov. 1 Petr 1,4), ke kterému ti Bůh otevírá cestu křtem.

P. Pavel Zahradníček ■

„Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi.“ (Řím 8,17)

Foto: Flickr, Ferminius (CC BY-NC-ND 2.0)

Ve křtu se stáváme adoptivními Božími dětmi a Božími dědici (viz předcházející článek). Ale copak nejsou všichni lidé Božími dětmi? A aby situace byla ještě komplikovanější, Bůh má svého „jediného syna“. Nezačínáte se v tom již ztrácet? Možná vám pomůže následující přirovnání.

„Moje“ děti

Představte si hodnou paní učitelku. Má svoje děti opravdu ráda. Věnuje se jim nejen „do výše svého platu“, ale snaží se pro ně o to nejlepší. Nelituje času. Když peče před Vánocemi cukroví, napeče i pro ně, aby si společně mohli udělat krásnou poslední předvánoční vyučovací hodinu. O prázdninách na dovolené v Chorvatsku pro ně sbírá škeblíčky, aby jim udělala radost. Říká: „Je to pro moje děti.“ A tak je také bere.

Stejně tak je každý člověk Božím dítětem: je tu proto, že Bůh ho chtěl (nechtěné děti vlastně neexistují – i kdyby je rodiče nechtěli, vždy je tu někdo, kdo je chtěl: Bůh; a chtěl je dokonce již od věčnosti). Každý člověk vzešel z Boží ruky. Každého má Bůh rád.

Foto: Designed by Pressfoto / Freepik

Paní učitelka a její dětičky

Vlastní dítě, vlastní Syn...

Ale ta paní učitelka z našeho přirovnání má ještě i své vlastní, biologické dítě. A to je přece něco zcela jiného. Pro ty své děti ze školy sbírá škeblíčky, ale s tímto celé

prázdniny prožije; když dítě onemocní, tak s ním celé noci probdí. Jednou mu všechno, co má, odkáže...

Takto má Bůh Otec svého jediného Syna. Má ho od věčnosti. Je Bohem – je

„*Bůh se stal člověkem, aby se člověk mohl stát bohem.*“

sv. Irenej († 202)

„jedné podstaty s Otcem“. Když se tento Syn stal člověkem, dostal jméno Ježíš. Vnímáte ten rozdíl mezi Synem a lidmi jako „Božími dětmi“? O to překvapivější je, že svého jediného a milovaného Syna poslal, nejen aby se stal člověkem, ale aby za nás lidi, pro naši záchranu (spásu), dal svůj život. Pán Ježíš to sám říká: „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jedno-rozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16)

... a adoptované dítě

Ale pokračujme v našem přirovnání. Paní učitelka se z nějakého důvodu rozhodne, že si jedno dítě ze své třídy adoptuje. Třeba proto, že ztratilo rodiče při auto-nehodě a nikoho dalšího nemá. Co se v takové chvíli stane? Podívejme se nejdříve, co se nezmění. Pořád tu bude ten „podstatný“ rozdíl – jedno je její vlastní, biologické. Druhé není. Ten rozdíl je dán podstatou věci a nikdo ho nesmaže. Stačí odebrat vzorek slin, udělat test DNA a je to hned jasné. Ale tím, že si to druhé dítě adoptuje, říká: „Já už tento rozdíl nadále nechci vidět. Já už i toto druhé chci brát úplně stejně jako to mé vlastní. Já ho беру za vlastní! Stavím ho zcela naroveň tomu svému vlastnímu.“

Ježíš Kristus je Syn Boží, druhá božská osoba, jedné podstaty s Otcem – ten, který jako Bůh je od věčnosti. Poslaný Otcem se i kvůli tobě stal člověkem a jako všemohoucí Bůh ustanovil po svém zmrtvých-vstání svátost křtu. V ní se „ve jménu Otce, i Syna, i Ducha Svatého“ stáváme adoptivními Božími syny a dcerami. Trojjediný Bůh nás v ní „přijímá do rodiny“. Určitým způsobem nás staví na roveň svého jediného Syna. Tak se o tebe již nyní bude starat. A dá ti věčný život. Chce být s tebou a pro tebe po celou věčnost.

Zkus to domýšlet do všech důsledků a nikdy nepřestaneš žasnout nad tím, co ti Bůh ve křtu nabídl. Svátý Irenej († 202) napsal: „Bůh se stal člověkem, aby se člověk mohl stát bohem.“ (Irenej, Praefatio, in *Adversus haereses*, 5, in PG 7, 1120)

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: archiv FAM YM

Tajemství víry aneb Není tajemství jako tajemství

**Proč Bůh do své Církve zve
hříšné lidi? A dokonce ji
buduje s jejich pomocí?**

Někdy se na to ptám lidí, když s nimi mluvíme o „tajemstvích víry“: Co by se stalo, kdyby Církev, kterou Pán Ježíš založil, byla jen pro ty opravdu dokonalé?

Většinou na to přijdou sami. Mělo by to určité výhodu: nedalo by se jí – ani v dějinách, ani v současnosti – nic vytknout. I když na druhou stranu, očernit je možné každého a cokoliv... Ale mělo by to i jednu velkou nevýhodu: nebyla by pro nás. Měli bychom prostě smůlu...! A ostatní taky...

I když to víme, zůstává to pro nás tajemstvím, nad kterým můžeme žasnout: tajemstvím Boží dobroty k nám.

*Nápovědou je
angličtina, která
má pro tajemství
dvě slova: secret
a mystery.*

Tajemství víry jako mysterium

Ale jak napovídá anglické *mystery* (z latinského *mysterium*), má slovo tajemství ještě jeden význam: skutečnost, která je tak veliká a hluboká, že ji není možné beze zbytku proniknout: tajemství oceánu, tajemství vesmíru – ale třeba i tajemství lidského života. A také tajemství víry. Nejde o to, držet je pod pokličkou. Každý je zván k jejich odhalování. K úžasu nad nimi a k vyvození důsledků z jejich poznání... Ale čím víc z nich poznáme, tím víc chápeme, že ještě stále zbývá mnoho z toho, co pochopit nedokážeme. V tomto smyslu mluvíme o „tajemstvích víry“ a můžeme mluvit také o tajemství Boží lásky k nám.

P. Pavel Zahradníček ■

**Při mši svaté kněz hned poté,
co se uskutečnila na oltáři proměna chleba a vína v Tělo
a Krev Pána Ježíše, zvolá: „Tajemství víry!“ A lidé odpovídají:
„Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj
příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste.“**

Foto: Pexels, Kristi Evans (CCO)

Slovo tajemství má dva významy

V češtině máme jen jedno slovo, ale třeba angličtina má pro tajemství slova dvě: *secret* a *mystery*. Známe z filmů, jak se různé tajné dokumenty označují razítkem „TOP SECRET“ – přísně tajné. Výraz pochází z latinského *secretum*. Sekretář je pak ten, komu jsme dali k takovým utajovaným skutečnostem nebo dokumentům

přístup, aby je spravoval. V tomto smyslu se mluví např. o úředním nebo vojenském tajemství. Něco, co se nesmí nikdo nepovolán dozvědět – a on se to nakonec stejně dozví...

I křesťané v prvních staletích považovali některé skutečnosti, ve které věřili, za tajemství v tomto smyslu. Dozvídali se o nich až ti, kteří byli pokřtěni. Nepokřtěným je neprozrazovali.

Foto: Designed by Freepik

Návrat z „lehčí cesty“

Jiní tak taky žijí

Přišla první láska a mně se zdálo, že na světě není nic krásnějšího a důležitějšího než ten jeden jediný člověk. Bohužel – dnes už si říkám „Bohu díky“, protože jak to tak bývá, zamilovaný člověk spoustu věcí přehlíží a nevidí – mě tento chlapec opustil. Jenže pro mě tím začalo nové životní období, a to období bez Boha – ze všeho jsem tenkrát obvinila jeho a přestala jsem chodit do kostela, ke zpovědi a ke svatému přijímání. Začala jsem žít jiný život, jednoduše jsem se vydala tou lehčí cestou. Nemusela jsem ráno vstávat na mši, nemusela jsem se z ničeho nikomu zpovídat, a přece tady bylo něco, co jsem

úspěšně zašlapávala – a to bylo mé špatné svědomí. Vždyť já si přece vystačím sama, říkávala jsem si. Přece spousta lidí tak žije, tak proč bych neměla já?

Uběhlo asi půl roku a do života mi vstoupil jeden mladý muž. Nedá se říct, že bych se na první pohled zamilovala, ale něco mě k tomuto člověku přitahovalo. Začali jsme spolu chodit a časem i žít. Nikomu z mých blízkých se to tenkrát nelíbilo – ale já přece vím, co dělám, a nikdo mi do toho nebude mluvit. Někde v hloubi duše jsem věděla, že se nechovám správně, ale podařilo se mi i tento pokus mého svědomí umlčet a opět vyhrála ta „jednodušší cesta“. A tak ubíhaly dny a já

jsem nastoupila na jazykovou školu, byla jsem celkem spokojená, ale stále jsem podvědomě cítila, že mi něco chybí, stále jsem něco hledala...

„Velký svět“

Potkala jsem jednu dívku, byla velmi hezká a veselá. Postupem času jsme se skamarádily a ona mě začala učit novému způsobu života – místo školy jsme sedávaly i s dalšími kamarády po hospodách, rodičům jsem začala lhát a sama utěšovala své svědomí: „Vždyť na co je potřeba škola? – Já nic z toho nepotřebuji.“

Noční návštěvy podniků se začaly stávat pravidlem, každý pátek, sobotu, někdy i v týdnu na kávu, a já zaplula do jejich života, do života, který byl tak jiný, než jsem znala. Byl o tolik jednodušší, s ničím si nedělat hlavu, na nikoho se neohlížet, žít jen podle sebe. Kamarádky žily ještě hůř než já: Ale vždyť věrnost se dneska už nenosí, přeci si musíš něco užít, dokud ▶

... ze všeho jsem tenkrát obvinila Boha a přestala jsem chodit do kostela, ke zpovědi a ke svatému přijímání.

jsi mladá a hezká, slyšávala jsem... Zpočátku se mi to nelíbilo, ale když je člověk stále s těmito lidmi a vidí kolem sebe, jak to chodí v tom „velkém světě“, tak mu to za nějaký čas ani nepřijde a začne to brát jako samozřejmost. Nikdy jsem nebyla schopna svým „kamarádkám“ říct: „Vždyť takhle se nežije, tohle nepřinese štěstí.“ Ale proč bych přece do něčeho mluvila, vždyť ono je jednodušší vše odkývat. Byla jsem slaboch a byla bych dodnes, kdyby se nestalo něco, co – dá se říct – změnilo můj život.

Opuštěná

Po skoro pětiletém vztahu mě partner opustil. Neměli jsme vztah idylický, byl dost narušený kamarády a životem, kterým jsme žili. Partnerovi po čase začaly noční návštěvy barů taky vyhovovat a chodil se bavit s kamarády: vždyť to je teď normální, to k dnešní době patří, proč bychom se nemohli bavit každý zvlášť?

Ne vše, co je moderní, je správné. My jsme vlastně nežili spolu, ale vedle sebe.

Někde v hloubi duše jsem věděla, že se nechovám správně, ale podařilo se mi i tento pokus svědomí umlčet a opět vyhrála ta „jednodušší cesta“.

Ale ne vše, co je moderní, je správné. My jsme vlastně nežili spolu, ale vedle sebe. Jenže tím, že odešel, něco zlomil, vše okolo mě se změnilo, vše se mi sesypalo jako domeček z karet, najednou jsem byla sama. Bez přátel, se kterými jsem se dál nemohla stýkat, protože mi minulost připomínali, a vlastně, dá se říct, jsem je také trošku obviňovala. Bez muže, se kterým jsem plánovala budoucnost a kterého jsem milovala, se prostě všechno zhroutilo. Ale nejvíc jsem obviňovala sebe – v tu chvíli se právě ozvalo to dlouho potlačované svědomí. Ale co teď bude dál? – ptá-

vala jsem se po nocích mezi slzami. Co se mnou bude?

Zlomový objev

A najednou jsem zjistila, že kromě mých rodičů a blízkých, kteří mě milují, je tady přece ještě někdo, někdo tak strašně důležitý – Pán Bůh. A tak jsem padla na kolena a prosila za odpuštění; prosila jsem toho, kterého jsem opustila, a cítila jsem, jak i přes veškerou bolest a utrpení je se mnou a drží mě na nohou, že On mě neopustí, že On mě miluje, a tak strašně moc, že byly chvíle, kdy jsem nad tou láskou plakala štěstím.

Časem se ukázalo, že ani ten muž, se kterým jsem žila, nebyl takový, jak jsem si myslela. Dnes už neobviňuji Boha, už vím, že člověk je svobodný a rozhoduje se sám

Foto: Flickr, MikleRav (CC BY 2.0)

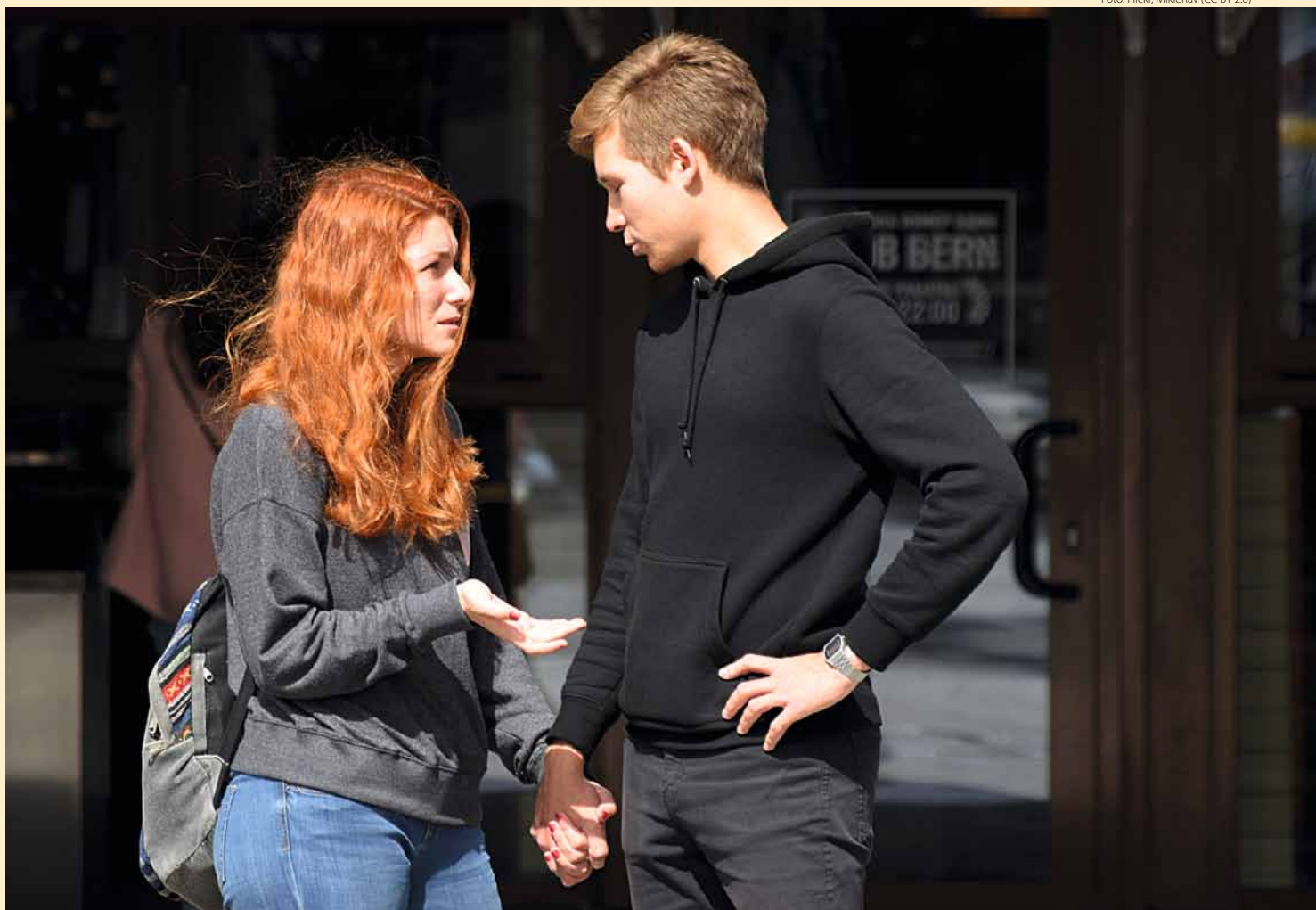

Foto: Pixabay, philm1310 (CC0)

a sám si volí cestu a on si ji zvolil. Stejně tak jako jsem si ji nyní zvolila já. Naše životy se měly rozdělit a já jsem dnes Bohu vděčná za každý moment, který jsem prožila. I když to pro mě nebylo lehké, zjistila jsem, že ti rádoby přátelé, jak jen se začnete trošičku odlišovat, neboli v mém případě začnete být sami sebou, najednou otáčejí a už pro ně nejste tak zajímaví. Zjistila jsem, že jsem vlastně žila s lidmi, které jsem neznala a nepoznala bych je, kdyby se tohle nestalo. A abych byla upřímná, už k těmto lidem nechci patřit. Zjistila jsem totiž, že mám daleko víc, než mají oni, a že i přes všechnu tu bolest jsem mnohem šťastnější, protože Pán Bůh mi dal do cesty tolik strážných andělů, kteří mě chrání. Staří přátelé na mě nezapomněli a znovu mě přijali. A má rodina, to

jsou ti nejbáječnější lidé na světě. Možná nejsou tak „světoví“, ale milují mě takovou, jaká jsem...

Lehčí nemusí být lepší

A co je nejdůležitější, znovu jsem našla Pána Boha a zatím jsem na cestě, kterou mě s láskou vede, zůstala. Není to vždy lehké a kolikrát jsem klopýtla či upadla, vždyť jsem jen člověk, ale Pán Bůh mě

To, co se zdá být lehčí, opravdu nemusí vždy být také lepší.

vždy přidrží či zvedne. Nebo mi postaví do cesty dalšího strážného anděla, který mě vede dál. A vám všem chci vzkázat: „Buďte vždy sami sebou, i když to není vždy lehké. Protože, jak mi řekl jeden velmi moudrý kněz, ono to, co se zdá být lehčí, opravdu nemusí vždy být také lepší.“

Petra (z knihy „Ze života pro život. Skutečné příběhy skutečných lidí“ otištěné v časopise „Milujte se!“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí 2013 – možnosti objednávky viz upoutávka na této straně) ■

Nejzajímavější svědectví z časopisu *Milujte se!*

Nemáte starší výtisky časopisu? Nejzajímavějších 49 svědectví z prvních dvaceti čísel časopisu *Milujte se!* vyšlo v knize

Ze života pro život

(editoři sborníku: P. Marek Dunda a P. Pavel Zahradníček)

Knížku s 96 stranami, ze které jsou i svědectví na této a předcházející straně, můžete pro sebe i pro šíření ve svém okolí objednat jen za příspěvek na tisk 20 Kč (+ obyčejné poštovné České pošty) pomocí kuponu na str. 56 nebo na www.amims.net a www.fatym.com. Na těchto webových stránkách je také možné knihu zdarma přečíst a stáhnout v kompletní verzi ve formátu PDF.

Skutečné příběhy skutečných lidí otištěné v časopise Milujte se!

Slíbil jsem duši dávblu, ale Bůh na mě nezapomněl

„Ve vězení jsem si odseděl celkem dvacet let. Ale začnu od začátku, abyste pochopili, z jakých jsem vyšel podmínek a proč dnes v mém životě hraje Bůh takovou roli“ říká Torsten Hartung, se kterým jsem se osobně seznámil během svého pobytu v Německu. I jeho příběh najdete v knize „Ze života pro život“ (viz infobox s upoutávkou na tuto knihu na předcházející straně). Zapsal jsem ho podle nahrávky jeho vyprávění, kterou mi dovolil pořídit.
P. Pavel Zahradníček

Torsten Hartung

Foto: Pixabay, un-perfekt (CCO), archiv MŠ

Násilí v naší rodině

Vyrůstal jsem v ateistickém a velmi násilném prostředí. Rodiče mi nepředali prakticky žádné morální hodnoty, protože sami nic takového neměli. Žil jsem uprostřed neustálých konfliktů. Abyste si udělali trochu plastickou představu poměrů v rodině, povyprávím vám jen několik příběhů.

Když mi bylo sedm let, šel jsem ze školy a po cestě jsem si hrál s takovým tím sáčkem na svačinu, až jsem utrhl jeden ze zapínacích řemínků. Neviděl jsem v tom žádný problém – maminka mi to jistě doma spraví. Netušil jsem však, že se mezitím rodiče pohádali a matka je na otce naštvaná. Přišel jsem domů. Maminka stála u stolu, malá čtyřletá sestra si hrála v místnosti. „Mami, koukni, co se mi stalo. Můžeš mi to spravit?“ Maminka se otočila a udeřila mě velmi silně do tváře. Vůbec jsem tomu nerozuměl – vždyť je to jen obyčejný pytlík na svačinu... Maminka

však pokračovala v bití a přitom křičela: „Za to všechno můžeš ty!“ Nedomákal jsem si to v hlavě nijak uspořádat a nechápal jsem, že nejde o mě a o pytlík, ale o její konflikt s otcem. Začala mi téct krev z nosu. „Já se zabiju a ty za to

Něco se ve mě zlomilo – přestal jsem druhým důvěřovat.

všechno můžeš!“ vykřikla matka a pustila plyn. Snažil jsem se plyn zastavit. Neměl jsem na to sílu nebo jsem snad v té hrůze zapomněl, na kterou stranu otočit kohoutkem. Hlavu jsem si chránil před dalšími a dalšími údery. Matka zakřičela: „Oběsím se a ty za to můžeš!“ a vyběhla po schodech na půdu. Propadl

jsem panice. Chytil jsem čtyřletou sestřičku a běžel za ní. Naštěstí jsem neměl sílu ji vytáhnout po strmém schodišti, a tak zůstala ušetřena pohledu, který na mě na půdě čekal: maminka tam stála na stoličce se smyčkou z prádelní šňůry kolem krku. Stále opakovala: „Oběsím se a ty za to můžeš!“ „Mami, prosím tě, ne! Nenechávej nás tu samotné!“ křičel jsem se slzami v očích a snažil se uvolnit šňůru přehozenou přes trám a přivázanou k dalšímu z trámů. „Nesahej na to, ta šňůra patří Müllerům,“ řekla matka a já jsem pochopil, že celé to divadlo nebylo vůbec myšleno vážně. A tehdy se ve mně něco zlomilo – přestal jsem druhým důvěřovat.

Za dvě hodiny přišel z práce otec. Matka mu musela nějak vysvětlit, proč jsem do modra zbitý, a tak mu řekla, že jsem něco bez dovolení „sežral“ a že mě má ještě potrestat. Otec mě přimáčkkl do rohu místnosti, mezi gauč a skříň. Bil mě hlava nehlava – neměl jsem kam uhnout. Tehdy

se ve mně podruhé něco zlomilo – přestal jsem věřit ve spravedlnost.

Když mi bylo deset, viděl jsem, jak na stejném místě stejným způsobem bije otec maminku. Pokusil jsem se ji chránit. Zbytek ran jsem dostal já...

„Musíš mě zabít!“

Rostl ve mně hrozný vnitřní hněv. Stal jsem se ve městě vyhlášeným rváčem. Ostatní ze mě měli strach. I když jsem někdy skončil na zemi, znovu jsem se zvedl a řekl: „To je všechno? Jestli chceš vyhrát, musíš mě zabít!“ a znovu jsem udeřil. To nahánělo ostatním hrůzu.

Otec mě naposledy zmlátil, když mi bylo patnáct. Rvačkami jsem byl již natolik zhrublý, že když skončil, tak jsem se jen usmál a řekl: „Co to bylo? Musíš pořádně! Musíš mě zabít!“ Zvedl jsem vyzývavě pěsti a dodal: „Zkus to znova! Tvrději!“ Otec pochopil, že už nade mnou nemá žádnou moc a vyhodil mě z domu.

Když jsem se vrátil domů, rodiče se mě snažili tentokrát potrestat ne fyzicky, ale jinak – různě deptat. Řekl jsem jim: „Přivedli jste mě na tento svět a máte za mě zodpovědnost. Musíte mi dávat jíst, pít, starat se o mé bydlení... Jestli to nebudete dělat, udám vás na policii!“ „Dobrá,“ řekl mi na to otec, „zůstaneš tu do osmnácti, a pak vypadneš.“ Přestal o mě projevoval jakýkoliv zájem – prostě mě ignoroval.

Foto: Flickr, Unhindered by Talent (CC BY-SA 2.0)

„Musíš pořádně! Musíš mě zabít!“

Dovedete si představit, jak jsem si po ty tři roky žil. Ve všem jsem měl naprostou volnost, domů jsem se chodil většinou jen najíst a vyspat.

Byla první, komu na mně záleželo

Když mi bylo osmnáct, dostal jsem se poprvé do vězení – deset měsíců. Pak na chvíli na svobodě a znovu do vězení – šest měsíců. Krátká pauza a potom dva deset měsíců. Pak dva roky a deset měsíců. Když jsem se dostal ven, seznámil jsem se s jednou dívkou. Byla prvním člověkem, kterému na mně záleželo. Nabídla mi, abych se k ní nastěhoval a já jsem to rád přijal. Bydlela v jiném městě a já jsem si myslel, že když se přestěhuji, nechám minulost za sebou. Netušil jsem, že si ji ponesu s sebou. Na novém místě čekaly jen nové rvačky a také psychické a fyzické násilí, kterého jsem se dopouštěl na dívce, se kterou jsem žil. Bylo to pochopitelné – byl jsem plný komplexů méněcennosti a jiný způsob jednání jsem nikdy ve své rodině nezažil. Odkud bych se měl naučit žít sám jinak?

Foto: Flickr, Jkymsz (CC BY-ND 2.0)

*Jeden člověk, Dieter, začal zpochybňovat mou autoritu...
V Rusku jsem ho zastřelil.*

Vzpomněl jsem si na Fausta

Odešel jsem do západního Německa. Začal jsem se učit pokrývačem. Praxe mi šla dobře, ale nebyl jsem schopen zvládnout teorii, hlavně matematiku. Když jsem se pokoušel učit, znovu se mi vybavovalo, jak jsem dělal doma úkoly a otec mě při každé chybě dal ▶

Torsten Hartung po obrácení a návratu z vězení

Foto: 2x archiv MSI

zezadu takovou ránu, že jsem narazil hlavou do stolu. Měl jsem v sobě psychický blok a nebyl jsem schopen ho překonat. Sen o vyučení a normálním životě se rozplynul. Vše se mi rozpadlo, byl jsem sám a bez perspektivy. Vzpomněl jsem si na příběh o Faustovi – a na ďábla. Seděl jsem v hluboké depresi u stolu a řekl jsem mu: „Můžeš mít mou duši, ale chci se mít předtím rok a půl na této zemi jako král! To mi stačí.“

Vůdce gangu a vrah

Hned následující den mě překvapil telefonát: „Mám pro tebe práci. Potřebuji, abys zařídil auto pro jednoho Rusa.“ Začal jsem pracovat na „vývozu“ luxusních kradených aut do Ruska. Opatřoval jsem auta, organizoval jejich přepravu, budoval síť spolupracovníků... – prostě organizovaný zločin. Za jediný týden jsem vydělával i 90 tisíc dolarů. To bylo tehdy 150 tisíc marek. Bydlel jsem ve vile a žil jsem si na tomto světě jako král. Všechny dveře se mi otevíraly. Měl jsem, co jsem chtěl...

Bylo nás celkem 45 a organizace měla již dvě větve: pracovali jsme nejen pro Rusko, ale také pro arabské země. Uvnitř organizace, kterou jsem vybudoval, vládla přísná hierarchie. Jeden člověk – Dieter, stejné jméno jako měl můj otec – začal zpochybňovat mou autoritu. Špatně to působilo i na ostatní. Co jsem udělal? V Rusku jsem ho zastřelil. Disciplína se tím znovu upevnila.

Jediné přání

O čtyři týdny později mi mé tehdejší děvče navrhlo, abychom si udělali společnou dovolenou na Malorce. Bavila mě architektura, a proto jsme dost cestovali po ostrově. Navštívili jsme i něco, co z dálky vypadalo jako hrad, ale byl to klášter – San Salvador (Svatý Spasitel). Netušil jsem, co ten název znamená. Prošli jsme kostelem, prohlédli si velkou sochu s rozpraženými rukama. Moc jsem nechápal, jak si vše zařadit. A pak jsem uviděl místo,

Nejseš mrtvý, protože Bůh s tebou ještě něco chce!

kam bylo možno vhodit své prosby. Kolem byly texty s poděkováními – dokonce i v němčině. Pročítal jsem si je a napadlo mě: buď je to jen takový humbuk, a nebo pravda. Vzal jsem papír a tužku a napsal jsem svou prosbu. Co byste napsali vy, kdybyste měli jen jedno jediné přání? Já jsem napsal: Chci šťastný život. Byl to výraz mé nejvnitřnější touhy. Měl jsem kapsy plné peněz, měl jsem každou věc, na kterou jsem si pomyslel, postavení, moc, ale uvnitř jsem byl prázdný. Lístek se svým přáním jsem poskládal a vstrčil mezi mřížemi směrem k náhrobní desce. Za pár minut jsem na něj zapomněl.

Nepochopený zázrak

Následující den jsem se věnoval paraglidingu. Chtěl jsem proletět přímo nad pláží, kde čekala má dívka s kamerou, aby vše natočila – ať lidé koukají! To bude cool! Vyšplhal jsem se na kopec, termika mě vynesla 50 metrů vysoko. V zápětí se termika zlomila a já se zřítíl dolů. Na zem, ne do vody! Seběhli se lidé. Bylo slyšet volání: „Je mrtvý! Je mrtvý!“ Kdosi mě chtěl položit do stabilizované polohy. Zkusil jsem se pohnout – a hele, ono to šlo! Bez problémů jsem se postavil na nohy. A nyní

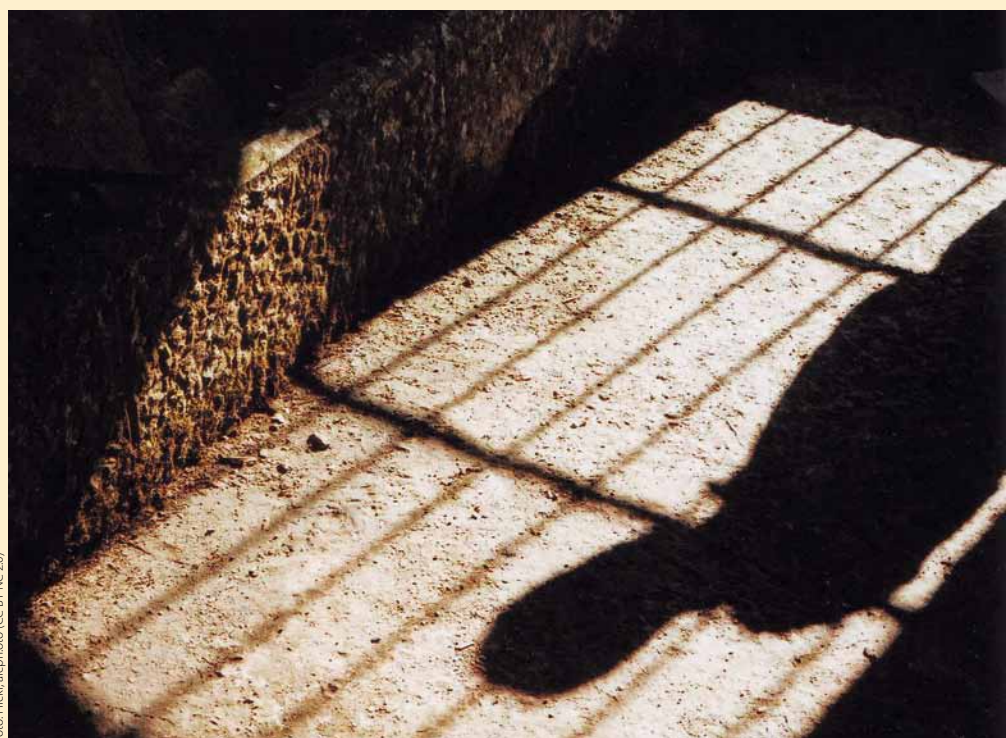

Foto: Flickr, alephphoto (CC BY-NC 2.0)

Po dvaceti letech jsem byl propuštěn z vězení

Torsten Hartung vypráví o svém obrácení na gymnáziu misionářů oblátů v Burlo

přijde to zvláštní: vůbec mě nenapadla nějaká myšlenka na vděčnost. Byl jsem jen naštvaný, že můj záměr zamachrovat před ostatními nevyšel. Sbalil jsem padák a koukal vypadnout. Má dívka mi šla naproti. Její první slova – přestože byla stejně nevěřící jako já a Bibli neviděla ani z rychlíku – byla: „Nejseš mrtvý, protože Bůh s tebou ještě něco chce!“ „Zbláznila ses? Co mi tady povídáš o Bohu? Vždyť jsi stejná ateistka jako já! Dej mi pokoj!“ utrhli jsme se na ni. Že by to mohlo mít něco společného s tím, že Bůh vzal můj lísteček vážně, mě nenapadlo.

Na samotce

O čtyři týdny později jsem byl ve Švédsku zatčen Interpolem. Okamžitě jsem šel do samovazby – 4 roky, 9 měsíců a 2 dny. Jaká šťastná doba. Proč? My lidé jsme tak stvořeni, že hluboko v nás je skryto něco náboženského. Být sám znamená být s Bohem. To jsem ale tehdy ještě nevěděl – Boha jsem neznal. Ze začátku jsem trpěl jako pes. Zkuste si to: být nějakou dobu

Stále víc mi bylo jasné: v dějinách je možno vidět jakousi červenou nit od Petra až k papeži...

Nejen v mém životním příběhu se neviditelný Bůh stává viditelným.

sami ve skoro prázdné místnosti. Já jsem takto byl 4 roky, 9 měsíců a 2 dny! Dnes vím: bylo to proto, že Bůh nezapomněl na můj lísteček s prosbou.

Procházel jsem celý svůj život. Skládal si všechno dohromady. Pomalu jsem začal poznávat: „Kdo mi nejvíc škodí, nejsou ti druzí. Jsem to já!“ To je těžko přijatelný poznatek. Když si tohle uvědomíte, máte dvě možnosti. Buď to vše popřít a říci: „Ne, ti druzí jsou špatní, já jsem v pořádku.“ Druhá možnost je uznat to. To není lehké, ale je to šance pro budoucnost. Začal jsem cítit vinu – jako takový těžký ruksak...

Chci novou šanci!

Později jsem měl na cele televizor a o Velikonocích 1998 jsem se díval na film *Ježíš*. Když skončil, napadlo mě (neměl jsem o víře vůbec žádné znalosti): „Hele, Ježíši, tys vstal z mrtvých. Dostals druhou šanci. Já chci taky druhou šanci. Dej mi ji!“ O pár týdnů později jsem si pověsil před okno prostěradlo, abych neměl v cele takové horko. Najednou na něm vidím stín ve tvaru kříže. Už jsem věděl, že kříž patří ke křesťanství a k Ježíši. Znovu jsem řekl: „Já chci novou šanci!“ A najednou jsem uslyšel tak, jak mě nyní můžete sly-

šet vy: „Já vím.“ Co vnímá člověk nejdříve? Tón hlasu, nebo slova? – Tón hlasu. A v tom hlasu nebyla žádná výčitka, žádné odsouzení, jen láska. Pak jsem teprve přemýšlel nad obsahem těch slov. „Já vím“ – znám tvé touhy, tvé myšlenky, celý tvůj život, znám tě a vím o všem. V tu chvíli jsem měl jistotu, že Bůh je. Celý jsem se roztrásl. A ten večer jsem usínal klidně jako malinkaté dítě.

Opatřil jsem si svou první Bibli. Ničemu jsem nerozuměl. Byla to pro mě zapečetěná kniha – žádná odpověď na mé otázky. A pak jsem jednou, podobně jako kdysi svatý Augustin, uslyšel hlas: „Otevři a čti.“ Naprosto náhodně jsem Bibli otevřel a stejně náhodně jsem vybral i řádek. Byl to 1 Jan 1,8. Stálo tam: „Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda.“ A text pokračoval: „Když však uznáme, že se dopouštíme hříchů, on nám hříchy odpustí a očistí nás od všeho špatného, protože věrně plní, co slíbil...“

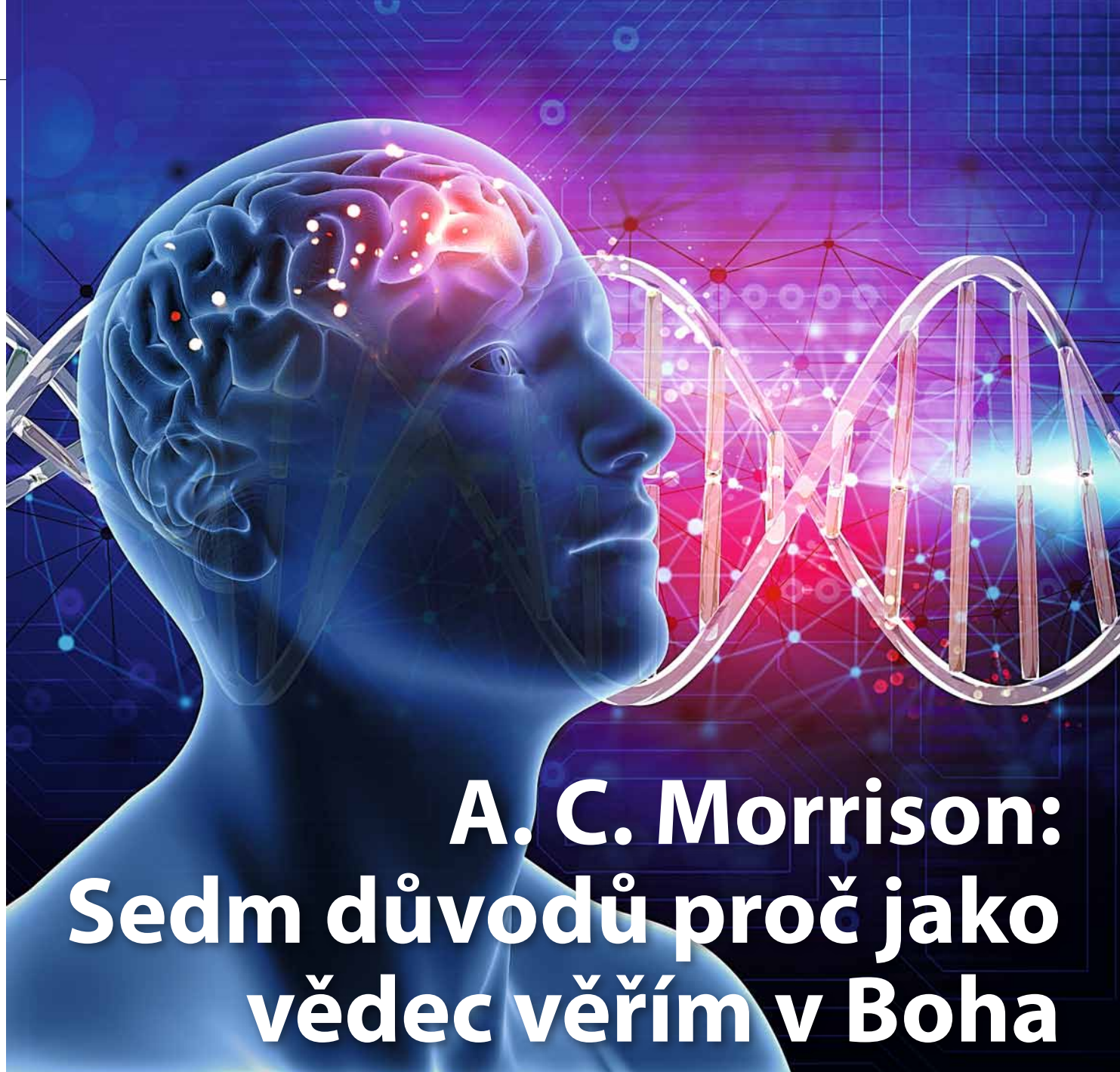
Červená nit

Začal jsem ve vězení navštěvovat besedy s duchovními. Ne kvůli zpestření, koláči s kafem a snad dalším výhodám, pro které tam chodila většina ostatních, ale protože jsem se chtěl dozvědět víc. Slyšel jsem o křtu a také o různých církvích; že existuje základní rozdělení na katolíky, protestanty a pravoslavné. Nevěděl jsem, jak se rozhodnout. A znovu jsem slyšel ten hlas: „Musíš se podívat na dějiny církvi – tam najdeš odpověď.“ Vypůjčil jsem si spoustu knih. Stále víc mi bylo jasné: v dějinách je možné vidět jakousi červenou nit – spojnici, která se táhne od Petra (kterému Pán Ježíš řekl: „Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a pekelné moci ji nepřemohou...“ Mt 16,18 – pozn. red.) až k tehdejšímu papeži Janu Pavlu II. Proto jsem se rozhodl, že chci být pokřtěn v katolické církvi. Byl jsem pokřtěn ve vězení a přijal jsem tam i první svaté přijímání. Zasvětil jsem se Panně Marii. Proč? Protože je úžasná!

Před třemi lety jsem byl propuštěn z vězení. Od té doby pracuji jako dobrovolník v duchovní péči o mladistvé delikventy. A řeknu vám, mohu vidět záznaky. Dokonce ještě větší, než byl ten můj. Nejen v mém životním příběhu se totiž neviditelný Bůh stává viditelným.

Torsten Hartung ■

(zpracováno podle svědectví proneseného na Setkání katolické mládeže diecéze Fulda v září 2009)

A. C. Morrison: Sedm důvodů proč jako vědec věřím v Boha

Americký chemik Abraham Cressy Morrison byl prezidentem Akademie věd v New Yorku (New York Academy of Sciences). Kromě odborných a popularizačních vědeckých děl je také autorem publikace nazvané „Seven Reasons Why a Scientist Believes in God“ (Sedm důvodů, proč vědec věří v Boha). Nejsou to důkazy, ale důvody, které mysl vědce, který stojí v úžasu nad tajemstvím člověka a přírody, otvírají pro přijetí tajemství víry... Některé z jeho myšlenek vám nabízíme:

Ve skutečnosti jsme teprve na začátku...

Jsme teprve na úsvitu vědeckého věku a každý nový paprsek vrhaný vědeckým výzkumem ukazuje jasněji dílo Stvořitele, nadaného nekonečnou inteligencí. Já mám sedm důvodů své hluboké víry.

První důvod: Matematická (ne)pravděpodobnost

Je možno matematicky přesně dokázat, že náš vesmír byl plánován a vytvořen nesmírným budovatelským duchem.

Dejme tomu, že vložíte do kapsy deset mincí očíslovaných od jedné do deseti a důkladně jimi zamícháte. A zkuste je vytahovat v pořadí od jedné do deseti, vytaženou minci vložte zase zpět do kapsy a znovu jimi zamíchejte. Z matematiky víme, že pravděpodobnost vytažení jed-

ničky je 1 : 10, pravděpodobnost vytažení jedničky a hned dvojky je 1 : 100, vytažení jedničky, dvojky a trojky je 1 : 1000 a tak

*Nejsou to důkazy,
ale důvody, které
mysl vědce, který
stojí v úžasu
nad tajemstvím
člověka a přírody,
otvírají pro přijetí
tajemství víry...*

„První doušek z poháru přírodních věd vede k ateismu, na dně poháru však čeká Bůh.“

Werner Heisenberg, fyzik,
nositel Nobelovy ceny

Druhý důvod: Vynalézavost a přizpůsobivost života

Ve vynalézavosti a přizpůsobivosti života vidím stopu vševládnoucí nejvyšší inteligence.

Nikdo nikdy nevyzkoumal, co život vlastně je. Nemá váhy ani rozměru, ale má velkou sílu, neboť rostoucí kořen rozlomí tvrdý kámen. Život si podmanil vodu, zemi, vzduch, ovládl prvky a „přinutil je“, aby se rozkládaly a tvořily sloučeniny. Život je jako sochař, dává tvar všem živoucím věcem a jako malíř vykresluje každý list a barví každý květ. Život je hudebníkem, který naučil ptáčky písničkám a hmyz bzukotu. Život je znamenitý chemik, který dává chuť ovoci a kořením, ▷

Slunce, zdroj veškerého života na Zemi, má povrchovou teplotu 6000 stupňů a naše planeta je od něho právě natolik vzdálena, aby nás tento žár zahříval, ale nespálil. Kdyby Slunce vydávalo méně svého záření, zmrzli bychom, a kdyby vydávalo více, uhořeli bychom. Kdyby zemská osa nebyla nakloněna (je nakloněna o 23 stupňů), neexistovala by čtyři roční období.

Kdyby Měsíc byl vzdálen jen 100 000 kilometrů, mořský příliv dvakrát denně by byl naprosto devastující...

Následkem těchto a spousty jiných okolností není ani jediná možnost z miliardy, že by život na naší planetě vznikl náhodou.

Foto: Flickr, macropoulos (CC BY-NC-ND 2.0)

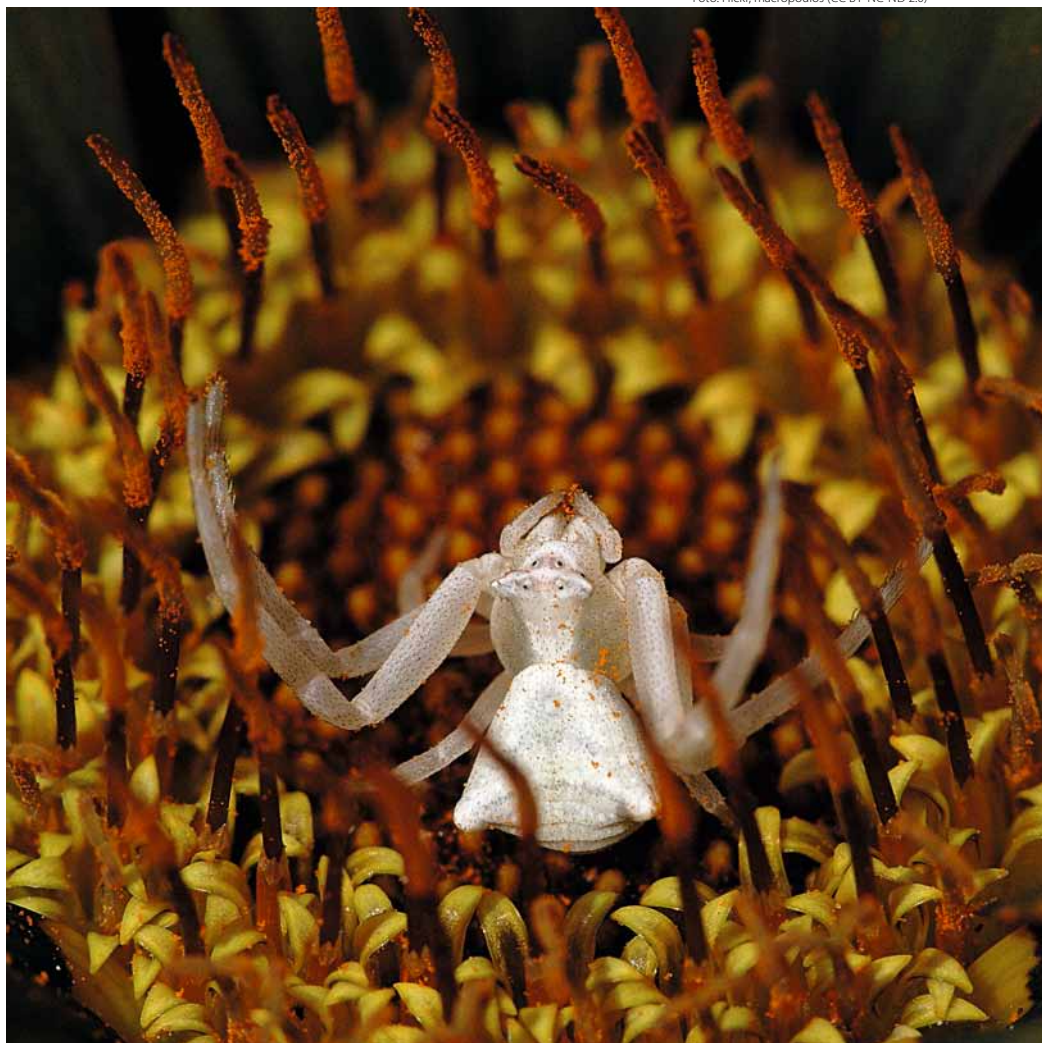

Foto: Designed by kjpargeter / Freepik

dále. Vaši naději, že byste vytáhli všech deset mincí v přesném pořadí od jedné do deseti, lze vyjádřit poměrem jedné ku deseti miliardám. (Jinými slovy: že nastane jedna věc, která má pravděpodobnost 1 : 10, je celkem běžné, že jich nastane současně deset, je naprosto výjimečné, že jich nastane sto, je prakticky nemožné – pozn. red.).

Podle podobné úvahy je třeba stejně přesných podmínek, aby mohl na Zemi existovat život, a je vyloučeno, aby jejich vzájemné správné uspořádání bylo dílem náhody. Naše planeta se otáčí na rovníku kolem své osy rychlostí 1666 km za hodinu. Kdyby se otáčela rychlostí jen 150 km za hodinu, naše dny a noci by byly jedenáctkrát delší a horké slunce by spálilo za den všechnu vegetaci a zbytek by se stal obětí dlouhé mrazivé noci. Dále:

Foto: Flickr, Benimoto (CC BY 2.0)

„Bývaly doby, kdy se pokládalo za dokázanou pravdu, že věda a víra jsou dva navzájem se vylučující protiklady. Ale časy se změnily.“

*Bernhard Bavink,
filozof*

růže naplňuje kouzelnou vůni; vodu a oxid uhličitý mění v cukr a při tom uvolňuje kyslík, který potřebují živočichové k dýchání. Podívejte se na téměř neviditelnou kapénku protoplazmy. Je průhledná a podobná rosolu. Buňka s touto „kapénkou“ chová v sobě zárodek života a má schopnost předávat tento život...

Třetí důvod: „Moudrost zvířat“

„Moudrost“ zvířat jasně mluví o dobrotě Tvůrce, který vložil pud do jinak bezmocných tvorů.

Mladý losos tráví léta v moři, načež se vrací do své „rodné řeky“ a táhne proti proudu při té straně řeky, na které se do ní vlévá říčka či potok, v němž se narodil. Co jej vede tak přesně zpět do rodiště? Přenesete-li ho do jiné říčky, okamžitě ví, že není ve správné vodě, razí si cestu do hlavní řeky a potom zase vzhůru na místo svého určení.

Ještě horší je rozřešení úhoří záhady. Tito podivní tvorové se stěhují v době dospělosti ze všech řek a rybníků na celém světě do moře a spěchají do nesmírných hlubin u Bermud, což znamená, že úhoří z Evropy musejí plavat mořem mnoho tisíc kilometrů. Tam se páří a umírají. Maličcí úhoří, kteří zřejmě nemohou vědět nic, než že jsou v nesmírné vodní poušti, se přesto vydávají na zpáteční cestu a najdou nejen pevninu, ze které vypluli jejich rodiče, nýbrž i řeky a jezera, takže každá voda je opět osídlena mladými úhoří. Odkud se vzal pud, který to všechno řídí?

Jistá vosa přemůže kobylku, vyhrabe v zemi díru, dá kobylce žihadlo na přesně

Foto: Flickr, The Wells Reserve at Lundholm (CC BY-NC-ND 2.0)

„Hledejte v přírodě, chcete-li najít Boha a pravdu!“

*Paracelsus Theophrastus z Hohenheimu,
jeden ze zakladatelů moderní lékařské vědy*

Foto: Pexels, Pixabay (CC0)

„Přírodní jevy a náboženství mohou proti sobě stavět jen lidé, kteří se nevyznají ani v přírodních vědách, ani v teologii.“

Paul Sabatier, nositel Nobelovy ceny za chemii

určené místo, aby nezahynula, ale byla v bezvědomí a žila dále jako kus konzervovaného masa. Potom naklade vajíčka těsně vedle kobylky, aby její mláďata se mohla pást na kobylce, která zůstává živá, protože její mrtvé maso by mladé vosy usmrtilo. Stará vosa toto vše dělala poprvé v životě, ale tento druh vos to dělal od nepaměti.

Čtvrtý důvod: Lidská schopnost myslet

Člověk má něco víc než pouhý zvířecí pud – má schopnost myslet.

Zvířecí pud je jen jediným tónem flétny, velmi krásným, ale omezeným – kdežto lidský mozek obsahuje tóny všech

nástrojů orchestru. Tento čtvrtý důvod není třeba rozvádět. Díky lidskému rozumu jsme schopni úvahy, že jsme tím, čím jsme... Jen proto, že se nám dostalo jiskry Boží moudrosti.

Pátý důvod: Podivuhodné geny

Geny jsou tak nepatrná tělíška, že kdyby bylo možné dát dohromady všechny geny odpovědné za zrození všech lidí na světě, vešly by se do pár náprstků. A přece tato ultramikroskopická tělíška zvaná geny a jejich součásti – chromozomy –, obývají každou živou buňku a jsou nositeli všech lidských a zvířecích charakteristických vlastností. Pro mne je to příklad úžasné moudrosti a prozíravosti, jenž může

vycházet jen z nejvyšší moudrosti Tvůrce – žádná jiná hypotéza to nevysvětlí.

Šestý důvod: Účelnost v přírodě

Účelné hospodaření přírody nás nutí, abychom si uvědomili, že nekonečná moudrost předvídala a ovládala nejrůznější eventuality, jež se v přírodě vyskytnou, a našla způsoby, jak se s nimi vypořádat.

Před mnoha lety byl v Austrálii vysazen jistý druh kaktusu jako ochranný plot. Neměl v Austrálii žádného nepřítel z říše hmyzu, a proto se kaktus přímo zázračně rozmnožil a pokryl území tak široké a dlouhé, jako je celá Anglie. Vyhnal obyvatele z vesnic a farem a zničil jejich ▶

„Lidé, kteří se málo vyznají v přírodních vědách, a lidé, kteří se málo vyznají v náboženství, se mohou mezi sebou hádat a jejich pozorovatelé si mohou myslet, že se to hádá věda s vírou. Ve skutečnosti však zde narazily na sebe jen dva druhy nevědomosti.“

Robert Andrews Millikan, fyzik, nositel Nobelovy ceny

pole. Vědci hledali nějakého nepřítele tohoto kaktusu. Konečně našli hmyz, který se živil jen tímto kaktusem a nechtěl žrát nic jiného. Hmyz se rychle množil,

protože neměl v Austrálii žádné nepřátele. Tento hmyz brzy přemohl kaktus, takže dnes ho je v Austrálii už velmi málo, a současně vyhynul i hmyz, který hubil

kaktus, když už neměl potravu... Takové zásahy a udržování rovnováhy jsou pro mě stopou nejvyšší Moudrosti v přírodě.

Sedmý důvod: Okolnost, že člověk chápe pojem Boha

Pojetí Boha tryská ze schopnosti člověka – inteligence, kterou ostatní tvorové na této planetě nemají. Jen díky této úžasné vlastnosti člověk – samojediný mezi všemi tvory – může nalézat důkazy věcí neviditelných. Jak to napsal již starozákonní žalámista: „Nebesa vypravují slávu Boží...“

Obzory, které tato vlastnost člověku otevírá, jsou nekonečné – tj. nikdy nekončí. Neboť když se lidská inteligence začne dotýkat spirituální skutečnosti, může ve všem účelném uspořádání a dění kolem sebe vidět a poznávat velikou pravdu, že Bůh je všude a ve všem je ukryta jeho moudrost. A že nikde nám není tak blízko jako v našich srdcích.

Abraham Cressy Morrison
(redakčně upraveno) ■

Zdroj:

Frankenberger, Ernst. *Gottbekenntnisse grosser Naturforscher*. Johannes-Verlag; Leutesdorf, 1994.

Foto: Pixabay, skeeze (CCO)

Když fyzikové mysleli, že už všechno vědí...

Na konci 19. století velká část tehdejších vědců považovala fyziku za již uzavřenou vědu; dost neskromně se domnívali, že o světě a jeho fyzikální podstatě víme prakticky vše. Když se pozdější nositel Nobelovy ceny Max Planck po maturitě rozhodoval, zda studovat hudbu, nebo fyziku, řekl mu fyzik a matematik Johann P. G. von Jolly: „V této vědě je již téměř vše vyzkoumáno a zbývá jen uzavřít některé nevýznamné skuliny.“ (srov. de.wikipedia.org/wiki/Max_Planck) Mladý Max Planck se nenechal odradit a začal studovat fyziku. Jedna ze „skulin“ v tehdejšímu poznání – šlo o matematický popis záření tzv. absolutně černého tělesa, který se tehdejšími fyzikům dařil jen nedokonale – ho přivedla k objevům, ze kterých se zrodila kvantová fyzika. Spolu s Einsteinovou teorií relativity postavila fyziky a jejich výzkumy obrazně řečeno znovu „na start“ – a to právě ve chvíli, kdy si část vědců myslela, že jsou již v cíli a vědí vše. To bylo na začátku 20. století. Dnes, po sto letech, fyzikové vědí mnohonásobně více – a jsou proto mnohem skromnější...

*„Nechtějí věřit, že tento můj malý glóbus vznikl sám od sebe. Jak tedy chtějí věřit, že jeho obrovský originál, který vidíme a obdivujeme, vznikl náhodou, sám od sebe?“
Athanasius Kircher, přírodovědec*

Prý shoda náhod

Foto: Flickr, hL_1001 (CC BY-NC 2.0)

Všichni to považují za zajímavou shodu náhod, ale mně to přijde jako Boží pohlázení, jako potvrzení faktu, že když své (i zcela malé a nevýznamné) záležitosti svěřím Pánu Bohu, Bůh se postará.

Mínulý rok jsme s maminkou a sestrou vyrazily jako každoročně na poznávací „dámskou“ dovolenou. Nebývá lehké časově sladit společný termín, kdy můžeme všechny vyrazit. Tentokrát byly vybrány Vysoké Tury – nejvyšší část rakouských Alp. Celý pobyt byl organizován cestovní kanceláří, program naplánovaný od rána do večera. Dopravu mezi jednotlivými zajímavostmi zajišťoval po celý den autobus cestovní kanceláře. Pokud se do autobusu nenastoupí v daný

Mně to přijde jako Boží pohlázení, jako potvrzení faktu, že když své (i zcela malé a nevýznamné) záležitosti svěřím Pánu Bohu, Bůh se postará...

čas, znamená to přesuny po Rakousku nebo návrat do České republiky ve vlastní režii.

Protože do termínu zájezdu patřila sobota i neděle, předem jsem si na internetu vyhledávala stránky farností a možnosti mší svatých v dané obci i v okolí. Počítala jsem i s krajní variantou, tedy pěším přesunem neznámou horskou kra-

jinou. Jenže www stránky byly buď neaktuální, nebo nefunkční, prostě nikde nic... Po delším, víceméně marném hledání jsem zanechala snažení ve smyslu hesla: Udělám, co mohu, zbytek svěřím Bohu.

Přišly plánované dny volna. Počasí nám přálo – zasněžené vrcholky hor, souše, vodopády, nadšení nad přírodními krásami neznalo mezí. Jediné, co mi >

Foto: archiv SDS

SPOLEČNOST BOŽSKÉHO SPASITELE – SALVATORIÁNI (SDS)

My, salvatoriáni, jsme povoláni následovat Božského Spasitele Ježíše Krista, abychom žili v Církvi pro apoštolskou službu. Podle příkladu našeho zakladatele, služebníka Božího Františka Marii od Kříže Jordána (1848–1918), hlásáme všem lidem spásu, která se zjevila v Ježíši Kristu, aby skrze život, který

vedeme, a v celé naší apoštolské činnosti mohli všichni „poznat Tebe, jediného Pravého Boha a Ježíše Krista, kterého jsi poslal“ (J 17,3). Jsme připraveni sloužit všem lidem kdekoli na světě, kde to Církev potřebuje, všemi způsoby a prostředky, které nám vnuká Kristova láska.

Salvatoriáni bydlí v kolejích (domech) a kromě obvyklých tří slibů mají ještě slib apoštolátu. Po likvidaci řádů v roce 1950 se nám dodnes nepodařilo založit vlastní řeholní dům a sloužíme ve farnostech. Salvatoriáni sloužící v ČR jsou členy české fundace polské provincie a hlavního představeného mají v Krakově. Noviciát a seminář pro naše členy sídlí v obci Bagno u Wrocławu v Polsku (mezinárodní řeholní dům).

Kontakt pro případné zájemce: Lidická 34, 796 01 Prostějov, e-mail: andel-pavel@seznam.cz; www.salvatoriani.cz

Foto: Flickr, Thomas Hawk (CC BY-NC 2.0)

trochu kazilo celkový dojem, byla pravděpodobná neúčast na nedělní mši svatě. A vůbec mi to nebylo jedno...

V sobotu večer přijíždíme na ubytování. Průvodce vysvětluje něco o ubytovacích kapacitách, bydlíme jinde, než bylo původně plánováno. Vystoupím z autobusu a – kostel, katolický. Je asi 100 metrů od ubytování. Je sobota 18:45. Čas bohoslužby s nedělní platností – sobota 19:00. Nemůžu uvěřit vlastními očím. Průvodce ještě hlásí, že v 19:00 se podává objednaná večeře, placená už předem v rámci polo-penze. Co naplat, pro mě je to jasné – mše svatá má přednost, o večeri prostě ten-

tokrát ráda přijdu. Ale i tak – postupně mi to dochází: mohli jsme bydlet kdesi vysoko v kopcích mimo obec, mohli jsme po nabitém programu přijet kdykoliv, ale shodou náhod vše vyšlo. Nebo viděno z jiného úhlu pohledu: Pán Bůh mi to prostě zařídil.

A co jako epilog? Celá šťastná, že to tak dopadlo, jdu zhruba za hodinu z bohoslužby zpět k hotelu... V jídelně je nezvyklý ruch! Co to? Moji společníci stále sedí u stolů a teprve hladově konzumují, nejsou ještě ani u dezertu. Shodou náhod ve stejný čas jako oni se do hotelové restaurace nahrnula i jiná velká sku-

... viděno z jiného úhlu pohledu: Pán Bůh mi to prostě zařídil.

pina a něco se zadržlo v kuchyni. Celý náš zájezd čekal skoro hodinu – tutéž dobu, co já jsem byla v kostele, než se začalo podávat jídlo... A tak mi jako bonus Pán Bůh zařídil i večeri.

Lenka ■

Jméno:	adresa:	PSČ:
Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk		kusů
Dunda, Zahradniček (ed.): <i>Dotyky nebe a země</i> (mimoř. předměty a události; A5, 128 str., 30 Kč)		
Zahradniček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (mýty a fakta; A5, bar. obálka, 128 stran, 30 Kč)		
Doubrava, Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (dárek pro každého; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
Ze života pro život (nejzajímavější svědectví z časopisů <i>Milujte se!</i> ; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
Soukrop: <i>Velký náčelník dává základní kurz křesťanské nauky</i> (A5, 60 stran, 15 Kč)		
Dunda: <i>Krokodýl aneb můžeš růst</i> (základy duchovního života; A5, bar. obálka, 64 stran, 15 Kč)		
Řekli svatí a to platí I. a II. (2 x 777 citátů svatých a blahoslavených; A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč)		I. díl II. díl
Fadelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (napínavý příběh iráckého konvertity; A5, bar. obálka, 160 str., 30 Kč)		
Havelka: <i>Rozmlouvejs Bohem</i> (modlitby nejen pro mladé + úvod o modlitbě; A6, 24 str., 5 Kč)		
Woods: <i>Jak katolická církev budovala západní civilizaci</i> (A5, bar. obálka, 208 + 16 str., 180 Kč)		

Nezapomeňte, prosím, uvést své jméno, adresu a PSČ.

Objednávkový kupon odstříhnete a pošlete na adresu **A.M.I.M.S. Římskokatolický farní úřad 671 03 Vranov nad Dyjí 20** (je možné objednávat i na internetu www.amims.net nebo e-mailem na apostolat@fatym.com či telefonicky 515 296 384). Knihy přijdou na vaši adresu s příloženou složenkou na uhrazení příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 70 dalších publikací najdete na www.amims.net!

Foto: Pixabay, VladArtist (CC0)

Doufat proti vší naději (a beznaději)

Je to ještě z doby, kdy jsem byl o hodně mladší a sloužil jsem jako kaplan. V jedné rodině, kde maminka velmi intenzivně pomáhala dlouhá léta na faře, byl mladý muž, který byl tenkrát mého věku a od puberty se úplně vzdálil Bohu. Když jsem přišel do té farnosti, byl už velmi zatvrzelý. Maminka mě několikrát prosila, ať s ním promluvím, což bylo naprosto nemožné. Kdykoli jsem byl u nich, on očividně dával najevo, že ho nezajímá ani farář, ani kaplan, ani Boží věci, a někdy i dost nevychovaně projevoval svůj odpor k tomu, že maminka vůbec nějakou iniciativu vyvíjí. Ona se za něj dlouhá léta modlila, dalo by se říct, že skoro jako svatá Monika za svatého Augustina. A naprosto bezvysledně.

Telefonát

Byl jsem už v další a další farnosti, když jsem se jednou vrátil z nemocnice a slyším telefon. Doběhl jsem k němu, volá mě tato maminka, že s tím synem je hrozně zle, že se mu před časem po havárii rozběhla nějaká nemoc, měl zraněný mozek

a od té doby nastávalo postupné ochrnutí. Ten muž ve svých třiceti pěti letech měl před sebou dva měsíce života. Maminka do něj hučela a hučela a modlila se a jednou, když už měla pocit, že by ten její syn, říkejme mu třeba Petr, byl ochoten něco slyšet a přijmout, tak mě honem volala.

Stalo se něco, čemu dodnes úplně nerozumím

Měl jsem ten den plný pastorační práce, a tak jsem přijel až pozdě večer, úplně unavený, bylo to o spoustu kilometrů jinde, než jsem působil. Ona říkala: „Vy jste ho znal, třeba na vás dá. Našeho pana faráře vůbec nechce ani vidět.“

A tak jsem k němu přišel, teď tam sedíme a nic. Když nebyla řeč ani zleva, ani zprava, poprosil jsem je, aby všichni odešli a zůstal jsem s tím nemocným sám a modlil jsem se. Teď se stalo něco, čemu dodnes úplně nerozumím, jako bych se proti své povaze nějak pochlapil a říkám mu: „Petře, ty jsi byl vždycky frajer, machr, v hospodě tě všichni zbožňovali, a teď už za tebou nikdo z tvých kamarádů nepřijde. Já jsem jel spoustu kilometrů, abych ti pomohl, ale to je tvůj život a ty si rozhoduješ, jestli na té posteli, která je pro tebe smrtelná, ▷

Bůh modlitby slyší, ale to vyslyšení přijde někdy za dlouhá léta a jinak, než bychom si představovali.

zemřeš s Bohem a s nadějí na věčnost, nebo bez Boha.“

Jen jsem to řekl, tak se to ve mně sevřelo, nebyl jsem schopen říct ani jediné slovo a nastalo ticho.

Já se modlil jako už dlouho v životě ne, a teď přišly výčitky: co si to dovoluješ, teď jsi toho člověka zatvrdil, tys mu sebral poslední naději.

Po nekonečně dlouhých deseti minutách jsem mu řekl: „Petře, kdy jsi byl naposled u zpovědi?“ On říká: „Před dvaceti lety.“ Já mu říkám: „Tak pojď, já ti pomůžu.“ A on říká: „Já to neumím.“ Tak

jsem mu navrhl, že mu budu říkat jeho hříchy sám, přijal svátosti i pomazání nemocných a já jsem ten večer odjel.

Poslední stisk rukou

Druhý den mi volala maminka. Říkala: „Otče, prosím vás, jestli můžete, tak hned přijďte. On nemluví o ničem jiném než o vás a o Bohu.“

Ten chlapec žil ještě asi tři týdny, to ochrnutí šlo tak rychle, že když jsem ho navštívil dva dny před smrtí, tak už hýbal jenom očima, žádný jiný sval už se nehýbal. Maminka mi říká: „Otče, on poslouchá jenom kazety s vaším kázáním, nic jiného nechce

slyšet a moc si přál, abyste mu ještě něco řekl.“ Tak jsem s ním zůstal sám a do té studené, ochrnuté ruky jsem vložil svou ruku a on se na mě podíval a sevřel mě takovou silou, že jsem se nemohl vymanit a dlouho jsme se dívali jeden druhému do očí. A pak mi slíbil, že mě pustí – už nemluvil, jen očima –, když se budeme za sebe navzájem modlit. On se bude přimlouvat v nebi a já tady. Za dva dny zemřel. Tak to bylo jedno takové podivuhodné svědectví o takových Monikách (svatá Monika se modlila za svého syna Augustina a jeho obrácení 17 let – pozn. red.), že Bůh modlitby slyší, ale že to vyslyšení přijde někdy za dlouhá léta a jinak, než bychom si představovali.

*P. Vojtěch Kodet, O.Carm.
(z Katolické charismatické konference,
podle [http://www.cho.cz/clanky/Charismaticke-konference,
titulky redakce](http://www.cho.cz/clanky/Charismaticke-konference,titulky-redakce)) ■*

Foto: 4x Vít Kobza

Momentky z každoroční katolické charismatické konference v Brně

**KATOLICKÁ
CHARISMATICKÁ
KONFERENCE**

Informace o každoroční červencové
charismatické konferenci v Brně
(program, přihlášky):

<http://konference.cho.cz>

„Ať ti Bůh žehná a chrání tě...“

Foto: Designed by Freepik

Bůh žehná – a my máme také

Modlit se za děti je milá a čestná povinnost. Už v prvních kapitolách Bible se hojně žehná: Stvořitel žehná člověku, když ho stvořil – stejně pak žehná Noemovi a jeho synům. Požehnání, které provází Abrahámovo potomstvo, se ukazuje jako zcela zásadní pro jeho úspěch. Umírající Jákob žehná svým dvanácti synům, každému zvláštním požehnáním.

Krásné požehnání přikázal sám Hospodin Áronovi a jeho synům, aby jim žehnali Izraelitům: „Ať tobě Hospodin požehná a ochraňuje tě! Ať tobě Hospodin ukáže svou jasnou tvář a je ti milostivý! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a daruje

ti pokoj!“ Následuje věta: „Budou vzývat moje jméno nad izraelskými syny a já jim požehnám.“ Ukazuje, jakou důležitost přikládá žehnání sám Bůh. (srov. Num 6,22)

Jak manželka a já žehnáme dětem

Já ovšem nemám syny, protože Hospodin nám požehnal čtyřmi dcerami. Nejstarší bylo deset, nejmladší začala chodit do školky. Řešil jsem, jak jim žehnat, aby jim to bylo nějak srozumitelné a blízké. Po vhodných textech jsem dlouho nepátral – ukázalo se, že bude snazší si to prostě vymyslet.

Každé ráno tedy žehnám svým dětem (někdy zvlášť, někdy všem najednou,

občas i synovcům, neteřím či kmotřencům), někdy se vsuvkou pro toho, kdo stůně:

„Ať ti Bůh žehná a chrání tě,
mé dítě,
ať ti dá krásný den
(a uzdraví tě),
skrze Ježíše Krista,
našeho Pána. Amen.“

Lze to aktuálně přizpůsobit a vložit před slovo „den“ přívlstek narozeninový, sváteční... Občas v ranním shonu na požehnání zapomenu, děti ho pak samy vyžadují.

Máme i „svou modlitbu“

Časem jsme složili ranní modlitbu, kterou říkáme zpravidla cestou do školy či školky:

„Milý Pane Ježíši,
Ty jsi nám vždy nejbližší.
Za nový den děkujeme,
všechno v něm Ti svěřujeme,
i ta naše srdíčka,
ať jsou čistá celička.
Ať Tvé slavné vzkříšení
naše srdce promění.
Ať nám duše rozkvetne
a hlava se nám neplete!
Amen.“

Máme také krátkou modlitbu před jídlem:

„Najíme se spolu
u jednoho stolu.
Já a moje rodina
chválíme Hospodina!“

Jsou to takové vcelku jednoduché modlitbičky na úrovni říkanky, ale třeba vám přijdou vhod.

Ondřej ■

**Občas
v ranním shonu
na požehnání
zapomenu, děti ho
pak samy vyžadují.**

Foto: Designed by Freepik

Vzájemně si žehnejme

Láska musí být živena, aby se nám nerozplynula mezi prsty. Lásku živí mnoho věcí: dost času pro sebe navzájem, vzájemné porozumění, vzájemná otevřenost a upřímnost, sexuální spojení. Partnerští terapeuti nás upozorňují na mnoho způsobů, jak se láska může žít. Pro mne je to především spiritualita. Vede nás totiž ke zdroji lásky, která je v nás. Tento zdroj je božský, a tedy nevyčerpatelný.

Čerpáme-li z tohoto zdroje, naše láska nikdy nevyschne. Právě spiritualita mi pomáhá navázat vztah, důvěřovat Božimu požehnání, které se klene nad naším vztahem, a v bezvýhradné důvěře do tohoto vztahu vstupovat. Živí nás Láska sama.

Drobné rituály živí lásku

Mnoho manželů si vyvinulo pěkný rituál, že se ráno před snídaní a večer před spaním políbí. Stejně tak se rozloučí polibkem, když jeden z nich jde do práce, a přivítají se polibkem, když přicházejí domů. Je to krásný rituál, jak si každý den vyjádřit vzájemnou lásku.

Křížek na čelo – a někdy i víc

Jiným rituálem je, když jeden z manželů dá při rozloučení druhému křížek

Tisíce titulů katolické duchovní literatury

Objednávky on-line na www.ikarmel.cz

V této internetové prodejně si můžete objednat publikace Karmelitánského nakladatelství a mnoha dalších nakladatelství. Většina titulů je přehledně provázána s tituly souvisejícími.

Rodičovské požehnání

Žehnáte i svým dětem? Pokud ještě ne, můžete začít... V knize „Obřady žehnání“, římském rituálu nově uspořádaném podle ustanovení Druhého vatikánského koncilu, se říká:

Podle evangelia k Ježíšovi přinášeli děti, aby na ně vkládal ruce a požehnal jim. Také křesťanští rodiče prosí o to, aby žehnal jejich dětem. Požehnání rodičů vlastním dětem je úctyhodnou tradicí křesťanských národů. Rodiče tak konají za různých okolností a životních situací svých dětí, nebo také když se jako rodina shromáždí k modlitbě či rozjímání o textu Písma svatého.

Jak žehnat dětem?

Obřady žehnání nabízejí např. tyto možnosti (při žehnání se dělá dítěti křížek na čelo – v textu žehnání je naznačen symbolem křížku):

„Ať tě chrání ode všeho zlého všemohoucí Bůh, Otec i Syn + i Duch Svátý.“

Nebo:

„Ať tě zachová ve své lásce všemohoucí Bůh, Otec i Syn + i Duch Svátý.“

Nebo:

„Ať tě posiluje a provází svým požehnáním všemohoucí Bůh, Otec i Syn + i Duch Svátý.“

Odpověď dítěte je „Amen“ (samozřejmě pokud to už zvládne, protože žehnat je možné velkým, ale i docela malým dětem, dokonce i dětem před narozením – pozn. red.).

Podle „Obřady žehnání. Římský rituál nově uspořádaný podle ustanovení Druhého vatikánského koncilu, vydáný papežem Pavlem VI.“; Karmelitánské nakladatelství ve spolupráci s komisí ČBK pro liturgii, 2013 ■

Foto: Designed by prostooleh / Freepik

na čelo a tak mu požehná pro to, čím se bude v práci zabývat. V určité dny – třeba na narozeniny, jmeniny nebo ve výroční den svatby – je krásný rituál dát druhému osobní požehnání. Obě ruce položím druhému na hlavu a představuji si, jak do mého partnera proudí Duch Svátý. Pak spojím tento posunek s osobními slovy požehnání. Přeji mu, aby jej provázelo Boží požehnání, aby vždy věděl, že jej chrání žehnající ruka Boží. A prosím, aby se vše, čím se můj partner bude zabývat, stalo Božím požehnáním. Děkuji Bohu za to, že ten druhý je pro mne požehnáním. A prosím ho, aby on a naše vzájemná láska se pro mnohé stali požehnáním: pro naše děti a pro všechny lidi, kteří nám leží na srdci.

Pak mohu požehnání uzavřít prosbou: „Ať ti žehná milosrdný a milující Bůh, Otec, Syn a Duch Svátý.“ A přitom partnerovi položím ruce na hlavu. Ale palcem pravé ruky mu na čelo udělám znamení kříže a potom nechám palec chvílku uprostřed čela. Tím vyjadřuji, že požehnání má proniknout hluboko do mysli a citění druhého

a že jej má přivést do jeho pravého středu, do jeho skutečné a původní podoby.

Anselm Grün (redakčně upraveno podle autorovy knihy „Co živí lásku. Vztahy a spiritualita“, Portál, 2011; možno objednat na <http://obchod.portal.cz> – viz upoutávka na této straně) ■

Jeden z manželů dá při rozloučení druhému křížek na čelo a tak mu požehná pro to, čím se bude v práci zabývat.

Knihy z Portálu

<http://obchod.portal.cz>

portál

NAKLADATELSTVÍ ČASOPISY SEMINÁŘE E-SHOP

ZLEVNĚNO AKCE PŘIPRAVUJEME NOVINKY O NÁKUPU

SOUTĚŽTE O KNIHU

portál

AUDIOKNIHY BELETRIE ČASOPISY DĚTSKÁ LITERATURA

E-KNIHY HRY A TRÉNINKY ODBORNÁ PEDAGOGIKA

Portál byl založen v roce 1990 Salesiánskou provincií Dona Boska s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibýly knihy pro rodiče i děti jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction. Veškerou produkci nakladatelství Portál (včetně akčních slev) najdete na webu obchod.portal.cz.

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

A našli se mladí, kteří řekli: ale tohle my nechceme. A zrodilo se celosvětové hnutí, které je vzájemným povzbuzením pro všechny, kteří se nebojí žít jinak, kteří se nebojí radikálních požadavků evangelia, kteří se nebojí jít za ideály, které vedou k opravdovému a celoživotnímu štěstí. V České republice má hnutí již 1630 členů. Nabízí novou šanci i těm, kteří v různých vztazích špatně začali, ale nyní chtějí dobře a krásně pokračovat. Chceš i ty? Doporučuji ti (pro začátek) náš web www.spolcs.cz.

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem. ■

*S proudem se
nechají unášet jen
leklé ryby.*

Foto: Unsplash, Drew Farwell

*Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ
láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány.
Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.
Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu
číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem.
Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého,
v častém přístupu ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti.
Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení
a ihned se pozvednout z každého hříchu.
Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění
kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu,
abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu,
co zotročuje, především alkoholu a cigaretám.
Uč mne žít tak, aby v mém životě byla
nejdůležitější láska.
Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry
k samému zdroji lásky – Ježíši,
abych důvěřoval(a) jen Jemu.
Amen*

Když u nás před dvaceti lety poprvé vyšel román „Apokalypsa“, stal se okamžitým bestsellerem a navzdory několika dotiskům nebyl brzy k sehnání. V jednom ohledu se kniha podobala příběhům čarodějnického učně Harryho: i přes její tloušťku ji zhltili také ti, kdo jinak nečtou. Neprobouzela však touhu kouzlit, ale hlad po svatosti.

Návrat Apokalypsy

Foto: Wikimedia Commons, ReeveJ (CC BY-SA 3.0); Wikimedia Commons, Daniel Tibi (CC BY 2.0) / koláž: MSI

Hrdinou příběhu není dospívající kluk, ale starý kněz – otec Eliáš, který by rád strávil zbytek svých dní modlitbou a pokáním v klášterním tichu. Má za sebou pohnutý život. V dětství zažil hrůzu holokaustu, v mládí úspěch jako přední izraelský politik a právník. Když se pak stal katolíkem, rozhodl se dát celý svůj život Bohu a žít v ústraní jako karmelitán. Ticho mu nakonec není dopřáno. Církev ho vyšle, aby

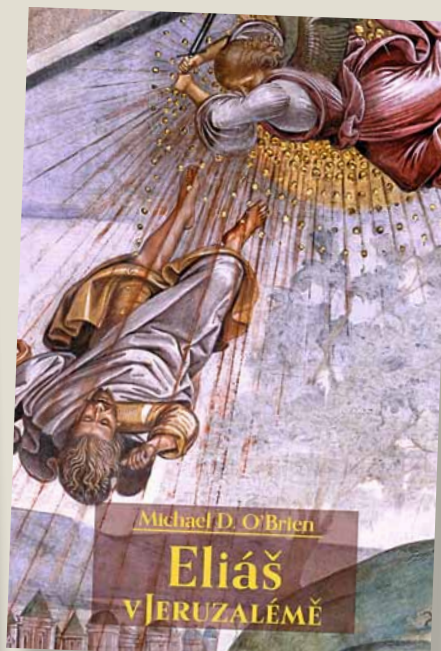
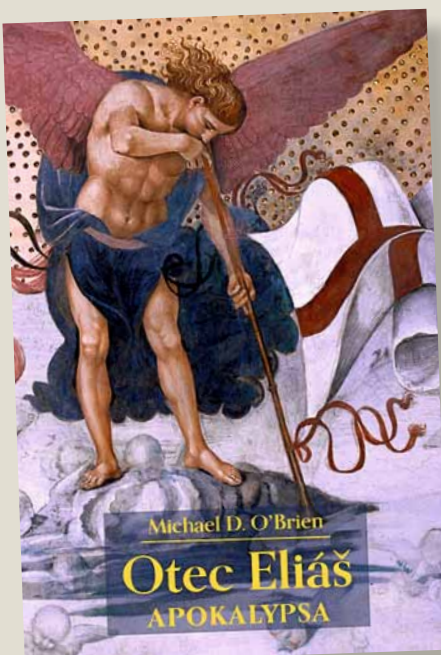
se utkal s nejmocnějším mužem planety, snad antikristem, který skrývá svou pravou tvář pod maskou mírotvůrce.

Čtenář je brzy vtažen do akčního dramatu, plného honiček, intrik a záhadných úmrtí. K tomu skutečnému zápasu však dochází na rovině lidské duše. Boj proti nepříteli se totiž nevede v první řadě zbraněmi, ale modlitbou, svátostmi, přijetím vlastní slabosti a ochotou svěřit se Bohu

do rukou. O'Brienovi se podařilo zdánlivě nemožné: přijít s thrillerem, který je zároveň duchovní četbou. Jak napsal jeden šestnáctiletý kluk po dočtení prvního dílu: „Odhaluje se zde jedna z největších hrozeb vůbec – není jí nedostatek potravy, znečištěná planeta či globální oteplování, jsme jí my sami, nakolik nasloucháme hlasu pokušitele.“

V nakladatelství Hesperion nedávno vyšel román Michaela D. O'Briena v aktualizované edici pod názvem *Otec Eliáš: Apokalypsa*. A vůbec poprvé vychází v češtině druhý díl nazvaný *Eliáš v Jeruzalémě*, kde celé drama vrcholí. Obě knihy lze objednat přímo na stránkách nakladatelství: <http://obchod.hesperion.cz>.

P. Štěpán Smolen,
odpovědný redaktor knihy ■

... podařilo se zdánlivě nemožné: přijít s thrillerem, který je zároveň duchovní četbou.

ABC civilizace lásky

1. Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.
2. O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.
3. O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.
4. S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevu dobrotu.
5. Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.
6. Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.
7. Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.
8. Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.
9. Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.
10. Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

Virtuální pouť do Svaté země a na Sinaj

Najdete ji na internetové adrese <http://svata-zeme.tv-mis.cz>. Cílem bylo vytvořit kvalitní záznam, který zachytí místa navštěvovaná při poutích. Na obrazovce svého počítače připojeného k internetu si je můžete prohlédnout, poslechnout si výklad a díky bonusovému materiálu se i „zúčastnit“ bohoslužeb: v Betlémě, na hoře Sijón v Jeruzalémě, v Káně Galilejské, na hoře Blahoslavenství nebo třeba v Judské poušti...

Název „virtuální realita“ se dnes používá pro zdání skutečnosti, které je navozené technickými prostředky. A opravdu: celý materiál je zpracován tak, abyste při něm mohli vnímat i atmosféru pouti. Doslova „být při tom“ – včetně nastupování do letadla, startu a přistání, přesunů na jednotlivá posvátná místa nebo odpočinku v hotelu...

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se